

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Oehlenschläger, Adam.; Udvalg ved F. L. Liebenberg ; besørget af A. Boysen.

Poetiske Skrifter

Vol. 7

København : Det Nordiske Forlag, 1896-99

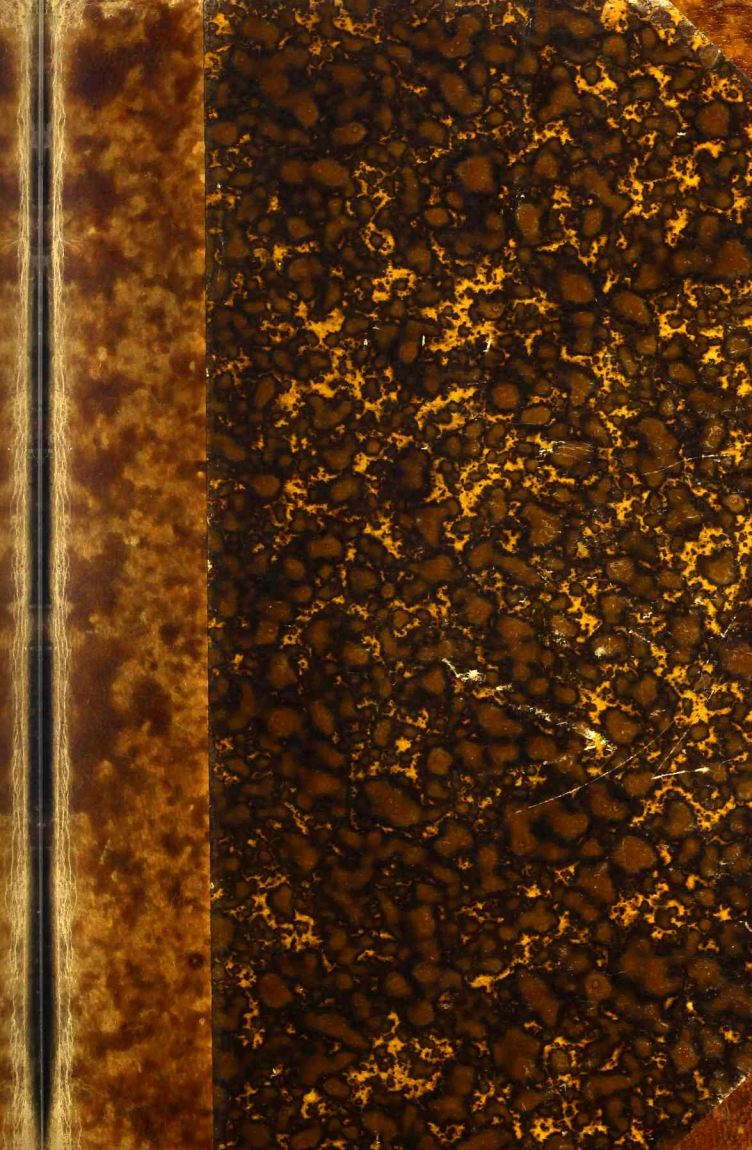
15 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

52. - 120.

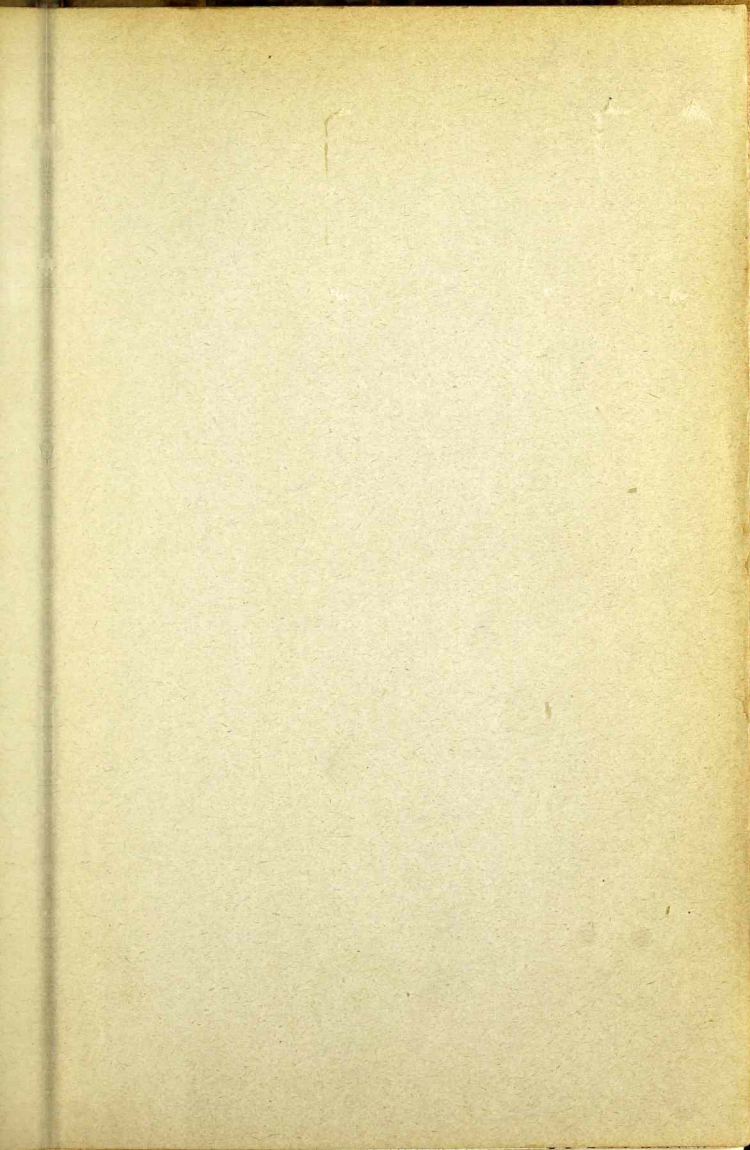
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

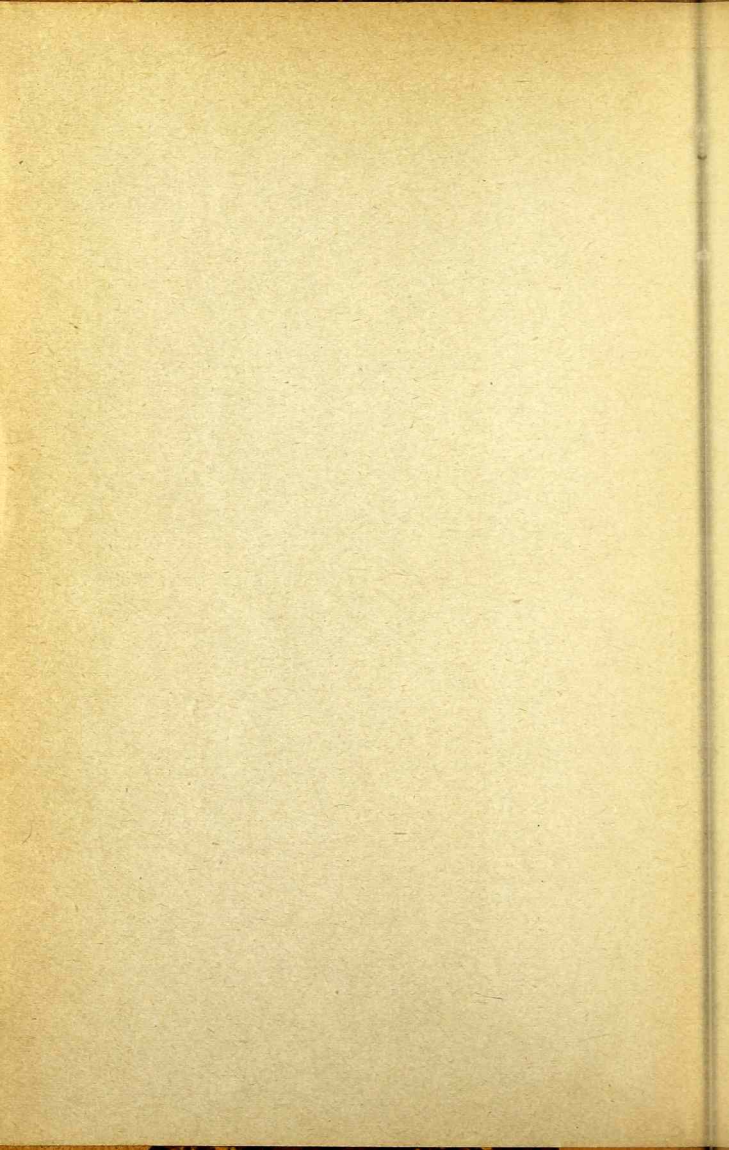

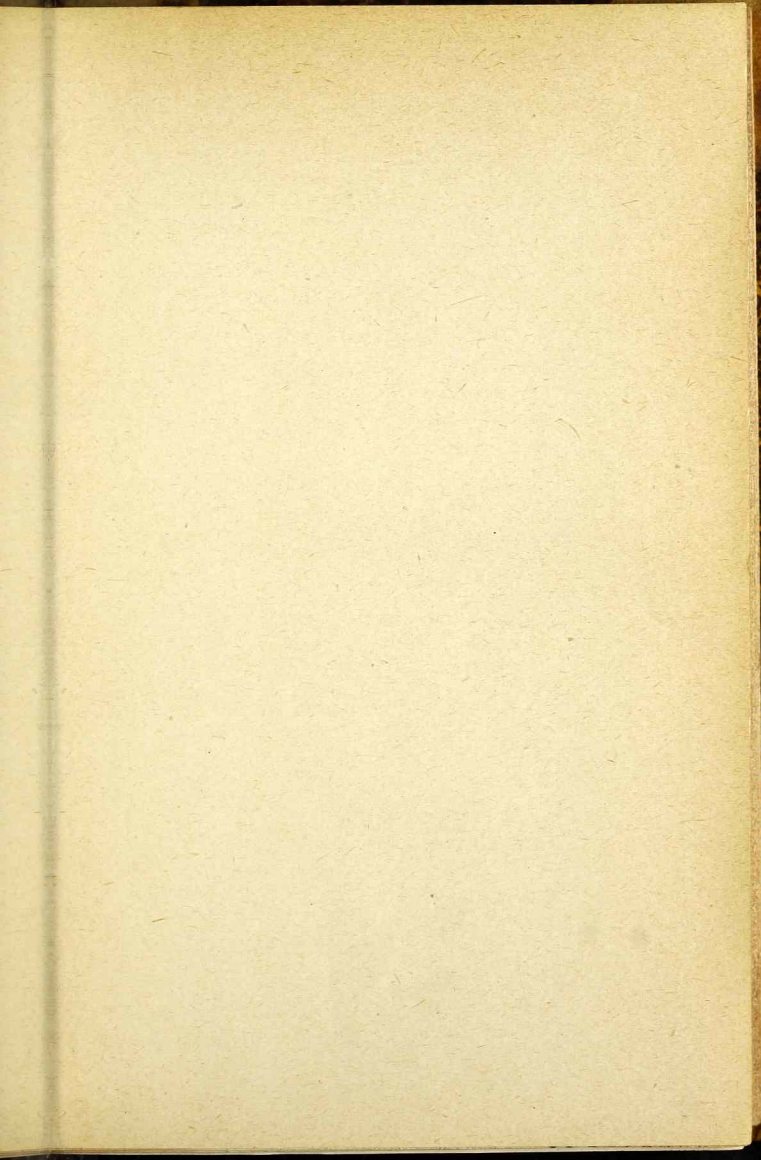
1 1 52 0 8 05816 9

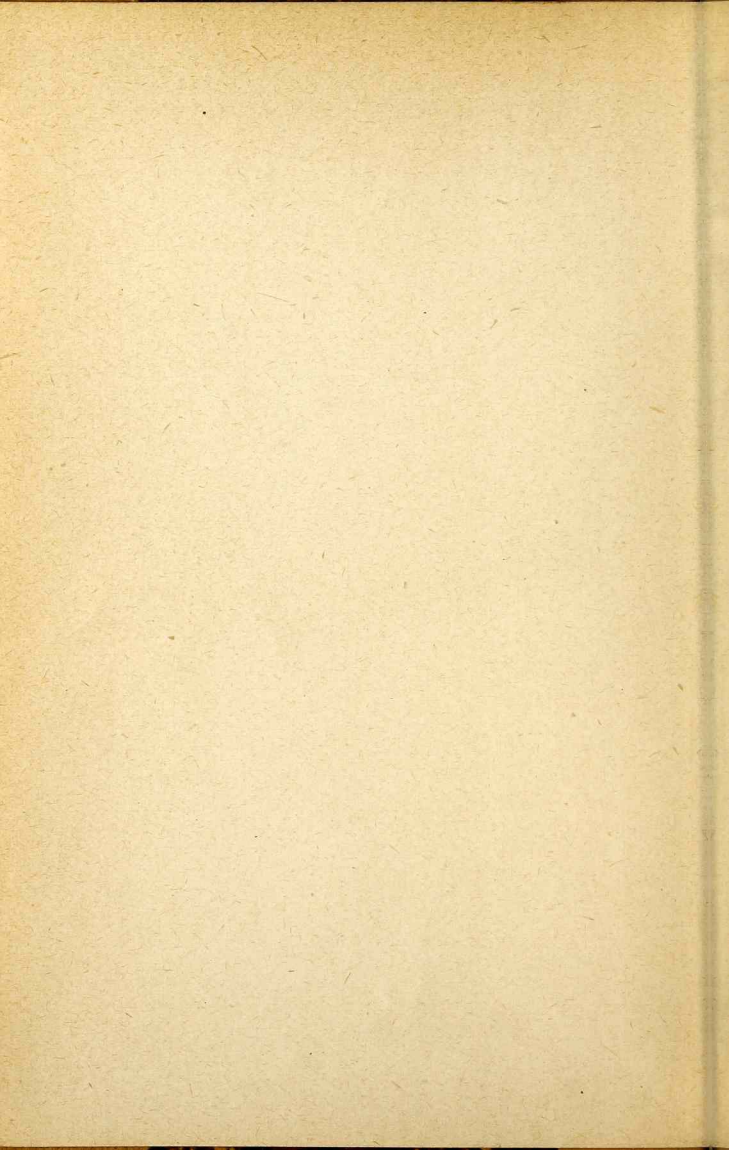
+REX

OEHLENSCHLÄGER

30. Levering

THE HISTORY OF THE CITY OF BOSTON

FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
JOSEPH NEALE
OF THE BOSTON BAR
IN TWO VOLUMES
VOL. I.
BOSTON: PUBLISHED BY
J. NEALE, AT THE SIGN OF THE
"CROWN," CORNER OF NASSAU AND
NORTH STREETS. 1846.

OFFENBACH
POLITISKE SKRIFTEN

EDWARD LEECH

BY E. LEECH

NEW YORK

OEHLENSCHLÄGER.
POETISKE SKRIFTER

I UDVALG VED F. L. LIEBENBERG.

BESØRGET AF A. BOYSEN.

SYV ENDE BIND.

DRAMATISKE DIGTNINGER.

VII.

K Ø B E N H A V N .
D E T N O R D I S K E F O R L A G .

BOGFORLAGET.
ERNST BOJESEN.

1897.

OEHLENSCHLÄGER.

V
VÆRINGERNE I MIKLAGARD.
TORDENSKIOLD.

LIEBENBERGS UDGAVE.

BESØRGET AF A. BOYSEN.

KØBENHAVN.

DET NORDISKE FORLAG.

BOGFORLAGET.

ERNST BOJESEN.

1897.

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

INDHOLD.

Den lille Hyrdedreng	Side	1.
Robinson i England	—	51.
Erik og Abel	—	189.
Anmærkninger	—	336.

VÆRINGERNE I MIKLAGARD.

TRAGOEDIE.

PERSONERNE.

ROMANOS ARGYROS, Keiser i Grækland.

ZOE, Keiserinde.

MARIA, hendes Frænke.

GEORGIOS MANIAKES, Over-Etæriarch for den græske Hær.

SIMEON, Protovestiære eller Marskal.

HARALD HAARDERAAD, Drot fra Norge, Væringernes
Høvding.

ULF OSPAKSON,

HALDOR SNORROSØN,

THIODOLF,

ERIK,

EDMUND,

KOLSKÆG og

Flere

} Væring.

ELISIF, Fyrstinde af Garderike.

RAGNALD, hendes Følgesvend.

En gammel Eremit fra Syrien.

DIONE, Zoes Fortrolige.

DORIS, Marias Kammerpige.

En Fisker.

LEANDER,

HIERO,

MENALKAS,

KLEOPHAS,

DIOGENES,

} græske Borgere.

Et Drømmebilled.

Chor af unge Piger og af Væring.

Handlingen foregaaer i Konstantinopel, omtrent
Aar 1037.

FØRSTE HANDLING.

HAL I KEISERBORGEN.

Laokoons Gruppe i Baggrunden; langs med Væggene flere Billedstøtter, heriblandt Apollons i Forgrunden.

ZOE. GEORGIOS.

ZOE.

Velkommen, Ven Georgios, min Frænde!
Jeg seer dig efter heldigt Seierstog
Tilbagevende med den tappre Harald
Paa stolte Snekker til Konstantinopel.
Alt Famas Tunger eders Roes forkyndte,
Før I kom hid. Har Middelhavets Røver,
Har Saracenen ei i Afrika
Og paa Sicilien smagt eders Sværd?
Dog dæmrer Skyen dunkel paa din Pande;
Du ligner ei den Helt, som Seier vandt.
Hvad har forstemt dig? Tal oprigtigt, Ven!
Er du fortrædelig, fordi en Modvind
Dig gjorde vanskelig Indseilingen
Til Bosporos? Der krydser Strømmen stridig;

Men Overflødighedens gyldne Horn
 Gav ingen Kiøl, fra Afrika til Thule,
 Meer sikker og meer yndig Ankerplads.

GEORGIOS.

Min Keiserinde! ingen Modvind har
 Forstemt mig.

ZOE.

Dog, forelskte Helt! tilstaa
 Oprigtig, gierne havde du i Morges,
 Den første Mai, da Pigerne — din Skielm!
 Du vidste det, Maria førte dem —
 Da de forsamled sig i Morgenrøden,
 Ved Solens Opgang, efter gammel Skik,
 At plukke Primler smaae i Morgendugg —
 Tilstaa: du vilde overraske hende
 Med gyldne Snekkers pludselige Bram;
 Hun skulde række dig, som Seiervinder,
 Den første, friske, duggbesprængte Krands.
 Men Euros, Notos var misundelige,
 De stækked Vingerne paa dine Seil,
 Og først i Mørkningen, i Eensomheden,
 Fandt Ankeret sin Grund.

GEORGIOS.

Nei, min Fyrstinde!

Endskiønt jeg længtes efter dig, Maria, —
 Det var ei denne Sinken, som forstemte,
 Det var ei Primlers Krands, jeg vilde vinde;
 Men reent ud talt: den Fiende hader jeg,
 Som vil frarive mig min Laurbærkrands.

ZOE.

Hvo vover det? Og er I ikke To,

Som eie den, og kan forsvare den?
 Georgios Maniakes, Grækers Helt,
 Og Harald Haarderaade, Nordens Kæmpe.
 Mon selv Misundelsen med giftig Braad
 Tør nærme sig et saadant Heltepar?

GEORGIOS.

Og dog —

ZOE
 opbragt.

Siig frem! hvo er den Niding her,
 Som vover strax ved første Blomsterhøst
 Af vunden Roes at kaste Tvedragtsfrø
 I mine Urtebed? Ved alle Helgen,
 Lang — lang Tid nok vi maatte taale Skam.
 Vel, at som Christne vi ei hylde meer
 De gamle Guder — de foragted os;
 Og naar paa Hyppodrom jeg stundom kiørte
 Den store Kobber-Herkules forbi,
 Det tyktes mig, som om han med Foragt
 Saae ned fra Støtten paa min Purpupkaabe. —
 Hvo er den Niding? Blænder eders Roes
 Hans Øine? Vel, saa kan han miste dem,
 Og Livet med, i Fald han turrer mig.

GEORGIOS.

Indvortes Giæring er den værste Fiende,
 Som virker vist til Død, Forraadnelse.
 Ja — var vi To! Men vi staae Een mod Een,
 Og det er Harald Haarderaade selv,
 Fyrstinde! denne stolte Eventyrer,
 Som vover at beklippe mig min Krands.

ZOE
 forundret.

Hvad? Harald! Harald? ham forklager du?

Det græske Kæmpelegems høire Haand
Er dig imod?

GEORGIOS.

Fordi han kalder mig

Den venstre.

ZOE

leer.

Væringerne, veed du vel,

Er vittige og muntre. Deres Spøg
Man aldrig tage maa for Alvor.

GEORGIOS.

Alvor

De tage selv for Spøg.

ZOE.

Fordi et Indfald

Og en Bedrift er dem fast lige let.
Misundelsen, min Ven! her kommer altsaa
Formodentlig fra dig. Siig Haralds Brøde!
Hvormed har han fornærmet dig? Hvad har
Han sagt dig?

GEORGIOS.

Intet! Det er just det Værste.

Han spotter mig, fordi jeg kun er liden
Af Væxt; men var vel Alexander stor,
Som Verden overvandt? Fiirskaarenheden
Udholder mindre tidt, end smidig Lethed.
Han taler aldrig med mig, den Forvovne;
Gjør hvad han vil, og naar jeg Noget vil,
Som ikke huer ham, leer han mig ud,
Og drager fort med sine Væring,
Og jeg er nødt til flux at følge efter,
Hvis Hæren ei skal skilles ad.

ZOE.

Udfaldet

Har viist, han ledte Hæren aldrig vild.

GEORGIOS.

Kom han et nyt Sted hen, saa ilte han
At slaae sin Leir, hvor der var sundt og tørt;
Og Grækerne da maatte nøies med
At boe i Mosen.

ZOE

munter.

Den, som kommer først

Til Bækken, faaer først vandet. Hvorfor kom
I ikke først?

GEORGIOS.

Ja, hvo kan løbe vel
Omkap med disse norske, danske Ulve?
Det er forunderligt: i deres Land
Der voxer Intet uden Iis og Riim
Paa Grenene; og dog de løbe kan
I Middagsheden her i tunge Brynier,
Som Intet var i Veien.

ZOE.

De er stærke

Og hærdede, som Romerne, dengang
De seired under Romulus.

GEORGIOS.

Ved List

Har han jo næsten dog udrettet Alt.

ZOE.

Hvad siger ei Virgil: »List, Tapperhed,
»Hvo spørger derom, naar det gielder Fienden?«
Dog slaauer man ikke stærke Saracener

Med blotte List; og fiirsindstyre Stæder
Har Harald sløifet, hører jeg.

GEORGIOS.

Et Taarn

Med Muur omkring og nogle usle Hytter
Man kalder strax en Stad.

ZOE.

Og har I ei

I Afrika forstyrret Fiendens Magt,
Og gjort stor Fremgang paa Sicilien?

GEORGIOS.

Jo; men den Ære deelte Græker med ham.

ZOE.

Og negter han da det?

GEORGIOS.

Han negter Intet,

Han smiler kun. Fordømte Smil!

ZOE.

Og hvis

Din skumle Pande jeg nu selv fordømte
Mig meer utaalelig, end Haralds Smil?

GEORGIOS.

Hvorledes vandt han mangel Stad? Etsteds
Han grov sig under Jorden, som en Muldvarp,
Med sine Væring, og kom just op
I Giestesalen, hvor de sad og svired;
Da var det let, at klappe dem som Fluor.
Een Stad afbrændte han ved Fuglefangst,
Bandt Svamp og Spaan ved unge Fugles Vinger;
Da nu de smutted ind bag Tagene
I deres Reder, brændte Byen af.

Da blev ham Seiren let. Dog allerværst
Var sidste Eventyr.

ZOE.

Hvorledes det?

GEORGIOS.

Det hedder sagtens: Væringen er Christen;
Men vogt dig, Keiserinde! tro ham ei.
Jeg frygter, det er skiulte Hedninger,
Der vel fortiente, man udrødded dem,
Som fordums Tid Paulicianerne.

ZOE

smilende.

Hvad synded Harald imod Christendommen?

GEORGIOS.

Da han ei kunde overvinde Byen
Paa ærlig Viis, anstilled han sig syg,
Og endelig da døde han, til stor
Bedrøvelse for alle Væringer.
Nu bad man om Tilladelse, at jorde
Hans Liig i Kirken. Han er saare rig,
Og Præster og Prælater, stakkels Folk,
Af Kiærlighed til deres gode Kloster,
I Haab om muligt saa at arve ham,
Tillod hans Jordefærd. Man bar ham ind
I Procession, med Hymner og med Lys,
Ad Stadens Port; hans Kæmper fulgte ham.
Men neppe stod i Kirken Haralds Skriin,
Før han sprang ud af Kisten med sin Glavind,
Og gjorde røddeligt omkring sig brat.
Hielp, alle Helgen! hvilket Slagteri
I Kirken, for Guds Altar. Var det Ret?

Jeg spørger, min Fyrstinde! var det Ret?
Bør man bedrage Gud for verdslig Roes?

ZOE.

Og Munkene for Guld, som de har ventet
Med Gridskhed efter? Det var blodig Synd!
Hvor vover Sinon atter paa at nærme
Sig Fienden i et eventyrligt Skiul?

GEORGIOS.

Det er en anden Sag; Sinon var Hedning,
Men Harald er en Christen. Der er Forskiel
Paa Hest og paa Liigkiste; dog tilstaaer jeg:
Til begge hører der en Hestelykke.

ZOE.

Min Ven! jeg mærker, hvor Kothurnen trykker.
Betving din Vrede, din Misundelse;
Misundelsen kun kommer her fra dig.
Ei Harald styrter du; hold dig ved ham,
Og undergrav ei Klippen, som i Faldet
Tog dig i Dybet med! Est du ei Sol,
Find dig beskudent i at være Maane!
Du fik dit Lys fra ham, og lyser selv,
Naar han er ei tilstede. Ganske borte
Fra ham, du blev en mørk Planet. Skøn paa
Din Lykke! Jeg har lovet dig til Brud
Min Frænke jo, den deilige Maria.
Vind hendes Hierte, deel saa broderlig
Med Harald Haarderaade din Triumph;
Og gjør mig ei i denne Keiserborg,
Hvor jeg har Sorger nok, fleer til! Farvel!

Georgios gaaer.

DIONE, som har holdt sig tilbage, og er gaaet ind i Sidegalleriet,
kommer nu igien, naar Georgios er borte.

ZOE.

Du Svage! er det Takken, Harald nyder,
Fordi han deelte Æren med dig? Est
Du en af de nedsaaede Dragetænder,
Der troer at voxer til en Mand i Harnisk,
At fælde Jason? Nei, ved Grækenlands
Ældgamle Guder, ved det hellige Kors!
Jason skal faae det gyldne Skind. Medea —
Medea er der end, hun elsker ham,
Og Nordens Helt vil ikke lønne hende
Med Utaknemlighed, som Oldtids Hedning.

DIONE.

I Fald kun ei det Rygte, høie Zoe!
Om Garderiksfyrstindens falske Død
Modsiges af et andet, mere sandt.
Man siger, at en ny Flok Væringer
Er alt i Vente, kommer her i Dag.

ZOE.

Du gjør mit Blod til Iis med din Formodning.
Dog — det har ingen Nød. Og var det saa —
Ei Harald veed, hvo der udbredte Rygtet,
I tre Aar saae han ei sin Fæstemø.
Han elsked aldrig liden Elisif;
Ham tyktes vel om dette halve Barn
I Garderike, hvor han kieded sig
Blandt Snee og Graner hos Kong Jarisleif.
Den Tid han havde Intet seet endnu,
Som kunde vække hans Beundring; derfor
Behaged ham den lille norske Pige

(Thi Ruriks Afkom er jo halve Normænd)
 Med foldetsorte Skiørt, med Søilverkrands
 Om Fletningen i røde Silkelidser.
 Nu har i tre Aars Tid han levet i
 Fortrolig Omgang med det Herligste,
 Som Jorden eier. Sine Biælkehuse
 Med tættet Mos har Marmorhallen faaet
 Ham til at glemme med sit Mosaik
 Og sine kostelige Billedstøtter.
 Nu har han Skjønhed seet, og lært at fatte,
 Hvad Sieldent er. Et Aar alt har hans Brud
 Jo været død for ham. Det falske Rygte
 Jeg for en Sommer siden bragte ham.
 Han græd ei ved det.

DIONE.

Harald kan ei græde;
 Men hvo har sagt dig, at han ei kan sørge?

ZOE.

En Siæl, som Haralds, kan ei længe sørge.

DIONE.

Maaskee han ei kan elske.

ZOE.

Han er Mand.

Ved Harald Haarderaad er intet Halvt;
 Den Mand er halvt kun Mand, som ei kan elske.

DIONE.

Jeg hører Keiseren.

ZOE.

Saa lad os flye!

Medusahovedet, som Perseus bar

I Sølvskiold, forstened Ingen meer,
End det utaalelige Aasyn mig.

DIONE.

Den gamle Herre næsten gaaer i Barndom;
Hvor kan det Latterlige, min Fyrstinde!
Forstene dig?

ZOE.

Jo, naar den grumme Skiebne
Dertil mig binder med en evig Lænke,
Nedværdiger mit Væsen til at lide
En daglig Tvang i den Forhadtes Nærhed.
Men ved det hellige Kors, som Helena
Fra Jorsal bragte til Konstantinopel,
Snart skal jeg sprænge Lænken, eller døe!

Gaaer med Dione.

ROMANOS ARGYROS kommer med SIMEON og med en gammel sølv-
haaret EREMIT.

ROMANOS.

Her, fromme Herrens Mand! er Keiserborgen.
Besee den, om du vil, i alle Kroge,
Foragt den, om du kan! Jeg veed det nok,
I Ørkens Eremiter, som har tilbragt
En tyve, tredve Aar med at nedknæle
For Korset i en mørk og fugtig Hule,
I ændse Sølv og Guld og Ædelstene,
Marmor og Elfenbeen kun saare ringe.
Dig, fromme Fader! gaaer det, Hedenskabet
Fraregnet, som Diogenes; og mig,
Romanos, ligerviis som Alexander:
Hvis ikke jeg var Grækenlands Despot,
Jeg vilde være Syriens Eremit.

Jeg haaber, at du bliver hos os her
 En føie Tid, og Guds Velsignelse
 Vil skienkes os derved. Og naar du gaaer,
 Saa rækker jeg dig glad en Tærepenge
 Paa Veien med.

Sagte til Simeon.

Det byder Politik;

Deslige hellige Gubber maa man smigre.

EREMITEN.

Jeg takker dig. Vel har for lang Tid siden
 Forfængelige Sværm jeg Ryggen vendt;
 Dog morer det mig end, for sidste Gang
 At giennemvandre slige gyldne Sale,
 At see de døde Afgudsbilleder
 Staae der forstenet, blegt i deres Vanmagt,
 Fra den Tid Christi Lære Seier vandt.

ROMANOS.

Saa see dig om! Og ikke sandt, du spiser
 I Aften ved mit Taffel?

EREMITEN.

Mig kun nære
 Brød, Vand og Urter i min Eensomhed.

ROMANOS.

Men, fromme Mand! i Morgen følger du
 Mig dog i Kirken til Trisagion?

EREMITEN.

Ja, derfor kom jeg. Christendommens Fest
 Ved Hedningernes Fald var fra min Barndom
 Min største Fryd. Min gamle Stemme skal
 Indblande sig i Menighedens Røst
 Til Lovsang for den himmelske Sophia.

Gaaer.

ROMANOS.

Jeg haaber, Simeon! du misforstaaer
 Mig ei: det er ei dumt Bigotterie,
 Din Keiser hylder ikke Mængdens Fordom;
 Men man maa smigre Pøbelen. De Gubber
 Tilbedes fast som halve Guder. Husker
 Du end hiin Støttehelgen Daniel?
 Saa kaldt, fordi hans Bolig virkelig
 En Støtte var, hvorfra i mange Aar
 Han ei kom ned, men laae paa Knæe og bad;
 Og hvor han nær engang var død af Kuld,
 Hvis ikke hans Disciple havde tøet
 Ham op med varme Svampe. Lod han sig
 Ei dristig bære til Konstantinopel,
 Da han af Stivhed ikke kunde gaae;
 Afsatte Basiliskos i et Oprør,
 Og gav ham hen til skiændig Hungersdød?

SIMEON.

Vel sandt; men det er nu saa længe siden.

ROMANOS.

Vi er ei bleven klogere, min Ven!
 I denne Mellemtid. Hvo sørger vel
 I evig Hurlumhei af Vaabengny
 For Kunster og for Videnskaber? Jeg
 Gjør, hvad jeg kan.

SIMEON.

Og det vil sige meget.

ROMANOS.

Der kommer Væringen med Keiserinden.
 Nu er jeg ikke oplagt til at tale
 Med ham, og mindst, naar hun er der tilstede.

Han maa udbede sig en Audients,
Og ikke træffe mig tilfældigviis.

Gaaer med Simeon.

ZOE kommer med HARALD.

HARALD.

Den gamle Keiser har særdeles travlt.
Det gjør mig ondt, at han har ikke Tid
At hilse mig; min Tid er ogsaa knap,
Og jeg har ikke længe Tid at vente.

ZOE.

Nu, Harald! længe nok, mig synes, har
Du tumlet om paa dristigt Eventyr;
Tid nu at hvile lidt paa dine Laurbær.

HARALD.

Det er just det, jeg meget længes efter,
Min Keiserinde!

ZOE.

Ei! det glæder mig.

HARALD.

I Dag en vigtig Tidende mig bragtes,
Hiemkalder mig jo før jo heller.

ZOE

afsides.

Himmel

Og alle Helgen! har han hørt maaskee,
At Elisif i Rusland lever end?

HARALD.

Jeg ønsker at faae Hiemlov. Bleg, som Bast,
Din Fiende flygted for os, hvor vi kom;
Fodsaalen bar ham hastigt, og de Slagne
Paa Stranden laae, som store Dynger Tang.
Et stormfuldt Hav omtumler deres Been

Og Hoveder paa hviden Sand. Men nu,
 Nu længes Hiertet efter Fædrelandet.
 Mig tykkes, hist de fjerne Bierge vinke.
 Jeg spørger de smaae Fugle hver en Morgen,
 Som flyve did: Vil I vel hilse Dovre
 Fra Harald Haarderaade? — Grækeren
 Har mangen Sygdom, som den sunde Nordbo
 Ei kiender til; der er kun een, som han
 Ei pines af, og som anfalder os,
 Og det er Hiemvee, høie Keiserinde!

ZOE.

Du kunde længes midt i Glædens Favn?
 Hvorefter? Vinker dig en Vinterørk
 Fra Paradiis?

HARALD.

Kun der er Paradiis,
 Hvor Mennesket de første Dage nød
 Uskyldighedens Stand; og det vil sige,
 Hvor han nød Livet som et lille Barn.
 Ærgierrighedens Engel driver os
 Med Sværdet ud; da selv vi gribe Sværdet.
 Til stærken Ungdom vie vi Bedrift;
 Men kommer Manddom med sin brune Høst,
 Da vil vi nyde Frugten, hvor vi plukked
 De første Blomster, og da vinker mægtigt
 Det gamle Fædreland.

ZOE.

Før vinkte Æren.
 Beherskes Harald nu af Sværmerdrømme?

HARALD.

Nei, Keiserinde! Æren er endnu

Min Fylgie, som før, men den forenes
Med mine Hiertensønsker.

ZOE

urolig.

Tydeligt

Maa Harald tale, hvis jeg skal forstaae ham.

Sagte.

Hvad vil han sige med sit Hiertes Ønsker?
Han spænder mig paa Pinebænk.

HARALD.

Fyrstinde!

Jeg er en Søn af Sigurd Syr; min Broder
Paa Mødrene, den hellige Olaf, faldt
Paa Stiklestad, da jeg var femten Aar.
Jeg stred alt med ham. Lykkelig undgik
Jeg Throndelagens Bønders Raseri,
Blev over Kiølen bragt til Garderike,
Til Konning Jarisleif —

ZOE

afsides.

Nu kommer det!

Belav dig paa det Værste, arme Hierte!

HARALD.

Blev Landeværnets Høvding hos ham, beiled
Til liden Elisif, som nu er død;
Christ være hende naadig i sin Himmel!

ZOE

med et lettende Suk.

Det ønsker jeg af Hiertet med.

HARALD.

Det Suk

Kom ærligt, høie Zoe! men beklemmt.
Mistvivler du om hendes Salighed?

ZOE.

Nei, nei! Nicēphoros Phokas' Datter Anna,
Som ægted Valdemar, indførte der
Den christne Tro; fra den Tid nyder ogsaa
Ruslands Barbar den evige Salighed.

HARALD.

Hvis Nogen nyder den, da er det hende;
Hun var alt her en god, uskyldig Engel.

ZOE.

Et Barn endnu jo næsten. Men hvad meer
Om dine egne Kaar?

HARALD.

Det hørte med
Til mine Kaar, Fyrstinde! at jeg misted
Min stakkels Fæstemø.

ZOE.

Men siden hun
Er død, hvad drager dig til Norden nu?

HARALD

smilende.

En anden Brud.

ZOE.

Hvordan?

HARALD.

Som aldrig dør;

Som overlever alle sine Mænd;
Som trykker dem i kiærlig Favn, og dog
Er lige sund og ung og fager for
De følgende: den gyldne Kongekrone.

ZOE.

En Kongekrone! Veier ei i Vægten
En Keiserkrone op mod den?

HARALD

uden at lægge Mærke til hendes Ord.

Et Budskab

Er bragt i Dag af megen Vigtighed:
Europas og vor Nutids største Mand
Og største Helt er død.

ZOE.

Hvem mener du?

Jeg kiender kun een stor Mand, og han lever.

HARALD.

Hvem?

ZOE.

Du!

HARALD.

Jeg? Imod ham var jeg at regne,
Som liden Taarnfalk mod en Kongeørn.

ZOE.

Siig da den store, ubekiendte Mand!

HARALD.

Knud, Danmarks, Englands og Norges Konge.

ZOE.

Jeg har hørt tale om ham; han har giort
En Reise, hvis jeg feiler ei, til Rom.
Var han saa stor?

HARALD.

Han var et Menneske,

Ei uden Synd. Misundelsen forgieves
Hans Rygte vilde plette, mens han leved;
Den skal ei gnave paa den Dødes Been.
Troer du, der hører ingen Storhed til
At vorde Danmarks, Bretlands, Norges Konge?
Knud var ei tapper blot, men viis og from;

Det lærte man, dengang blandt Smigrerne
Paa Skrømt han Havet tvang til Lydighed.
Med Vitherlagets Ret han bygte Landet;
Hans Thinglith var en Samling Ædelstene
Af Kæmper; som i Hrolfs og Odins Tid.
Alt blomstred under ham. Ei Angelsaxen,
Ei Gudbrandsdalens Sønner følte sig
Ydmyget ved at lyde ham. Og gierne,
Imens han leved, overlod jeg ham,
Som den, Natur bestemte til at herske,
Et Rige, hvortil dog min Fødsel gav
Mig større Ret. Men see, nu er han død!
Den store, stærke Sol er siunket ned,
Hvis Straaler dæmped før de mindre Lys,
Nu blinke Stierne atter frem i Mørket;
Hver griber kiæk til Sit, og jeg til Mit.
Min Brodersøn, den unge Magnus, venter
At fange Riget efter Hardeknud —
Ham vil jeg ikke vige. Vi vil nappes
Om dette Bytte; lad saa Lykken raade!

ZOE

i Tanker.

Naar agtede du da at reise bort?

HARALD.

Strax, høie Keiserinde! Mine Landsmænd
Indtræffe her i Aften. De kan ventes
Hvert Øieblik. Saa lad i Morgen tidlig
Mig drage bort! Derved undgaaes endeel
Besværlighed for denne gode Keiser,
For hans Senat, og for Georgios.
Man synger strax jo her Trisagion

I prægtige Sophiakirke for
 En vunden Seir. Jeg troer nok, at din Husbond,
 Og hvad der hører til hans nære Kreds,
 Har Intet mod, at Seieren blev vundet;
 Men at en Fremmed vandt den, ærgrer dem.
 Misundelsen alt giærer hemmelig
 I Mørke; jeg maa see, hvor jeg skal slaaes.
 Saa, lad mig reise da, og glem mig ikke!

ZOE

rørt.

Jeg glemme dig? Nei, aldrig, Harald! Men,
 Ved Gud, jeg vil ei heller miste dig.
 Oprigtigheden lærte jeg af dig,
 Hør mig! Jeg blues ikke ved at tilstaae,
 Hvad mangan Viv vel skiuler i sit Hierte;
 Men den, som Harald Haarderaad skal agte,
 Maa være Noget værd, og eie Mod.
 Jeg elsker dig, jeg vil besidde dig.
 Du reise bort med dine stærke Kæmper,
 Og lade mig i denne Sværm af Halvmænd
 Tilbage, i en overflødig Vrimmel
 Af Pragt, som skiuler føleligste Savn?
 Nei, aldrig! Heller døe! Jeg rækker dig
 Min Haand, jeg hæver dig paa Konstantins
 Ældgamle Throne. Glem de norske Fielde!
 Den Verdensdronning, mægtige Byzants,
 Der selv behersker tvende Verdenshave
 Og tvende Verdensdele, skal du raade,
 I det du raader over Zoes Hierte.

HARALD

bestyrtet.

Men — Gud og Mænd! — din Husbond lever jo,
 Du er ei Enke.

ZOE

smertelig.

Enke! Den ei Enke,

Hvis Ungdomsbaar blev strax formælet med
En Nattefrost, der næsten dræbte mig
Hver Knop paa Haabets Blomst? Veed du det ei?
Vil du, jeg røbe skal min Faders Skam?
Den grumme Keisergubbe gik i Barndom,
Og paa sin Sotteseng tvang han Romanos
Med Trusel om sit Øiesyns Forliis,
At ægte mig. Romanos lod sig skille
Ræd ved Eudocia, sin første Hustru,
Og rakte tvungen mig sin kolde Haand.
I Alt er vi hinanden saa ulige,
Som Dag og Nat, som Venus og Saturn.
Jeg Ætling af den macedonske Stamme,
Han blot Patricier. Jeg frisk, som Rosen,
Han skiælvende, som Høstens visne Blad,
Sindssvag, forfængelig, raadvild og feig.
Nei, ved det hellige Kors paa Hyppodrom!
End er ei Skuespillet reent til Ende.
Min unge, stærke Sol staaer i sit Solhverf,
Og der er endnu langt til Høstens Jevndøgn.
Mit Liv! jeg nyde vil din Sommerglæde.
Ei blot med Ædelsteen vil jeg bedækkes,
Som Offerdyr med Blomster, før det slagtes.
Og hvad er bedste Glæde for en Kvinde,
Ja, for et Menneske? Kun Kiærlighed!
Og er det Nyt vel, at en ung Fyrstinde
Sig skilte ved en vranten Huustyran?
Semiramis! Kleopatra! og du,

Theophano — Forgængerinde! styrk mig,
Og giv mig Kraft til dette raske Værk.

HARALD.

Du myrde vil din Husbond?

ZOE.

Hvorfor myrde?

Lad Klosteret begrave! Har han Syn?
Hvor er det Syn, som jeg berøver ham?
Han gaaer igien, et luftigt Spøgelse;
Ved Graven vakler han, og kan ei styrte,
Kun Andre kan han hindre i at nyde.
Hvad var min Synd, hvis jeg forkorted ham
Ei nogen Dag engang, men høiest regnet
En Aftenstund, der er ham selv for lang?

HARALD

fatter sig.

Det kommer mig uventet — men din Kiækhed
Og din Hengivenhed for mig, du Skønne!
Jeg skatter efter sin Fortieneste.

ZOE.

Du bliver altsaa her?

HARALD.

Ja, ja! jeg bliver.

ZOE.

Forraader ikke din Veninde, Harald?

HARALD.

Nei, nei! Vel veed jeg, hvad jeg skylder Tillid.

ZOE.

Jeg har talt meget, muligt alt for meget —
Stærkt blusse mine Kinder. Jeg er Kvinde,
Og skiøndt det Helteblod, som rinder kiækt
I mine Aarer, gav et Øieblik

Mig Mandens Mod, mig overrasker nu
Undseeligheden dog, og gør mig svag.
Du skal ei svare mig — ei strax — ei nu!
Nei, raske Harald! du skal ikke svare.
Maaskee i Morgen, eller Overmorgen —
Naar selv du vil — naar vel du har betænkt dig.
Kun reise maa du ei — og vær taknemlig!

Gaaer.

HARALD

seer med Foragt efter hende.

Forbryderske! — Det bliver Enden altsaa
Paa Legen. Derfor har vi stridt som Løver,
For at en Qvinde efter eget Tykke —
Det er den Agtelse, som vises os,
Os Væring, den græske Keisers Livvagt,
Os norske, danske Mænd, om hvem tilforn
Sydboen havde slige høie Tanker,
Hvad Troskab angaaer, at det Ord en Væring
Og Troskab havde næsten een Betydning.
Maria! skønne Pige! havde du
Beseiret ei mit Hierte, aldrig var
Jeg vendt tilbage meer til Miklagard,
Til Sodom og Gomorrha. Men nu vil
Jeg frelse dig fra den forhadte Brudgom,
Til hvem den kronbedækte Synderinde
Vil koble dig. Fnys kun, Georgios!
Det er det sidste Puds, jeg spiller dig.
Fnys, Zoe! vend din Hevn fra Keiseren
Til mig. Saa reddes han; og vugget af
Min gyldne Drage paa det sorte Hav,
Med vundet Guld, med elskelige Brud,

Jeg iler giennem Garderik og Sverrig
 Til Norges mosbegroede Kongesteen,
 Og leer ad dine Rænker og din Hevn.

Han gaaer; ved Udgangen af Hallen møder han MARIA og nogle
 GRÆSKE PIGER med Lyrer, de bringe Primelkrandse; Harald følger
 tilbage med dem.

CHOR.

Evig Naturen skienker sine Gaver,
 Is ødelægger ei de græske Haver,
 Vaaren, med Sangfugl, Zephir og Aurora,
 Kommer med Flora.

Laurbærret grønnes deiligt end tilvisse;
 Ak, men det pryder meer ei Heltens Isse.
 Fiernt nu fra Thule, fra det kolde Bælte
 Drage kun Helte.

Jorden er venlig alle Skabtes Moder,
 Skønhed er Søster, Tapperhed er Broder;
 Ei da forsmåa, du Helt fra fierne Kyster!
 Tak af din Søster.

Fienden, som fræk sig Grændsen havde nærmet,
 Veg for din Glavind; du har os beskiermet.
 Modtag da Krandsen! Haabet den har bundet,
 Du har den vundet.

De række ham Krandse.

HARALD

rørt.

I smelte mig! Hvor kan man smelte Harald?
 Jeg studser selv fast over disse Taarer,
 Som eders hulde Sang aflokke mig.

Man siger: kun den Svage fælder Taarer;
Ved hellig Olaf, det er ikke sandt,
Den Stærke, mærker jeg, kan ogsaa græde.

MARIA.

Du skienker Svaghed din Medlidenhed.

HARALD.

Maria! tal ei saa; heel vel du kiender
Din Almagt, under et beskedent Slør
Du trodser med den.

MARIA.

Tilgiv dette Skridt,
Hvortil Beundring og Taknemlighed
Drev vore Hierter! Lidt, med mine Søstre,
Har jeg kun levet i den mørke Nutid.
I Palmeskyggen, Cedertræets Ly,
Skilt fra en daarlig Vrimmel, skued vi
Endnu det ynderige Grækenland.
For os Athenen ikke var forsvundet.
Dets Helte leved os, dets Digtere;
Og daglig fulgte vi Achill, Patroklos
Paa lette Stridsvogn ind i Slagets Tummel.
Da lærte vi at skatte Heltemod.
Og Døgnets Pragt vi at foragte lærte,
Naar med Nausikaa vi skylded Liin
Og spilled Boldt paa køle Morgengrønning.
Forundret fandt vi i det Virkelige
Slet Intet af det Store, Herlige,
Hvorefter vore unge Hierter længtes.
Fordærvelsen, det lumske Nidingsværk
Behængte sig med rige Purpurlapper;
Ei meer høimodig dog, end Tiggeren,

Der vilde prøve Kræfter med Odysseus.
 Da, Harald! drog du frem med dine Helte,
 Og atter stod Achilleus for vor Siæl,
 Kun mere from. Du bøier stolten Knæ
 For Christi Kors, og aldrig kunde du
 Uædelmodig haane faldne Fiende,
 Og slæbe Hektors Liig ved dine Hiul.

HARALD.

Maria! hulde Pige! hør min Bøn,
 Lad dine Legesøstre gaae tilside.

Hun giver dem et Vink, de gaae

HARALD.

Jeg pleier ei at undres over Modet,
 Dog veed jeg selv i dette Øieblik
 Ei, hvor jeg faaer det fra. Du skienker mig
 Din Yndest, og det glæder mig af Hiertet,
 Maria! thi mit Hierte elsker dig.
 Til mange Omsvøb er her ikke Tid,
 Og jeg forstaaer mig ei paa kunstig Tale.
 Jeg er en Bonde fra det norske Field,
 En halv Barbar mod dig; jeg veed det, Pige!
 Men ærlig, diærv og trofast. Kan du nøies,
 Maria! med en Mand, ei meer, ei mindre —
 Der er min Haand! O, tag den! Den blev fri,
 Da Døden tog min liden Elisif.
 Kan du forsage denne stolte Pragt,
 Og drage med en Skare Væringer
 Til fremmed Himmelegn og fremmed Sprog?

MARIA
 kiærlig.

Ja, Harald! Jeg vil svare dig, min Helt!
 Med lignende Oprigtighed — jeg kan.

HARALD.

Og vil du gierne?

MARIA.

Ja, jeg vil det gierne.

HARALD.

Saa er jeg lykkelig. Din Primelkrands,
Tag selv den, som en yndig Brudekrands.

Han sætter den paa hendes Hoved.

Men reise maae vi fra den fæle Zoe.

MARIA.

Og fra den nedrige Georgios.

Jeg drager med dig, hvor du vil.

HARALD.

Og hvis

Jeg alt i Morgen vil? i Morgen Nat?

MARIA.

Jeg eier Intet, er en fattig Slægtning

Af Keiserinden, har indpakket snart.

Alt, hvad jeg havde, var et kiærligt Hierte;

Det er ei længer mit, det hører dig til,

Du tog det dog jo med dig, naar du reiste.

HARALD.

Saa est du nu min Brud. Giv mig et Kys!

Hun vil kysse ham.

DEN GAMLE EREMIT

træder ind igien, og raaber:

Kys hende ei, hvis du har hende kiær;

Brænd ei et Saar i hendes unge Hierte,

Som du kan ikke læge!

HARALD.

Hvo est du?

MARIA.

Den fromme Eremit fra Syriens Ørk?
Ak, hellige Fader!

EREMITEN.

Gaa herfra, Maria!

MARIA.

Farvel, min Harald! Jeg maa lyde her.
Men aldrig skal jeg glemme dig. Saa længe
Mit Hierte banker, skal det elske dig,
Og hvor du drager hen, jeg følger efter. Gaaer.

EREMITEN.

Nei, ved den hellige Ansgarius!
Det gjør du ikke. Dæmp din Lidenskab,
Hvis ei, forgaa, og vaand dig i din Synd!

HARALD.

Du røver mig min Brud?

EREMITEN.

Nei, tværtimod,
Jeg værner fredelig om hendes Ret.

HARALD.

Jeg kan ei tyde dit Orakelsprog,
Maaskee dit Vanvid. Thi jeg kiender nok
Jer gamle Sværmere. I Eensomheden
I tabe fast ved Grubleri Forstanden,
Og komme saa forrykt fra eders Ørk,
For at beherske Konger, Keisere
Med dunkle Magtsprog.

EREMITEN

venlig.

Ven! jeg vil dig vel.

Siig, hvilken Dyd du agter høist i Verden,

Næst from Tilbedelse for Christi Kors!
Siig mig det Valgsprog, Væringerne bære
I Korsets Fane!

HARALD.

Troskab.

EREMITEN.

Vel, min Ven!

Jeg redder dig dit helligste Klenodie.

Gaaer.

HARALD

forbittret.

Du redde mig? du lære Troskab mig?
Troer du, den kiække Fisker taber bleg
Sin fundne Perle strax igien af Skræk,
Fordi en Havmand truer? Unge Perle!
Jeg fatter dig i Kronens gamle Guld,
Og du skal straale som dens bedste Smykke.

Gaaer.

ANDEN HANDLING.

HALLEN SOM FØR.

ROMANOS ARGYROS. SIMEON.

ROMANOS.

I Overmorgen holder jeg et Møde.
Lad Himmeltegnene, det lærde Selskab,
Forsamle sig! Lad Videnskabens Sol —
Jeg mener Præsident med Protocol —
Tilstede være! Lad af Dyrekredsens
Tolv Faculteter ei det mindste mangle!
Alt maa gaae ordentligt. Philosophien
Har Krebsens Tegn, Jurisprudentsen Tyrens,
Theologien Skorpionens, Digtekunst
Vandmandens — og saa videre. Jeg agter
At læse selv en Underøgelse:
»Om Brug i Krigen af den græske Ild«.
Jeg haaber, det vil giøre Opsigt.

SIMEON.

Sikkert!

Hvor er den Keiser, der i sig forener

Saa megen Iver for det Vigtigste
Og for det Ringeste, som vor Romanos?

ROMANOS.

I Videnskaben, Ven! er Intet ringe,
Naar man, som jeg, har drukket af Kastale,
Af Hippokrene. See, Justinian
Berømmes for sin Corpus juris, for
Pandecter og for Institutioner,
Som han ei selv, men som Tribonian
Og andre lærde Mænd har skrevet for ham.
Jeg skriver selv, og dog maaskee berømmer
Mig Efterslægten mindre. Lad saa være!
En Philosoph bør virke Alting kun
Af Kiærlighed til Tingen. — Lad Homer
Paa Slangehuden rulles ud i Morgen!
Man siger, Væringerne komme snart,
De pleie da blandt andre Herligheder
At see Bibliotheket. Læse kan de
Vel ikke; men det imponerer dem.
Jeg holder meget af at imponere,
Især Barbarer uden Aandskultur.

SIMEON.

Ja, naar de see de sex og tredve tusind
Fem hundred Bind —

ROMANOS.

Og naar de see Homer
Paa Slangehuden, hundred tyve Fod lang —

SIMEON.

Saa faae de Ærefrygt. De undersøge
Vel Huden ei saa nøie, mærke vel
Ei Sammenlimingen. I deres Viser

Lindormen spiller tidt en vigtig Rolle;
Vi kan indbilde dem, Homer er skreven
Paa Hammen af en Lindorm.

ROMANOS.

Simeon!

Jeg lider ikke denne Spøgetone,
Og heller ei den Tvivl. Det er en Skat,
Saa stor som sielden. Det er virkelig
En Slangehud. Der gives slige Slanger;
Og paa mit Tog til Syrien —

SIMEON

sagte, spodsk i Keiserens alvorlige Tone.

Hvorfra

Jeg kom med uforrettet Sag —

ROMANOS.

Jeg hørte

Om slige Kæmpeslanger. Men for ei
At blande her det Ene med det Andet:
Nu er da Harald kommen. Han har seiret.

SIMEON.

Saa hedder det; men spørg Georgios!
Det Tog, som skulde vorde Grækens Ære,
Blev meer til Grækens Skade, Grækens Spot.
Den halve Deel af vore Folk er dræbt,
Af Væringerne mangle saare faa.

ROMANOS.

De har en bedre Helbred, taale bedre
Forandring af Climat, Strabads og Føden.
Det er en hæslig Feil af mine Landsmænd,
De er saa læktermundede, saa kiælne.
Hvi gik Orest det i Sicilien

Saa slet, dengang min Formand Konstantin
 Didsendte ham? Og hvorfor gik det siden
 Andronikos ei bedre? Var det Feighed?
 Nei, ved det hellige Kors! Men de forspiste
 Sig i Meloner, Druer, Apelsiner,
 Og deraf døde de, som Fluier. Have
 Vi selv ei Frugter nok? Men det var hedt,
 De vilde vederqvæges og forfriskes.
 Nu køles deres Been forfriskede
 I sorten Muld.

SIMEON.

Hvad har vel Harald virket?
 Sicilien er ikke vundet end,
 Om end han brændte nogle Byer af,
 Og dræbte nogle Hedninger.

ROMANOS.

Nei, nei,

Der vil desværre mere til; og vi,
 Vi Grækere har ikke Lykken med os.
 Det fæle Varsel er ei heller glemt,
 Den Lyd, som kom fra Bierget, fra Kusinos:
 »Ulykke!» skreg det høit, som af en Qvinde;
 Men kom man did, da hulkede kun Vandet
 Af Biergets Indvold. Saadan blev det ved
 I flere Maaneder.

SIMEON.

Et Qvindesagn!

ROMANOS.

Nei, jeg forsikkrer dig, jeg hørte det
 Af lutter Mænd, da jeg paa mine Tog
 I Syrien —

SIMEON

sagte.

Hvorfra jeg kom tilbage

Med uforrettet Sag —

ROMANOS.

Men for at blande

For meget ei det Ene med det Andet:

Hvad gjør jeg Harald til? Han maa dog lønnes.

Lad see: Sebastokrator, Cæsar! — Nei,

Det er for meget. Nei, jeg tænkte paa —

Hvad synes dig om Panhypersebastos?

Om Prosebastos?

SIMEON.

Alt for godt for ham!

ROMANOS.

Nei, Keiseren maa lønne keiserligt.

Og skiøndt den Roes er overdreven, naar

Mit Folk mig kalder en Forening af

Augustus, Marc Anton og Antonin,

Maa jeg dog vise Høimod efter Evne.

Nei — Panhypersebastos, derved blier det.

SIMEON.

Min Keiser! du tillod din fordums Ven

Før mangt et dristigt Ord.

ROMANOS.

Tal, Simeon!

Jeg mindes, da jeg var Patricier,

Saavel som du. Jeg veed, du mener mig

Det altid ærligt. Tal, hvad vil du mig?

SIMEON.

Kun bede dig: ei alt for ydmygt nu

At møde denne stolte Normands Hovmod.

ROMANOS.

Vær du kun ikke bange! Vel jeg veed,
Hvad jeg mig skylder selv. Før gik jeg fra ham,
Fordi han her sig nærmed uanmeldt,
Før du, min Protovestiære, var
Tilstede med dit Embeds Sølvstok.
Thi Formen, Formen er en vigtig Ting. —
Godt — Panhypersebastos! Ved min Krone,
En herlig Titel! Men han skal dog føle,
At jeg er Keiser.

SIMEON.

Denne gamle Skik,
At Væringen er fri for hvad vi kalde
Tilbedelsen, for Fodefaldet, huer
Mig ikke meget.

ROMANOS.

Heller ikke mig.

De kunde gierne knæle for en Keiser;
Dog, det er gammel Rettighed.

HARALD

kommer munter.

Hil dig og sæl, min gamle fromme Herre!
Her har du Væringer i Miklagard
Igien. Tilgiv, vi dvælte noget længe;
Men stærke Normand kan ei altid gaae
Med Øxen blot paa Skuldren for sin Keiser
I Kirken, Borgen og paa Hyppodrom;
Ei blot forsvare dig i dine Sale.
Den ydre Kreds maa ogsaa fredes for.
Nu har vi luftet om dig. Frække Hedning
Vil ei saasnart igien forstyrre dig.
Snart nu afløser os en anden Flok,

Som hænger Breiden trofast paa sin Herde,
Og staaer som ærlig Vagt omkring din Borg.

ROMANOS

vigtig.

Den Drot, som stammer fra Cæsar August
Og fra den store Konstantin, min Søn!
Vil altid vise sig erkiendtlig mod
Den Undersaat, som vil ham vel. Du har
Udmærket dig ved lykkelig Bedrift
I Afrika og paa Sicilien.
Gud raader Lykken. Da jeg drog med Hæren
I Syrien —

SIMEON

sagte.

Med uforrettet Sag —

ROMANOS.

Var jeg ei lykkelig. Men desto bedre,
At Bladet vendte sig. Din Tapperhed
Jeg lønner med en Hæderstitel, som
End aldrig nævntes før ved Bosporos,
De syv lyksalige byzantinske Bierge.
Knæl ned, min Søn! tag min Velsignelse!
Jeg kaarer dig til Panhypersebastos,
En Rang, som endnu ingen Cæsar bar.

HARALD.

Jeg takker dig for Titlen, Herre Keiser!
Men lad mig heller staae. Velsignelsen
Er lige kraftig.

ROMANOS.

Vil du ei, min Søn!
Nedknæle for din Fader, naar den Gamle
Velsigner dig?

HARALD.

Min ældste Fader, Keiser!

Er Gud i Himlen. Ham jeg knæler for.
Dig takker jeg af Hiertet for din Godhed,
Og sønlig vil jeg kysse dig din Haand,
Men staaende. Det er en gammel Ret,
Forfædrene fra Nord mig gav i Arv,
Og jeg maa giemme Arven ubeskaaret
Til mine Eftermænd.

ROMANOS

fortrædelig.

Saa staa, du Stolte!

Men tro dog ei, fordi du nu kan kalde
Dig Panhypersebastos, at du har
Den samme Rettighed, som selv Despoten.
Vel staaer den Titel Panhypersebastos
Strax efter en Augusts, en Cæsars Rang;

Nærmer sig ham med Vigtighed, og siger med Vægt:

Men — Purpurstøvlerne tør du ei bære!
Læg Mærke dertil, Harald Haarderaade!
Du maa beskeden nøies med de grønne.

Og Diademmet eller Tiara sømmer
Sig kun Despotens Isse. Nu Farvel!
Jeg iler til Forretninger. Ei Sværdet
Alene kræver min Opmærksomhed;
Mig kalde Videnskaber, Industrie.
I Morgen sees vi ved Trisagion.

Gaaer med Simeon.

HARALD

ene.

Jeg tilstaaer — han er ynkelig. Men derfor
Skal man dog ei forraade ham, om end
Man blev af Skiebnen tvungen til at leve

Sin Tid med ham. En ulyksalig Tilstand,
Jeg kan ei negte det. Men Alderdom
Og Skrantenhed vil snart befrie Fyrstinden,
Og hun skal ei forgribe sig paa Gubben.

Smilende.

Din Panhypersebastos, store Keiser!
Skal redde dig dit Liv, endskiøndt han ei
Maa gaae med røde Støvler og med Tiara;
Endskiøndt han selv ei bliver her tilstede.
Din Livvagt skal forsvare dig.

Efter et Øiebliks Taushed.

Mod Vold!

Men hvad forsvarer ham mod lumske Gift?
Der er ei Andet for, jeg maa forklage
Den grumme Zoe, naar med min Maria
Jeg er i Sikkerhed for hendes Rænker.
Thi hun er listig, som en spraglet Slange,
Og jeg har ogsaa hende mistænkt for
Den gamle Eremit. Sandsynligviis
Et Værktøi kun i hendes skiulte Haand.
Hvor kan Forræderi dog føre Troskab
I Munden? O, men ingen hellig Kaabe
I denne Tid er Nidingsfærd for god,
Og ingen Vei til Maalet den for slet.

Gaaer.

HARALDS PALADS

med en Buegang, som vender til Gaden.

LEANDER. HIERO. MENALKAS. KLEOPHAS. DIOGENES.

LEANDER.

Menalkas! ja, du har den største Ret:
Imens de Store kiede sig i Ladhed,
Opfinderiske kun til nye Laster
Og nye Forbrydelser, mens de sig søle
I Vellyst af en asiatisk Pragt,
Er det os Smaafolk kun, os Borgere,
Som holde Staten opreist. Thi hvorfra
Fik Keiseren vel daglig i sin Skat
De tyve tusind Stykker myntet Guld,
Om ei fra os?

HIERO.

Han bruger ogsaa meget,
Og eet Sted, veed jeg, maa han faae dem fra.

LEANDER.

Du taler Hoffets Sag, fordi du er
Hof-Purpurfarver, og befriet fra Skat.

HIERO.

Mit Haandværk gjør Konstantinopel Ære;
Thi aldrig før, i Tyrus eller Sidon,
Forstod man at berede Skarlagskind
Saa høirødt, og at give Silkens Væv
Saa frisk det lysegrønne Farveskiær.

LEANDER.

Men var der ingen Uld og ingen Væver;
Var vi ei, fremfor andre Nationer,
I tryg Besiddelse af denne Kunst,

Som veed at nære snildt hiin lille Orm
 Paa Morbærtræet, og at nytte Larven —
 Hvad hialp dig saa din hele Muslingbanke?

DIOGENES

' i Tanker.

Heel selsomt, at en Orm paa Morbærtræet
 Skal være mere værd, end tusind Græker
 Ved Laurbærtræet; at en Østers i
 Sin brystne Skal med sit udgydte Blod
 Skal gøre Fædrelandet større Hæder,
 End mangel Helt, der hiemkom blødende
 Med brustent Skiold!

HIERO.

Tal ei saa frit, min Ven!

KLEOPHAS.

Han hedder ei Diogenes for Intet.
 Der mangler ham ei Andet, end en Tønde
 Og gamle Grækers Nøisomhed, saa var han
 Fuldstændig Philosoph; thi Lygten har han.
 Skiøndt der er intet Lys i, — lige meget!
 Og Mennesker? Ja, hellige Maria!
 Hvis ei man fandt dem i Perikles' Tid
 Selv i Athen, hvor findes de da nu?

HIERO.

Menalkas! hvorfor staaer du saa i Tanker?

KLEOPHAS.

Forstyr ham ei, vor Architect. Han maaler
 Med Øiet Buegangen, er fordybet
 I alle disse mange Ordener
 Paa Capitælerne, som vist tilsidst
 Ham kommer i Uorden.

MENALKAS.

Kiære Venner!

En herlig Buegang om Haralds Pallads,
En værdig Samlingsplads for Væringer.

KLEOPHAS.

Mig synes dog, at dette Tralværk ei
Er tæt nok gittret for de norske Biørne.

LEANDER.

Menalkas! er det sandt, at du skal bygge
En Pavillon, som den, Kalifen eied
I Bagdad, til vort Guld-Triklinion?

MENALKAS.

Hvad Keiseren befaler, maa jeg bygge
Saa godt, jeg kan.

KLEOPHAS.

Ja, bedre gjør en Skielm.

MENALKAS.

Man blander Alting sammen nu til Dags;
Den gode Smag fortrænges. Jeg maa handle
Tidt mod min Overtydning.

KLEOPHAS.

Det er fornemt,

Og høiest Mode for Konstantinopel.

LEANDER.

Men stille! hist alt komme Væringer.
Saa maae vi gaae; thi de kan ikke lide,
Man vandrer her i deres Buegang,
Naar de vil tale sammen.

HIERO.

Hvorfor vise

Vi disse lodne Vildmænd dog saa megen

Ærbødighed? De tale slet om os;
De sige: vi er ikke mere skikket
Til Krig, end Høns; at man en Græker kiender
Paa kolden Haand og sladderagtig Tunge.

KLEOPHAS.

Det kommer af, at de har ingen Smag.
Jeg kiender da de fleste, jeg, som Kronens
Hof-Klædningmager. Jeg gjør Dragter til dem;
At sige mine Svende, hvoraf jeg
Har otte Kamre, sexten Borde fulde.
De komme her som Ulve, Biørne, Ræve
I lodne Skind; først naar de været har
I mine Hænder, faae de Syn at see med.
Jeg gjør dem to Slags Dragter: først den røde,
Hvidstribede, med Keiserbilledet;
Og saa den himmelblaa, med hviden Løve
Paa Brystet. Denne sidste vælge de
Nu alle, jeg begriber ei hvorfor.

DIOGENES.

Det burde dog saa klog en Skrædder vide.
Vi skifte Keiser her i Grækenland
Hvert Øieblik; men Løven svigter ei.
De Danske og de Norske elske Løven,
Og bære gierne den i deres Skiold,
Thi den betyder deres egen Styrke,
Som skal forsvare dem.

KLEOPHAS.

Og denne Harald,

Den Haarderaade, som de kalde ham,
Troer I, jeg faaer engang ham overtalt,
At kiøbe sig en Kaabe, smukt brodeert

Med Paafuglfjær, med ægte store Perler?
Naar ei han er i Væringdragt, saa gaaer
Han i en bruun med hvide Silkefoer.
Nei, disse Mennesker har ei Forstand,
Men Marv i Knoklerne, det kan ei negtes.
I Krigen kan man ei undvære dem.
De trodse Døden, og det er et eget
Slags Elephanter, der gaae fremst i Flokken,
Og træder Alting ned med plumpe Poter.
Og Elephanten er et ædelt Dyr,
Og grumme klog, af sligt et Fæ at være:
Kan med sin Tryne trække Proppen af
En Flaske, drikke Vinen —

DIOGENES.

Tag dig Vare!

En Elephant kan ogsaa hevne sig.
Du har dog ikke glemt hiin Anecdote
Om Elephanten og om Skrædderen?
Vogt dig! du est ei langt fra Rendestenen. De gaae.

ULF i den blaa Væringedragt. KOLSKÆG, THIODOLF, ERIK, EDMUND
i lodne Kofter, med Bylte paa Nakken, Øxer paa Skuldrene.

ERIK.

Her er da Haralds Huus?

EDMUND.

En deilig Borg!

ULF.

Ja, Venner! Og i denne Buegang
Forsamle Væringer sig tidt i Qvæld,
Og tale sammen om hvad vigtigt er.

KOLSKÆG.

Men her er dog ei Gildeshallen?

ULF.

Nei,

Den staaer tre Gader herfra.

THIODOLF.

Her er fagert

I Miklagard, det kan ei negtes. Stærkt

Jeg længes efter Hyppodromen, for

At see Stærkodders Billed, støbt i Malm.

ULF.

Det Sagn er falsk, min Ven! Thi ogsaa Grikland

Har eiet slig en Helt i gamle Dage,

Som hed Herakles eller Herkules;

Hans Billed staaer der, og det kan ei negtes,

Han ligner Stærkodd.

KOLSKÆG.

Om et Øieblik

Er Høvdingsflokken her; Nyfigenheden

Drev os lidt forud.

ULF.

Nu velkommen da!

En byvant Broder favner eder glad.

Snart kommer Harald med Georgios,

At hilse eder med en Velkomst-Tale.

Hvad hedder du?

KOLSKÆG.

Jeg hedder Kolskæg, kommer

Fra Island.

ULF.

Du?

THIODOLF.

Jeg? Thiodolf; er en Normand.

ULF.

Du?

ERIK.

Erik, Svenske.

EDMUND.

Og jeg hedder Edmund,

En Angelsaxe.

ULF.

Godt! Jeg hedder Ulf,
En Dansk fra Roskild. Mærker I nu ikke
Et Jertegn, mine nysankomne Venner?
Forskielligheden plat ud er forsvunden;
Islænder, Norsk, Svensk, Dansk og Angelsaxe
Er alle Brødre, alle samme Kuld
Af Asa-Odins Æt. Den ringe Forskiel,
Som skilte os i Norden ad, ophører,
Naar med de lysblaae Øine vi betragte
De nøddebrune Græker og Latiner.

ERIK.

Ved Upsals gamle Blodsteen, du har Ret.

EDMUND.

Jeg føler det.

THIODOLF.

Jeg med.

KOLSKÆG.

Jeg ligerviis.

ULF.

Er det ei herligt, mine kiære Venner?

Og, troer I mig! det er den største Vinding
Og bedste Nytte, Reisen gav.

KOLSKÆG.

Det vil

Jeg ikke haabe. Guld er ogsaa værd
At vinde.

ULF.

Det vil ikke mangle.

THIODOLF.

Æren

I Kamp er heller aldrig at foragte.

ULF.

Det Ene med det Andet! Døde Knud
I Engeland, saa lever Haarderaade
I Miklagard.

EDMUND.

Han kaldes Haarderaade;
Det Navn mig huer ikke just.

ULF.

Fordi du

Ei ret forstaaer vort Sprog, min Angelsaxe!
Han kaldes Haarderaade for sin Manddom,
Men ei Ildraade, som betyder Ondt.
Lær først at kiende ham! Han elskes høit
Af alle Væring.

THIODOLF.

Vi kiende ham

Alt godt, vi Normænd. Som et Barn han sad
Paa hellig Olafs Knæ, og napped ham
Tidt uforfærdet i det gule Skiæg,
Naar Kongen med de store, stive Øine

Ham vilde ængste, faae ham til at blinke.
 Som liden Gut han gjorde sig en Flaade
 Af Fyrrespaaner, mens hans Brødre ønsked
 Sig Mark og Qvæg, som rædde Bønder. Harald
 Var med som Ungersvend paa Stiklestad.

EDMUND

ryster paa Hovedet.

Min store Knud jeg faaer dog ei igien.
 Vel muligt, Harald er saa giæv, som han;
 Men eier han slig Fromhed?

ERIK.

Var Kong Knud

Da virkelig saa from?

EDMUND.

Jeg glemmer aldrig
 Den sidste Gang, jeg foer med ham i Snekken
 Til Ely paa Mariæ Renselsdag.
 Skjønt Kirken laae, høit paa den steile Klippe,
 Og som vi flød paa Vandet, hørte vi
 En Morgensang af Munkene deroppe.
 Da Kongen selver qvad en Vise for os.

ULF.

Ak, kan du ikke den?

EDMUND.

Jo, Ord til andet:

Lifligt siunge de Munke ved Ely,
 Da Knud i Snekken foer;
 Roer os nu, Knegte! til Landet i Hast,
 At styrkes ved Herrens Ord. .

ULF.

Kong Knud var Skiald, og saa er Haarderaade.

ERIK.

Hvo kommer hisset?

ULF.

Haldor Snorrosøn.

THIODOLF.

Ei, Haldor? Du, min Ulf! og Haldor, veed vi,
Er Kongens første Kæmper.

ULF.

Luren samler

Til Kampen os forenede; men Freden,
Med Harper og med Giger, skiller os,
Thi meer forskiellige kan Ingen findes,
End vi To, naar vi ikke slaaes.

ERIK.

Er Haldor

Da ikke bold i Fred?

ULF.

Heel bold og blid,

Men kold, som Fieldet, for hver Følelse.
Der bider Intet paa ham, og hans Aand
Opløfter sig saa lidt til henrykt Glæde,
Som den i Nøden bøier sig til Sorg.
Han kunde næsten, som sit tause Sværd,
Undvære Talens Brug. Men skal der handles,
Da er han Manden.

ERIK.

See, der kommer han!

HALDOR SNORROSØN

kommer, og siger ligegyldig, men venlig:

Velkommen her i Grikland, gode Venner!

Hør, Ulf! nu skal der siunges, og du veed,

Jeg skriger, som en Ravn; jeg snakker lidet,
 Men synger slettere. Desuden gider
 Jeg ikke hørt de alenlange Taler,
 Sær naar de holdes af Georgios.
 Nu gaaer jeg hjem, og hjælper Kokken med
 At lave Maden til i Aften. Han
 Forstaaer sig ei paa danske, norske Retter.
 Jeg tilberede vil vort gode Flesk,
 Og see, om Øl og Miød er stærkt nok brygget.

Gaaer.

THIODOLF.

Der kommer Skaren samlet, mine Brødre!
 Nu lad os stille os i Flokken med
 Og hilse Haarderaade med et Drapa.

Musik. VÆRINGERNE komme i lodne Skindkiortler, med barbariske
 Stridshuer af Jern, med Øxer, Sværd, Skiold og Spyd. De stille sig
 i Rækker, og siunge, i det HARALD kommer, fulgt af GEORGIOS.

VÆRINGERNE.

Stærke vi stande,
 Stridende gange,
 Gierne den gnistrende
 Glavind svinge.
 Brødre fra Bæltet,
 Bretlands Hirdmænd,
 Dreng fra Dofres
 Dale voxne;

Svithiods Sønner
 Fra Skaanes Marker,
 Helte fra Heklas
 Hal og Jøkler,

Hylde vi Harald
 Haarderaade:
 Rædsel for rædde
 Riser alle.

Sværdet du svang paa
 Sikiløen,
 Kæmped med Kraft for
 Christ hiin hvide.
 Liig da i Lynget
 Laae for Høgen.
 Blødhierdet Barm sit
 Banner svigter.

Før os i Faren
 Fagre Konge!
 Det er, som Viin med
 Ven at drikke.
 Det er, som Qvinders
 Kys at smage.
 Leende lader
 Helten Livet.

GEORGIOS

med affecteert Værdighed.

I tappre Skandinavier og Briter,
 Velkomne! Jeg, Georgios Maniakes,
 Den græske Keisers første Høvedsmand,
 Til hvem al Grækerhæren er betroet,
 Af Hiertet raaber i min Keisers Navn:
 Velkommen i Konstantinopel! Himlen,

Dens Engleskarer og dens Helgene
Har kaaret eder til et sieldent Hverv.
Med Tapperhed og Kraft mod Elementet
Har I, som før Israeliterne,
Jer giennem Ørken stridt til Kanaan.
Som ædelt Malm, der laae i Mulmets Skiød
Bag Biergene, blev I for Dagen bragt,
At præges med Humanitetens Stempel;
Hvad kun kan skee hos os, i denne Stad,
Som samler Østens Rigdom, Sydens Skønhed,
Vestens og Nordens Kræfter i sit Skiød.
Saa qvæger jer i Cedertræets Skygge,
Og nyder vore himmelsøde Frugter!
Saa seer jer mætte da paa vore Skatte,
Paa Hyppodromens gamle Billeder,
Hvor Hesteveddeløb og Vaabendands
I Overmorgen gives, jer til Lyst,
Naar i den hellige Sophias Kirke
Med Keis'ren I har hørt Trisagion.
Betragter saa Triklinion, det gyldne,
Og ængstes ei ved med jer Fod at træde
Paa Guld, I, som med Hænder kun tilforn
I Norden Jern og Kobber har berørt.
Da vorde Gaderne bestrøet med Blomster.
Med Silketæpper af en skøn Baldyring
Behænge vi Paladserne. Da qviddre
I Keiserhallen, i et Træ af Guld,
De kunstige Sølvfugle, som i Skoven
Smaae Nattergale; og to gyldne Løver —
Lad, kiære Venner! det jer ei forskrække —

Med Øine, som Rubiner og Smaragd,
 Vil brøle græsseligt ved eders Komme.
 Væringerne smile, og see paa hinanden.
 Dog — vender Blikket til alvorlig Daad!
 Her lærer I den sande Krigens Kunst;
 Thi ei blot en barbarisk Tapperhed
 Kan hielpe stort mod Katapult, Ballist,
 Stormbuk, og — fremfor Alt — den græske Ild,
 Som gyseligt igiennem Luften blusser,
 Og strax fortærer, hvad den hefter ved.
 Alt, hvad vi fordre for saa megen Godhed,
 For Aandsøptugtelsen, for Guld hiin røde,
 Som I kan bringe med til Fædrelandet,
 Er Lydighed mod eders Foresatte,
 Troskab mod Keiseren, og fremfor Alt
 Betvingelsen af dette stolte Væsen,
 Hvormed Barbaren i sin Raahed skiller
 Sig fra en Romer. Romere (forstaaer!)
 Vi kalde os, skiøndt Græker, da vor Keiser
 Og Keiserdømmet stammer ned fra Rom.
 Og dermed Gud befalet! Jeg har talet.

Træder tilside.

HARALD.

Jeg maa dog ogsaa sige et Par Ord,
 Som Væringernes Drot i Miklagard.

Hiertelig og ligefrem.

Velkommen, tapre Svende, fra vort Land!
 Jeg veed, det falder ei Nordboen let,
 At rive sig fra Hiemmet, hvor i Danmark
 Det sølvblaa Hav, den grønne Bøgebakke,
 I Norge ranke Gran paa steile Kyst

Ham holder fast. Thi hvor i Syden finder
Man Søen mere blaa, meer grøn en Mark,
Meer malerisk et Field med hviden Fos?
Hvor findes Aand og Hierte mere vakt,
End der, hvor Odin bragte Aserne
Fra bruunlige, forbrændte Taterørkner?
Dog Manddomsmodet, Lyst at hærde sig
Behersker Helten, han vil kiende Verden;
Og da i Nordens Krog ei Verden kommer
Til os, saa maae vi komme ned til den.
Tidt gjorde vore Formænd sligt Besøg,
Og kom ei nær som saa beskedne Giester.
Da Gæssene paa Capitol forsvared
Den sidste Romerære, lagde Brennus
Sit Sværd i Vægten. Longobarden siden
Har gjort et langt Besøg, bortjaget Verten,
Og blev fra Giest selv Vert. Saa Gotherne,
Og mangt et Folkeslag i Slægt med os.
Ei Væringerne komme saa til Grikland.
En Ed, som høit ved hellig Olaf vi
Paa Biblen svore, strengt forpligter os
Til Billighed og Troskab. Ei vi drage
Til Bosporos som Fiender, men som Venner.
Vor Breide stærk forsvarer Keiseren
Mod Overfald af Hedninger — og Landsmænd.
Thi lader eder ei forblinde, Brødre!
Af disse kalkede, bemalte Grave,
Hvorunder, efter Skriftens Ord, Uhumskhed
Og halvforfuulte Knokler skiule sig.
I staaer ei under nogen Mand i Landet,

Kun under den, som selv I vælge til
 Jer Formand, og det er for Tiden jeg.
 Georgios gaaer fortørnet bort.

HARALD

seer smilende efter ham, og vedbliver:
 I ere Keiserens fornemste Vagt,
 Hans Livvagt. Naar han dør engang, belønnes
 Jer Troskab med Polota-Svarf; vil sige:
 I gaaer omkring i Keiserborgens Haller
 Og skifter al hans Efterladenskab
 I lige Arv. — I føre tvende Faner,
 Han giver et Vink, nogle prægtigklædte Væringes komme med
 Fanerne.

Mariafanen og Korsfanen. Brødre!
 Betragter disse gamle Bannerne
 Med Ærefrygt. De flagred ofte, hvor
 Det gik alvorligt til, og gjorde Norrig
 Og Danmark Ære.

Der blæses en høitidelig Melodie; alle Væringes blotte deres Hoveder, knæle for Fanerne, og gjøre en stille Bøn.

Saa har I nu da hilset disse Mærker,
 Hvorom vor Skytspatron, den hellige Olaf,
 Usynlig svæver. Undertiden rider
 Han synlig for os paa sin hvide Hest,
 Naar Faren voxer, og naar Modet synker.
 Og nu Guds Fred! Fordeler eder rundt
 I Staden efter eders Herreskiold,
 Og blander eder med de ældre Brødre.
 Affører eder disse lodne Skind,
 Der er for varme her; ifører eder
 De lysblaae Kiortler og de blanke Hielme,
 Hvoraf der findes nok i Vaabenhuset.

I Gildeshuset møde Høvdinger;
 Der samles vi til Vaabenthing; der see
 I eders Gildeskraa samt eders Lade,
 Som giemmer vore Privilegier.
 Der findes Borde, Bænke, Lysekrone,
 Samt Skytspatronens Billed. Der vi træffes
 Ret snart igien. Nu trænger jeg til Hvile
 En liden Stund, og det gjør I, som jeg.

Han hilser dem, og gaaer.

VÆRINGERNE

synge:

Falske Diser
 Ei Daner daare;
 Nattens Norner ei
 Normænd blinde.
 Christne for Korset
 Knæle vi lydigt.
 Olafs Øxe!
 Øv du os Modet.

De gaae.

HARALDS HAL.

En Løibænk i Baggrunden. EN UNG VÆRING i Vaabendragt gaaer
 som Vagt frem og tilbage, med Øxen paa Skulderen, og med en
 liden Harpe hængende ved Siden.

HARALD

kommer.

Est du min Vagt i Aften?

VÆRINGEN.

Ja, Herr Konge!

HARALD.

Du est heel ung endnu.

VÆRINGEN.

Kun sytten Aar.

HARALD.

Og alt i Miklagard?

VÆRINGEN.

Kong Harald var

Paa Stiklestad, da han var femten.

HARALD.

Vel svart!

Mig tykkes, jeg har her ei seet dig før.

VÆRINGEN.

Jeg kom med disse sidste Væring.

HARALD.

Og klædt alt i den lysblaa Vaabenkiortel?

VÆRINGEN.

Jeg længtes efter Vagt hos dig.

HARALD.

Men est

Du selv ei træt?

VÆRINGEN.

Nei, jeg sov Middagssøvn

Paa Skibet, Herre!

HARALD.

Og hvor est du fra?

VÆRINGEN.

Fra Rusland, Herre!

HARALD.

Ak, saa kommer du

Jo fra min Elisifs mosgroede Grav!

VÆRINGEN.

Nei, Konge! Graven har jeg ikke seet.

HARALD.

En liden Harpe hænger ved din Skulder.

Du est da Skiald?

VÆRINGEN.

Min Drot! jeg fuser lidt

Paa dette Haandværk.

HARALD

lægger sig paa Løibænken.

Syng mig da en Vise!

VÆRINGEN.

Hvorved du falde kan i Søvn? Det vil

Ei vorde vanskeligt.

HARALD.

Den spæde Stemme,

Mig tykkes, kiender jeg. Syng, Ungersvend!

VÆRINGEN

sætter sig, og synger ved Harpen:

Vil du vel bære denne Dragt,

Som Thora Hiortur eied?

At vælge den til Høitidspragt

Hun i sin Ungdom pleied.

Om disse Sømme tidt hun foer

Med sine hvide Hænder.

Nu hviler hun i sorten Jord —

En anden Elskov brænder.

HARALD

reiser sig forfærdet halvoverende.

O, alle Helgene! hvad hører jeg?

VÆRINGEN

synger:

Jeg tør ei bære dette Skrud,
 Det vil mig ikke smykke.
 End lever hun, din unge Brud,
 Du raader hendes Lykke.
 Hun har paa dig det første Krav;
 Men kan du dig beklage —
 Send hende atter til sin Grav!
 Hun kommer ei tilbage.

HARALD

springer op.

Min Elisif! du lever! — Hellige Olaf! —
 Kom i min Arm, og overtud mig! Est
 Du intet Gienfærd?

ELISIF.

Skrækker jeg dig, Harald!
 Som Gienfærd — o, saa kan du med et Ord
 Bortmane mig.

HARALD

omfavner hende.

Du lever, kiære Pige?

ELISIF.

Min elskte Harald! er din Elisif
 Dig da i Sandhed kiær?

HARALD.

Hvor kan du tvivle?

ELISIF.

O, jeg har hørt saa mange fæle Rygter.

HARALD.

Man maa ei Rygter troe, det seer du jo;
 Et almeent Rygte har udbredt sig om
 Din Død, min Fæstemø!

ELISIF.

Det hørte jeg

I Garderike; neppe var det hørt,
Før jeg besluttede selv at overtøye
Dig om mit Liv.

HARALD.

Og du forklædte dig
Som Ungersvend, og drog den lange Vei,
Og deelte Reisens Farer og Besvær —

ELISIF.

Hvor gierne, for at see min Harald atter!

HARALD

trykker hendes Haand.

Du kom til rette Tid, min vakkre Giente!
Jeg reiser bort i Overmorgen; var
Du kommen senere — Gud være lovet!
Nu følges flux vi ad til Garderike —
Der skal vort Bryllup staae. — Din gamle Fader
Dog lever vel? — Og du est bleven større
Og fagrere.

ELISIF.

Min Harald! tykkes dig?

Mig synes og, du har forandret dig.

HARALD.

I Krigen hærdes man. Maaskee jeg alt
Har tabt endeel af Ungersvendens Væsen;
Desbedre passer jeg til Ægtemand.
Fra Garderike følges vi til Norge;
Der gjør jeg Elisif til Landets Dronning.

ELISIF.

O, hvilken Glæde paa det lange Savn!

Nu er al Sorg og al Bekymring endt.
Jeg vidste nok, min Harald var mig tro.

HARALD

tankefuld.

Ja — Troskab stander i vort hellige Banner.
Nu, sølvgraa Gubbe! nu forstaaer jeg dig.

ELISIF.

Hvad mener du?

HARALD.

En ærlig Eremit

Gav mig et Vink for noget siden, som
Jeg misforstod, og det fortryder mig.

ELISIF.

Min Harald er dog ikke rigtig glad.
Du skiuler mig en Sorg. Est du bedrøvet,
Fordi jeg kommer?

HARALD.

Nei, ved alle Helgen!

Jeg takker Gud. Og var du ikke kommen,
Og havde jeg for silde, Elisif!
Din falske Død opdaget — aldrig var
Jeg vorden Helt og Norges Kæmpe meer.
Men viid, mit Barn! her gaae vi paa en Afgrund,
Som let kan briste under os. Du skal
Faae Alt at vide. Gak i næste Rum!
Jeg først maa give Bud til mine Svende.
Forsigtigheden er en Alf, som her
Tildeels selv giæve Kæmper smigre maa,
For at faae Bugt med Ondskabs lede Trold.

ELISIF.

Ak, kom da snart!

HARALD.

Ja, ja, ret snart, ret snart.

Hun gaaer.

RAGNVALD, en gammel Kæmpe, kommer.

RAGNVALD

smilende.

Nu, Konge! har min unge Væring siunget
Dig vel i Søvn?

HARALD.

Du est deelagtig altsaa

f Hemligheden?

RAGNVALD.

Jeg har hende fulgt

Den hele lange Vei, til Lands, til Søes,
Og værnet om din spæde Kæmpes Fred.

HARALD.

Saa gjør du til din Skyldner mig for Livstid.

Følg hende nu i Hallen, gamle Ragnvald!

Ragnvald gaaer.

HARALD

kaster sig paa Løibænken, skiuler sit Ansigt i sine Hænder, og
tær længe stille. Derpaa staaer han op, og gaaer i dybe Tanker
frem i Hallen.

Da Herkules paa Marken stod,
Hvor tvende Veie sammenstødte,
Da fristed Intet Heltens Mod;
Thi Vellyst ham og Dyden mødte.
Hvad hørte der Betænkning til?
Sin Kraft han kunde Pligten vie.
Men jeg — en Bold for Lykkens Spil —
Min Elisif — og min Marie!

Min Fæstemø i sorten Grav
Ei meer i fagrest Ungdom sover;

Hun seiled over sorten Hav,
Hun bragtes paa de dunkle Vover.
Jeg troede hende længe død;
Og kan jeg, Sandhed! det fortie?
Jeg glædte mig, da Lykken bød
Til Vederlag en sød Marie.

Mod hende, min Elisabeth!
Est du, skiøndt yndig i din Sommer,
En lille blaa Migeiforgiet
Mod Dronningen for alle Blommer.
Uskyldigt end dit Hierte slaaer,
Som da din Moder gav dig Die;
Men Himlen aaben for mig staaer,
Naar jeg dit Øie seer, Marie!

Som Ruslands Kuld med Gran og Iis,
Med smukke Nordlys og med Stierner,
Mod græske Blomsterparadiis,
Hvor end Natur om Skønhed værner;
Som liden Kirke, slet og ret,
Mod Græklands himmelske Sophie,
Forholder sig Elisabeth
Til dig, min elskede Marie!

Og dog jeg flygter af din Arm,
Mit første Løfte mig forbinder.
Min Elisif! ei Sorg og Harm
Skal blege dine friske Kinder.
Du har et helligt Krav paa mig;
Velan! saa skal os Præsten vie.
Jeg følger og jeg ægter dig —
Men aldrig glemmer jeg Marie.

TREDIE HANDLING.

KEISERHALLEN.

GEORGIOS

alene.

Hvor underligt dog tidt Bedrifterne
Gientage sig i denne Verden! Have
Vi ei i dette Keiserpar et Billed
Af gamle Svaghed, da Justinian
Indbildsk paa Thronen vaklede? Kan jeg
Ei sammenlignes med en Belisar,
En miskiendt Verdenshelt? Og kappes ei.
Som hiin Eunuch, hiin Usling Narses, Harald
Med en Georgios om Æren? Men
Konstantinopel skal, som Mailand, ei
Nedtrampes af Barbarer. Belisar!
I een Ting ligne vi hinanden ei:
Du var en alt for god, troskyldig Giek;
Jeg veed at sætte Vaaben imod Vaaben,
Og List skal fælde List. — Det er en god
Indretning hist og her i Salene
Med disse hule Søiler. Keiserparret
Ei blot, men jeg og Protovestiæren
Har ogsaa Nøglen. — Ha, fordømte Iisbiørn! —

Vel, Harald! du har flengt i Laser mig
 Mit Æresbanner, traadt det under Fødder;
 Ei nok med Laurbærkrandsen — Myrtens Krands,
 Min Fæstemø vil du berøve mig,
 Vil flygte med Maria. Men mit Skaktavl
 Staaer stillet viseligt, og kun to Træk —
 Saa vaander du dig mat i Smertens Favn.
 Jeg hører Keiserinden. Falske Zoe!
 Forblindede! du skal faae Alt at vide;
 Men drille vil jeg dig dog langsomt først.
 Jeg veed, du lider mig i Hiertet ei,
 Kun fælles Nød og Hevn forbinder os.

ZOE

kommer.

Hvad vil du mig igien, Georgios?
 Du kieder mig med tidtgientagne Klager.
 Har jeg ei bedet dig fordrive Tiden
 Hos din Maria?

GEORGIOS.

Tilgiv, Keiserinde!

Jeg kommer for at skrifte ærligt for dig,
 At jeg har miskiendt Harald Haarderaade.

ZOE.

Det er mig kiært, du kom engang til Sandheds
 Erkiendelse. Kun undrer det mig, Ven!
 At Keiserstadens Gader og dens Borg
 Har viist dig, hvad du kunde bedre seet
 I Dalen og paa Sletten.

GEORGIOS.

Keiserinde!

Du kaldte mig en Maane; Maanen, veed du,

Seer Solen kun om Natten, og hvor Maanen
Skal skinne, maa der være mørkt.

ZOE.

Saa har

Din Maane nu tilsidst dog speidet ind —

GEORGIOS.

I Haralds Eensomhed.

ZOE.

En herlig Elsker!

Hvi lod du den igiennem Vindvesranken
Ei skinne heller i Marias Kammer?

GEORGIOS.

Om Natten skinner Maanen allevegne,
I Amors Myrtelund paa Roserne,
Paa skumle Rettersted ved øden Kyst.

ZOE.

Fy, hvilke fæle Billeder! Jeg afskyer
En Phantasie, der jager efter Rædsler.

GEORGIOS.

Og en Forstand, der kan opdage Sandhed?

ZOE.

Hvad har din herlige Forstand opdaget?

GEORGIOS

smilende.

At jeg har miskiendt Harald.

ZOE

heftig.

Frygt min Vrede,

I Fald du tirrer mig!

GEORGIOS

iiskold.

Jeg troede, han

Var herskesyg, ærgierrig, stolt — men aaben

Og ærlig. Høie Keiserinde! jeg
Har gjort ham Uret — Harald er en Niding.

ZOE.

Nu svæver Døden over dine Lokker!

GEORGIOS.

Og over dine, hvis du hører ei
Din Redningsmand.

ZOE

med stolt Foragt.

Du redde mig?

GEORGIOS

bestandig rolig.

Fra Harald,

Som vil forraade dig til Keiseren.

ZOE

rolig.

Forraade mig? Og hvad vil han forraade?

GEORGIOS.

Et ubetænksomt Indfald, der vist aldrig
Kom dig fra Hiertet; der var strax fortrudt,
Som det fra Læben fløi, og aldrig meent.
Jeg kiender Zoe. Men i Lidenskaben
Forløber man sig let. Din Phantasie,
Indtaget, efterjog Kong Haralds — Rædsler,
Og en barbarisk Vildskab rørte dig.
At ei han skjønte paa din høie Naade,
At han misbruger din Fortrolighed,
Det er i Haralds Aand og Væsen.

ZOE

angst.

Tal,

Georgios! For Himlens Skyld, min Ven!
Gjør ingen Omsvøb.

GEORGIOS.

Visse Ting, Fyrstinde!

Udtaler man anstændigt kun med Omsvøb;

Thi om jeg sagde her nu plumpt og kort:

»Du vil afsætte Keiseren, og hæve

»Paa Thronen Harald, som du elsker høit;

»Men Harald, som foragter dig med samt

»Din Kiærlighed, vil flygte med min Brud

»Maria, som han elsker, og forraade

»Dig, den Forsmaaede, til din Ægteherre« --

Hvorledes klang vel det for fine Ører?

ZOE.

O, alle Helgene!

Hun er nær ved at synke i Afmagt, han griber hende i sin Arm.

GEORGIOS.

Fat dig, Fyrstinde!

Og hør mig.

Halvsagte.

Ha, det er en deilig Qvinde,

At trykke i sin Arm. Fordømte Vildmand,

Som vover at forsmaa en saadan Perle!

ZOE

fatter sig, reiser sig med Kraft, og siger:

Har han forsmaaet, vil han forraade mig,

Saa maa han miste Livet.

GEORGIOS.

Vel, det lad ham!

Men hvordan, høie Keiserinde! agter

Du at indlede Hevnen?

ZOE.

Ingen Omsvøb!

Han er en lumsk Forræder, han maa falde.

GEORGIOS.

Ret godt! Men kan du fælde ham? Du har
Ei Magten over Liv og Død, Fyrstinde!
Det har Despoten kun, Sebastokrator.
Og dræbe ham ved Snigmord? Fy, det kan
Hver Trælleqvinde gjøre ved sin Boler;
Det er ei Hevn for Zoe.

ZOE.

Raad mig da,
Viis mig den Urt ved Lethes skumle Bred,
Som giemmer Giften, smertelig og sikker.

GEORGIOS.

Harald maa falde som en Landsforræder —
Det er han — som en Majestætsforbryder;
Og Keiseren maa selv afsige Dommen.

ZOE.

Du Rasende! og troer du, Keiseren
Vil dræbe den, som redder Livet ham?

GEORGIOS.

Jeg bringer med to velbetalte Vidner,
Som begge hørte: Harald vilde myrde
Romanos, for at sætte sig paa Thronen.

ZOE.

Fortræffligt!

GEORGIOS.

Triumpheer for tidligt ei!

ZOE.

Jeg kiender min Romanos Argyros;
Saa ræd er Ingen for sin Død, som han,
Og hører han af tvende Vidners Mund
Et Anslag mod sit Liv, saa er det nok,

Saa føres Harald lænkebunden hen
Til Dødens Taarn.

GEORGIOS.

Ja, hvis man faaer ham fat.

Men hvor er Harald nu? Midt i sin Hær,
Som ligger rundt fordeelt i Hovedstaden.
Hvor vil man hente ham? I Gildeshuset,
Hos Væringer? Det turde holde haardt.

ZOE.

Han lokkes maa herhen.

GEORGIOS.

Det er alt skeet.

Tilgiv min Dristighed, Fyrstinde! Kun
Jeg handled til dit Bedste. Jeg har ladet
I dit Navn Harald bede om at komme
Endnu i Aften her paa Borgen.

ZOE.

Herligt!

GEORGIOS.

Du jubler alt?

ZOE.

Her skal han gribes, bindes,
Og føres til sit Rettersted.

GEORGIOS.

Let sagt!

Og heller ikke er det vanskeligt
At hugge Hov'det meer af ham, at støde
En Dolk i Brystet ham, end hver en Anden.
Men, Keiserinde! tænk paa Følgerne;
Thi høre Væringerne, deres Drot
Er fængslet her og givet hen til Døden,

Saa gjør de Oprør, brænde Byen af,
Og dræber os tilsammen, alle Græker,
Med Øxerne, som Slagteqvæg.

ZOE.

Du viser

Mig lutter Spindevæv, som mindste Vindpust
Kan sønderrive.

GEORGIOS.

Mener du, Fyrstinde?

Nei, skønne Zoe! jeg har Strikken snoet
Af Hadets og af Hevnens seige Bast;
Den passer vel til Haralds Hals, og Diævlen
Skal selv ei løse denne stramme Knude.

ZOE.

Saa ængst mig ei, og før ei meer min Frygt
Igiennem alle Tvivlens Labyrinther!
Viis mig en Udsigt til hans Rettersted;
Kun der er Maalet for min Ro.

GEORGIOS

smilende.

Ei, ei!

Saa var det altsaa ikke dog saa galt,
At Maanen skinte hen paa Retterstedet?
Nu, seer du? det er ingen ringe Fordeel,
Hvad flau Moral end sladderer derimod,
At Politiken, der ophøiet hæver
Sig over Huuslighedens Borgerdyd,
Betienet sig iblandt af — falske Vidner,
En hæsleg Titel for en nyttig Ting,
Thi de er ofte bedre, end de sande.

ZOE.

Hvad vil du sige dermed? Du har altsaa —

GEORGIOS.

Endnu to Vidner.

ZOE.

Du er vel bekendt

Med Byens Udskud.

GEORGIOS.

Ak, for den Sags Skyld

Behøver man just ei at søge langt;

Fra Guldtriklinion til Tiggerskuret,

I alle Stænder findes slige Folk,

Til høist forskiellig Priis, og mine fik jeg

For Røverkiøb. To stakkels Fiskere,

Hvem Bosporos, skøndt den (som Hellespont

Alt hos Homer) kan kaldes fiskerig,

Ei altid dog forsyner efter Nødtørft;

Hvad synde de vel, ved at gaae i Hallen

Til Væringer, og sige dem: »Kong Harald

»Er plumpet ud i Vandet, da han vilde

»Besøge Skibet«? Det er vores Lykke,

At den Forvovne gaaer saa tidt alene

Paa Gaden uden Følge. Ogsaa haaber

Jeg vist, han kommer ene her i Aften;

Hvis ei, maae vi opsætte Hevnen til

I Morgen.

ZOE.

Altsaa, naar han er her —

GEORGIOS.

Og

Naar Keiseren har fældet Dommen først,

Saa lade vi ham gribe, knevle, lægge

Ned i et Skriin, og føre flux til Taarnet.

En Græker, der har nogen Liighed med ham,
Jeg udklædt har omtrent, som han; han gaaer
Med langt nedfaldne Haar, med Haralds Hielm
Og Haralds Kaabe, Væringernes Vagt
Forbi; saa see de alle, deres Drot
Er gaaet hiem herfra. Han pleier sielden
At tale til dem, naar han gaaer forbi;
Og uspurgt taler Ingen til ham først.
Saa sender jeg til Havnen Haralds Skygge,
Hvor den forsvinder nær ved Strandens Bolværk.
Paa Vandet flyder Heltens brune Kaabe;
Saa er der ingen Tvivl om, han er druknet.
Vi har erobret ham fra denne Verden,
Han er vor Træl, vor lænkebundne Fange,
Og vi kan uden Fare sende ham
Hen i den anden Verden, naar vi lyste.

ZOE.

Du er en vakker Diævel. Men hvad staaer
Mig inde for, du, som saa godt kan lyve,
At ikke her du kun bedrager mig?

GEORGIOS.

Saa skaf dig Vished, bi, og lad din Normand
Forraade dig til Keiseren; saa faaer du
Beviis i Hænde. I hiin Søile der —
Du veed det, den er huul — kan høres Alt.
Men vil du meer Beviis? Her er et Vers,
Som han har tabt paa Trappen; ikke just
Til mig, men til min ædle Fæstemø.
Tilgiv, jeg bringer dig det, ikke hende!
Det er paa Græsk, men skrevet dog med Runer.
Læs det! Du kiender Haralds Kragetæer.

ZOE

læser:

Trofast Harald tænker
 Tidt paa sin Maria.
 Helved skal ei Helten
 Fra sin Himmel skille.

Hun skiuler sit Ansigt i sin Haand, gaaer forbittret og beklemmt
 hen til Vinduesaabningen, for at faae Luft igien, og stirrer paa
 Maanen. Med tvungen Kulde:

Du skinner saa fornøiet, Artemis?
 Du kolde Jomfru! smiler du saa rolig
 Med blege Diadem om hviden Pande?
 Og dog er Skiebnens Rædsel i dit Blik.
 Jeg kiender dig vel ved dit ældste Navn —

Med vild Lidenskab, der ikke længer lader sig tvinge.

Titanens Datter, Hekate! dig er det,
 Hvis hemmelige Trolddom strækker sig
 Saa langt, som Natten med sin sorte Vinge.
 Ja, du est min Gudinde; thi nu vender
 Mit Øie sig fra Gud og Helgene,
 Fra Stiernehimmelen, og finder kun
 I Mørkets Afgrund sin Forfriskelse.
 Besiæl mig, Atreus' og Thyestes' Aander!
 Udsluk hver Tanke af Medlidenhed,
 Forvandler mig til Furie, opfylder
 Mit Blod med Ild! Endnu — jeg føler det —
 End flyder der af Aphrodites Melk
 For meget her i disse Aarer. Taaren
 Vanhelliger mit Øie, og den Svage
 Begræder feig sin Spot. Men, Cypria!
 Nu gjorde Svaghed dig det sidste Offer.

Til Georgios.

Du faaer din Hevn. Jeg gaaer til Keiseren.

Her holder du med Taler Harald op,
 Til jeg udvirket har hans Dødsdom. Da,
 Naar det er skeet, skal Søverklokken ringe,
 Som hænger næst herved i Galleriet.
 Lad ham saa gribe, som du har besluttet!

Seer paa Pergamentet.

Den lille Pergamentstump er et Pas,
 Som neppe Charon seer, før med sin Stang
 Han skyder den begsorte Baad fra Land,
 Og skienker ham fri Overfart paa Lethe. Gaaer.

GEORGIOS.

Du vil ei tale med ham? Og mig synes,
 Det er den bedste Spøg. Tidt har jeg moret
 Mig over Katten, naar saa venlig først
 Den legede med Musen, før den beed.
 Dog — hun er Qvinde; Kiærligheden er
 Ei ganske dunstet bort, og Isen kunde
 Let smelte, naar den kom i Haralds Solskin.
 Maaskee hun lurder der i Pillen først,
 Og spilder Tiden mig. Men lige meget!
 Alt mine Vidner er hos Keiseren;
 Hun finde vil det halve Arbeid giort,
 Og hun behøver kun at krone Værket. —
 Jeg maa indrette Talen saa, at Harald
 Staaer i sin hele, stolte Nøgenhed.
 Og det vil ikke falde vanskeligt;
 Den Uforskammede foragter mig,
 Os alle her, og han forstaaer kun slet
 At sætte Kurven for sin Biørnemund.

HARALD

kommer

Er Keiserinden ikke her? Hun har
Indbudet mig i Qvælden.

GEORGIOS.

Akolyth!

Hun kommer strax.

HARALD.

Vel, gunstige Herr Over-
Etæriarch! saa vil jeg vente hende
Derude ved min Vagt.

GEORGIOS.

Ei! sømmer det sig
En Akolyth, som har Befaling over
Barangerhæren, at staae Skildvagt ude
Paa Gangen mellem Dørene?

HARALD.

Det trækker

Derude, mener du; jeg kan forkøles?
Jeg takker dig, fordi saa øm forsigtig
Du tænker paa min Sundhed.

GEORGIOS.

Sundhed er

Et kosteligt Klenodie. Jeg veed
Du vælger gierne, hvor du kan, et Sted
At være paa, hvor der er tørt og sundt.

HARALD.

Og derfor skal jeg blive nu hos dig?
Saa mener du, der er bestandig sundt,
Hvor der er tørt?

GEORGIOS.

I Normænd er dog saa

Barnagtige, forfængelige, som
Vi Græker. See, nu er du vred, fordi
Man kalder mig Over-Etæriarch,
Og dig kun Akolyth. Nu est du stødt,
Fordi jeg nævner ei din nye Titel,
Din Panhypersebastos. Men det maa
Først Keiseren erklære offentligt,
Før er det ei authentisk.

HARALD.

Gierne skienker
Jeg dig Credit paa Titelen saa længe.

GEORGIOS.

Min høie Keiserinde ønsker, Harald!
Vi skal forsones; hun befaler det,
Og jeg adlyder hende. Jeg gjør gierne
Det første Skridt, i Fald du gjør det andet.

HARALD.

Hvor vil du vi skal skride hen? Til Holmgang,
Til Tvekamp? Dertil gjør jeg ogsaa gierne
Det første Skridt.

GEORGIOS.

Det kalder du Forsoning?
Det maa jeg sige! Tvekamp er Forsoning
Da i Barangersproget.

HARALD.

Gives der
En bedre? Da faaer Vreden Luft, man hugger
Forbittrelsen af Sindet, Harmen koger,
Og ligger ikke suur og raa og giærer
Dig under Hiertekulen, indtil du
Tilsidst faaer Qualmer og Beklemmelser.

Man bliver aldrig bedre Venner, tro mig,
 Etæriarch! end efter dygtig Tvekamp.
 Det renser Luften, som en Sommertorden,
 Og let man aander siden i det Køle.

GEORGIOS.

Men Keiserinden har befalet os —

HARALD.

Jeg lyder intet Qvindebud.

GEORGIOS.

Du kommer

Dog her paa hendes Bud.

HARALD.

Paa hendes Bøn;

Men først jeg tale vil med Keiseren.

GEORGIOS

skotter til Søilen.

Med Keiseren? Han tidlig gaaer til Sengs,
 I Aften kan du ikke tale med ham.

HARALD.

Det maa jeg, om jeg skulde mane ham
 Af Gravens Muld.

GEORGIOS.

Ei, ei! er det saa vigtigt?

HARALD.

Heel vigtigt. Hold mig ikke op!

GEORGIOS.

Det maa jeg

En liden Stund; du maa dog meldes først,
 Og Protovestiæren er ei kommen.

Man hører en sagte Raslen i den hule Søile, som af Een, der gaaer
 bort. Georgios skotter smilende derhen; Harald mærker Intet.

HARALD.

De dræbe ham tilsidst, den gamle Mand,
Med lutter taabelig Ceremonie.

GEORGIOS

sagte.

Det trætter Biørnen, at gaae længe opreist
Paa Bagbeen, han vil ned paa alle Fire.

Høit.

Da altsaa dog der er en Stund at vente,
Saa siig oprigtig — hvi du hader mig!

HARALD.

Siig — uoprigtig — hvi du hader mig!

GEORGIOS.

Jeg mangler dog ei Tapperhed.

HARALD.

O, nei!

Men det er kommen vidt, naar Grækeren
Skal selv sig rose af sin Tapperhed,
Som noget Overordentligt. Blandt os
Er Feighed Skiændsel, Tapperhed saa vis
At træffe hos en Mand, som Arm og Haand.

GEORGIOS.

Mig fattes ikke Klogskab.

HARALD.

Ræven er

Et listigt Dyr, skøndt den besidder ei
Et Menneskes Forstand.

GEORGIOS.

Fornærmer du

Saa dybt mig, Harald! at du negter mig
Et Menneskes Forstand?

HARALD.

Vær Menneske,

Hvis du bevise vil, du har Forstand.

GEORGIOS.

Og hvad Umenneskeligt har jeg øvet?

HARALD.

Er jeg en Præst, at jeg skal skrifte dig?

GEORGIOS.

Siig mig oprigtig alle mine Feil!

Jeg sværger ved Sanct Helenas Mirakler,

Jeg vil forbedre mig, i Fald det lykkes

Dig klarligt først at overtude mig.

HARALD.

Nu vel, saa vil jeg ærligt sige dig:

Først est du grusom mod en falden Fiende,

Og det er ingen bold og christen Helt.

Tidt har det opbragt mig, naar efter Seiren

Du alt for vildt lod dine Bødler hæрге.

GEORGIOS.

Det er ei let at tvinge Trodset efter

Et Slag til Lydighed.

HARALD.

Saa est du gierrig.

GEORGIOS.

Det Samme siger man om dig, Kong Harald!

HARALD.

Jeg lider Guld, Guld er et vakkert Malm,

Og det er Nøglen til al Verdens Kræfter;

Men Alt med Maade.

GEORGIOS.

Nu, hvad er jeg meer?

HARALD.

Misundelig.

GEORGIOS.

Ærgierrigheden piner

Stundom en ædel Siæl.

HARALD.

Saa tilfredsstil

Den med Bedrift; men bliv ei syg og bleg,

Naar mere Vældige fordunkle dig.

GEORGIOS

med indædt Forbittrelse.

Hvad er jeg mere?

HARALD.

Lumsk og falsk, Georgios!

Troer du, jeg veed ei, at du sværter mig

For Keiser og for Keiserinde, skøndt

Du nu vil lade sindig og beskeden?

GEORGIOS

drillende.

Hvad er jeg meer?

HARALD.

Uædelmodig, Græker!

Du tvinge vil et stakkels Pigebarn,

Som ikke elsker dig, til Kiærlighed.

GEORGIOS.

Maaskee hun elsker dig?

HARALD.

Hun elsker Dyden,

Og hendes Tro vil skienke hende Trøst.

Klokken ringer.

GEORGIOS.

Nu takker jeg dig for mit Skriftemaal.

Nu ringer Klokken — og din Time kalder.

Nu kan du gaae til Keiser, Keiserinde,
Som selv dig lyster. Jeg er dig forbunden
For din Oprigtighed.

HARALD.

Den ønskede du.

Det er de sidste Ord, jeg taler med dig.
Det skulde glæde mig, var du i Stand
Til at forbedre dig. Som Christen bør
Jeg troe det; skiøndt jeg veed, det holder haardt,
At smedde Malmet om, naar det er koldt. Gaaer.

GEORGIOS.

Spring nu fra Fieldets Tinde, raske Steenbuk!
Ned i din Afgrund og bræk Benene.
Paa Klippen er der ingen Udvei meer,
Hvor Jægeren med sine rappe Hunde
Forfølger dig. — Det er en evig Trøst
For os Koldsindige, Foragtede,
At vi, som Padder, altid komme sikkert
Til Maalet, mens de opblæstdumme Harer
Forsove sig. — At aldrig dog de Daarer
Kan lære den Historie, der er
Meer gammel, end Methusalem; der alt
Tildrog i Himlen sig med Lucifer;
Den korte Lære: Hovmod gaaer for Fald!

Lytter.

Nu gribe de ham. Man har knevlet ham.
Han kan ei raabe, men han vrider sig
I Heltemodets sidste Krampetræk.
Jeg gider ikke være selv tilstede
Derinde ved det Optrin; det er under
Etæriarchens Værdighed. — Nu, Harald!

Det er den anden Gang, at man begraver
Dig levende. Jeg haaber, sidste Gang.

Stirrer paa en Statue.

Hvad vil du mig, du blege Spøgelse,
Apollons Billed, hvide Marmorstøtte?
Staaer han og truer ei, som Haralds Aand,
Med munter Trods, med smilende Foragt?
Og Stolthed svæver over Pandens Bryn.
Hovmoder du dig end i Døden, Harald?
Snart est du kold og bleg, som denne Steen,
Og da først aander dette Hierte let.

Gaaer.

MARIAS VÆRELSE.

MARIA

alene. Hun staaer op fra et lille Skriverbord, og læser af et Stykke
Pergament, hvorpaa hun har skrevet:

Altsaa skal jeg da nu forlade det blomstrende Græk-
land,
Følge den nordiske Helt kiæk til sin stormende Kyst?
Palmen jeg siger et evigt Farvel og den dunkle Cy-
presse,
Laurbærbladet i Dugg glindser med Taaren: Farvel!
Hvælvede Hal med Støtter fra Phidias' Tid, fra Pe-
rikles'
Old! Praxiteles' Kunst qvæger ei længer mit Blik.
Heller ei, Theokrit! din sødiddylliske Fløite
Fra Viinrankernes Ly lokker til Bækken mig meer.
Giennem utallige Graners Ørk gaaer Veien til Thron-
hiem;

Der, ved det skummende Hav, stander paa Klippen
mit Maal.

Der skal jeg boe, hvor i Vadmel klædt de trodsige
Bønder

Møde paa Thinget med Gny, træffes i Dalen til Strid.

Ulven sniger sig lumsk forbi den eenlige Sæter,

Biørnen i kulsort Pels boltres i hvideste Snee.

Dagen skifter ei lige med Nat, sin rolige Søster,

Varm af hellenske Sol, kølt af propontiske Flod:

Lyset om Sommeren Skyggen betvinger; om Vinteren

Mørket,

Nordlysflammende koldt, dræber den qvægende Dag.

Ak, men hvad siger det Alt, om jeg forlader Olympen?

Cypria følger mig dog did, jeg ledsager Achill.

Let er da Savnet mit Hierte, skøndt alle de sydlige

Glæder

Vende mig Ryggen, naar du følger mig kun, og din

Søn,

Aphrodite, Gudinde! og du, Herakles! og Ares!

Tapperhed, vegen fra Syd, har kun i Norden sit Hiem.

Ogsaa den hellige Christ, som her vanhelliges, følger;

Fromt mig til Nidaros kalder den sølverne Glad,

Klokken, som Olaf støbte, den ringer de Christne til

Messe;

Himmelske Fader! dit Ord smelter Barbarernes Bryst.

Nu da velan, i Herrens Navn, jeg kommer, min Harald!

Paradiset har kun hiemme, hvor Kiærlighed boer.

Gierne tilbringer jeg Fremtids Liv i Hallen af Biæl-

ker;

Grækerinden skal mild sidde ved larmende Fos,

Lære de norske Piger at virke Væven i Silke,

Synge dem mangt et Qvad, vise dem Indiens Kunst,
Mildne sin Haralds krigerske Siæl med venlige Kiær-
tegn.

Herlige Fader Homer! atter oplever din Old.

DEN GAMLE EREMIT træder ind.

EREMITEN.

Mit vakkre Barn! tilgiv, at jeg saa huusvant
Indtræder i dit Kammer, og saa silde;
Jeg kunde ikke gaae til Hvile, før
Jeg var forsonet med dig. Mine Ord,
Hvormed jeg bød dig skilles fra Kong Harald
I Aften, var saa strenge. Jeg vil nødig,
Du skulde troe, jeg var en vranten Gubbe,
Som intet Hierte bar i Barmen for
En ung og dydig Qvindes Yndighed.
Jeg selv har Qvinder kiendt, har været ung,
Har elsket, og var elsket. Men, Maria!
Jeg er din Ven og Haralds Ven; tilgiv!
Jeg handled som en Ven.

MARIA.

Min fromme Fader!

Du, som i Livet alt tilbedes fast
Af Folket som en Helgen, du har Magten
At skade mig; men misbrug ei din Magt,
Dit gamle Hierte nærer kun sin sidste,
Halvslukte Glød ved Salighedens Flamme;
Men Gud forlanger ei, at Støvet blot
Skal elske ham og Himlen, han har sat os
Paa Jorden, og indblæst i vore Hierter,
Ved Siden af den himmelske, en jordisk
Uskyldig Kiærlighed.

EREMITEN.

Du er uskyldig,
Uskyldig er din Kiærlighed, Maria!
Men — arme Mø! du maa bekæmpe den.

MARIA.

Jeg Harald gav min Tro, mit Hiertes Æmhed,
Og ei al Verdens List og Underfund,
Og ingen Fordom af en skummel Tid
Adskiller os.

EREMITEN.

Det skyldes, mener du,
Din Troskab?

MARIA.

Ja, det skylder jeg min Troskab.

EREMITEN.

Men hvis nu Troskab kæmped imod Troskab,
Og hvis et ældre Løfte bandt din Beiler?

MARIA.

Hvo tør beskyldte Haralds Ærlighed?

EREMITEN.

Den, arme Pige! skiller ham fra dig.

MARIA.

O, piin ei meer mit angstbespændte Bryst!

EREMITEN.

Hvor gierne vilde jeg berede først
En Balsom for det Saar, dig Skiebne sender!

MARIA.

Dræb mig med Skiebne's Dolk, i Fald du bringer

Mig Døden vis; og lad mig ikke tømme
Det vamle Giftens Bæger draabeviis!

EREMITEN.

Du veedst, at Harald, før han kiendte dig,
Trolovet var med liden Elisif.

MARIA.

Men hende dækker Gravens sorte Nat.

EREMITEN.

Nei, Solen skinner end paa hendes Rose.

MARIA

forfærdet.

Er hun ei død?

EREMITEN.

Et falskt, ugrundet Rygte
Kun gjorde hende skindød. Hun er her,
Hun kom med disse sidste Væringer,
Og som hans Først-Trolovede, hun følger
Til Norge som hans Viv.

MARIA.

Elisabeth

Af Garderike —

EREMITEN.

Er i Haralds Borg,
Og flygter aarle, inden Dagen gryer,
Med Kongen, for at undgaae Synderindens,
Den grumme Zoes Efterstræbelser.

MARIA

vrider fortvivlet sine Hænder.

Og jeg — o Gud! — hvor flygter da Maria —
For Harald — Verden — Glæden — og sig selv?

Hun kaster sig for hans Fødder, og omfavner hans Knæ.

EREMITEN

løfter hende faderligt op.

Uskyldige Skabning! i din Frelsers Favn.

MARIA.

Ja, ja, ærværdige Fader! Klosteret
Skal skille mig med sine høie Mure
Fra Glæden og fra Haabet.

Smertelig.

Men hvor bygges

En Muur saa høi, at ei Erindringen
Kan overstige den?

EREMITEN

med høi Adel og en forunderlig Begeistring.

O, lad den stige

Paa sine Englevinger! Ogsaa jeg,
Maria! som en sølverhaaret Gubbe,
Har mangt Besøg af den i Aftenstunden;
Thi ogsaa jeg har i min raske Ungdom
Sagt Verdens Fryd Godnat, da Lykken svigted,
Og fundet Trøst i Eensomhedens Kirke
Og for Naturens Altar, hos min Gud.
Maria! vil du følge mig i Ørken,
Og være mig en Datter? Vil du trykke
Mit matte Øie til engang, og arve
Min Bibel og min Hytte?

MARIA

kysser hans Haand.

Ja — jeg vil!

EREMITEN.

Saa kom, mit Barn! og følg din gamle Fader,
Og lad os flye fra denne falske Verden,

Hvor tusind mørke Sørgesky'r fordunkle
En enkelt Glædestraale, naar den dæmrer.
Hos Gud er Trøst.

MARIA

strækker sine Hænder mod Himlen.

O, kom da, kiære Død!

Og bring mig fra min Harald til min Gud.

FIERDE HANDLING.

ET FANGETAARN.

HARALD

gaaer i Lænker grublende frem og tilbage, med Armene over Kors
pludselig standser han, og siger:

Min Fader Sigurd Syr af Hringrike
Nedstammer fra Kong Harald Haarfager
I lige Linie. Kong Haralds Moder
Var Ragnhild, hendes Fader Sigurd Hiort,
Hans Moder Aslaug; hendes Fader kaldte
Man Sigurd Orm i Øie; han var Søn
Af Regnar Lodbrok. Altsaa stammer jeg
Da ned fra dig, ulykkelige Regnar!
Og deler snart din smertefulde Død.
Thi Ella kasted dig i Ormetaarnet;
Mig styrted disse græske Nidinger
I rædsfulde Kielderhvelving, skilt
Fra hver en Hielp, fra hver en trofast Ven.
Som du — som du, kan jeg nu raabe, Regnar:
»Ha, vidste Grisene, hvad Galten leed,
»De vilde grynte gyseligt, og snart
»Forløse den af Pinen!« — Biørn, din Søn,

Saa fast omklemte Spydet, da han hørte
 Din Død, at Fingermærket sad i Stagen.
 Hvitsærk saa vældigt fatted Skaktavlbrikken,
 At Blodet sprang ham af hans Neglerødder.
 Da Sigurd Orm i Øie, som just skrabed
 Sig Neglen med en Kniv, fik Budskab om
 Dit Fald, da trykked uden Følelse
 Saa dybt han Kniven giennem Negl og Kiød,
 At den stod fast i Benet. Ivar taug,
 Og skifted Farve, rød og hvid og blaa,
 Og blev den græsseligste Hevner. Saadan —
 Jeg veed det vist — I tappre Gutter alle,
 Som fulgte Harald kiækt paa sine Tog!
 I vilde fnyse. Haldor Snorrosøn,
 Hvem Intet rører, vilde tie kun,
 Og hevne græsseligst.

Men hevne kan

Mig intet Menneske; thi Ingen veed,
 At jeg er her. — Farvel da, usle Liv
 Med dine praleriske Tiggerpialter,
 Dit rustne Glimmer, dine Sæbebobler!
 Glem Kronen, Harald! af hiin røde Guld,
 Og tænk paa Tornekronen.

Knæler og beder:

Gode Christ!

Forlad mig ei i Døden, styrk en Helt,
 Som kæmped dig til Ære. Jeg besøgte
 Jorsal, din Stad, hvor du har lært og lidt;
 Jeg baded mig i Jordan, hvor du døbtas;
 Dit Tempel reiser sig igien paa Zion,
 Og Harald var den første christne Drot,

Som Muren bød at reises af sit Gruus.
 Send mig en Engel, gode Christ! til Trøst,
 Og vil du styrke dette Heltehierte,
 Der første Gang i Livet føler sig
 Modløs og mat — saa lad din Trøstes-Engel
 Sødt ligne min Maria.

Staaer op.

Jeg er træt

Af Dagens Værk, af Nattens Rædselsfærd,
 Og maa, som andet Støv, betale Sønnen
 Min Gield. Skee da Guds Villie! Siælen lægger
 Sig roligt i den mørke Farens Stund
 Til Hvile under Korset, som et Noer
 Ved Moderbrystet. Han deroppe raader
 Vor Skiebne; Aanden er udødelig,
 Og en Udødelig kan ei fortvivle.

Han gaaer hen til sit Leie.

MARIAS VÆRELSE.

MARIA

synger ved Harpen:

En Rose stander i Himlens Lund,
 Den blomstrer Aften og Morgen;
 De Lilier paa Nattens mørke Grund
 Af Hiertet blinke de Sorgen;
 De siunge: Trøst dig, o svage Mø!
 For sødt at leve, du kun skal døe.
 Da Smertens Torn vil ei saare.

Saa kom kun, Olding! og før mig bort,
Jeg Ungdommens Kredse forlader;
En Beiler eied mit Hierte kort,
Lad længe mig kalde dig Fader!
Og naar jeg trykker dit Øie til,
Min hellige Navne mig vogte vil,
Og mig til sin Datter udkaare.

Farvel, min Harald, o elskte Helt!
Her seer du ei atter din Pige;
Men Sorgens Timer forsvinde snelt,
Og evigt er Glædernes Rige.
Som Engel hisset du hos din Gud
Omfavner Maria med samt din Brud.
Da lønnes Kiærligheds Taare.

Staaer op, og sætter Harpen hen.

Jeg i Naturens Skiød vil dyrke Gud,
Og tænke paa min Harald. Evige Fader!
Du regner ei Maria det til Synd,
Om tidt hun mindes maa sin kiære Helt,
Om mangt et Suk, som offres dig i Veemod,
Ei stiger til dit Himmelblaa, men tager
En nordlig Retning, ad det sorte Hav. —
Men at han ikke bragte mig sit sidste
Farvel, det var ei smukt. Du frygted, Harald!
For at bedrøve mig, og aned ei,
At denne Smerte var min sidste Glæde. —
Jeg tager Intet med mig i min Ørk,
Kun denne Primelkrands, som Harald gav
Tilbage. For dit Fremtidsliv, Maria!
Ei blomstrer nogen Vaar og Rose meer.

Nei, ingensinde plukker meer jeg Blomster,
 Og stod de end i Tusindtal, og vinkte
 Mig ved min Fod, jeg plukker dem ei meer.
 De visned jo dog om en føie Tid,
 Som disse Primler; men min Haralds Haand
 Har ei berørt og rakt mig dem tilbage.
 — Der kommer Gubben, for at hente mig.
 Fat Mod, min Siæl!

EREMITEN

træder ind.

Min Datter! est du færdig?

MARIA.

Ja, Fader! jeg staaer rede til at følge.

EREMITEN.

Tomhændet?

MARIA.

Nei — jeg har min Primelkrands.

EREMITEN.

Den, vene Sværnerske! vil ei beskytte

Dit Legem imod Nattekulden.

MARIA.

Lad

Da Nattekulden dræbe mig!

EREMITEN.

Nei, nei!

Du med maa tage de fornødne Klæder.

MARIA.

Min Pige følger mig, hun sørger for mig.

EREMITEN.

Gjør det dig ondt at skilles fra din Pragt?

MARIA.

Jeg skilles nødig fra min kiære Harpe.

EREMITEN.

Skøndt den er stor, vil jeg dog bære den.
 Jeg læsser siden den paa min Kameel.
 Jeg spiller ogsaa Harpe; men min gamle
 Er brusten og fordærvet. Lad os tage
 Din med, min Datter!

MARIA.

Du er alt for god

Mod en Ulykkelig.

DORIS styrter ind i heftig Sindsbevægelse.

MARIA.

Hvad er der, Doris?

Du skiælver, du er ude af dig selv.

DORIS.

Jeg bringer dig en rædsom Tidende:
 Red Harald — Norges Drot — Baranger-Fyrsten!

MARIA.

For Himlens Skyld, tal, Doris!

DORIS.

Damon er

Min Fæstemand, det veed du, min Fyrstinde!
 Han er mig tro — og dig — han elsker Harald;
 Det vidste Nidingen Georgios
 Kun slet. Den hellige Jomfru vilde redde
 Vor Helt, og har betient sig af min Brudgom
 Som gavnligt Redskab. Thi Georgios,
 I Haab om Damons Hielp — han ligner Harald,
 Paa denne Liighed bygte Nidingen —
 Han har hidløkket Drotten, sluttet ham
 I Skriin, og bragt ham til et rædsomt Taarn.
 Men Damon maatte klæde sig som Harald,

For at bedrage Vagterne paa Slottet.
Nu lyve de ham død og druknet.

MARIA
forfærdet.

Himmel!

Kan Ondskab gaae saa vidt?

DORIS.

Og lade ham

Forsmægte i det græsseligste Fængsel.

EREMITEN

pludselig med et vildt Udbrud af krigersk Heflighed.

Ved Sanct Ansgar! nei, det skal aldrig skee.

End har jeg Marv i mine gamle Knokler,

Og Ilden i mit Blod er ikke slukt.

Hvordan? Haarfagers Æt vil man behandle

Som Stimænd, og jeg skulde rolig staae

Og see min Slægt — ja, yndige Maria!

Han er min Æt — langt ude, det forstaaer sig;

Thi ogsaa jeg engang har boet i Nord.

Nei, raske Harald! du skal ei forsmægte.

Jeg kiender Ansigtstrækket: Athelsteins

Og Olafs Hoved bær han paa sin Skulder.

I fiirti Aar fast lod jeg Sværdet hvile;

Men skiøndt det rusted, rusted ei mit Mod.

Som Biørnen, der om Vinteren i Snee

Paa Labben suger, bliver rask og rørig

Til Eventyr, naar kolden Iistap smelter,

Saa vaagner al min Kraft ved dette Budskab.

Jeg svinger Spiudet i min runkne Haand —

See, den er stor og seig og stærk endnu!

Vi skal bestorme det fordømte Taarn,

Og frelse Harald Haarderaade.

MARIA
forundret.

Gubbe!

Du skrækker mig med denne Heftighed.
Mig tykkes, pludselig jeg seer en Palme,
Der strakte sine Grene fromt mod Himlen,
Forvandles til en Løve, som vil bryde
Nu Bolt og Jern. Dit Øie gnistrer rødt,
Og som en Manke ryster du dit Sølvskiæg.
Nei, Fader! tving din Harm, og lad os tænke
Paa Haralds Redning ad en rolig Vei.
Ei sandt, du est bekiendt i Hovedstaden
Som en mærkværdig hellig Herrens Mand
Fra Syrien, for hvem selv Keiseren
Ydmyger sig?

EREMITEN.

Det er jeg.

MARIA.

Nu, saa gak

Til Haralds Buur, siig Fangevogteren,
At Himmelen har aabenbaret dig
Kong Haralds Fængsling, og at du est kommen
Som Munk at forberede ham til Døden.
En Chordreng kan du gierne tage med,
Som bærer Bogen, svinger Røgekarret.
O, Fader! lad mig være denne Dreng,
Indhyllet i en Kappe med en Hætte.
Naar da vi staae i Taarnet, drager Harald
Min Kappe paa, og gaaer med dig derfra.
Saa kan I bringe Væringer, og hente
Maria.

EREMITEN.

Hvad, Maria? skulde du —

MARIA.

O, negt mig ikke denne sidste Glæde!
Jeg tager Afsked med den kiære Harald;
Er ei en saadan Fare meer værd,
End Sikkerhed i mange Længselsaar?
O, Gud! min Elskte, jeg kan redde dig!
Den svage Sværmerske, der alt nedsank
Som vissen Blomst mod Jorden, folder ud,
Før Dødens Stemme kalder, Modets Vinge;
Hun flyver som en Ørn, og redder Harald.
Hvad taber Verden, naar den taber mig?
Snart Sorg og Kummer svække vil min Sundhed,
Og viske Rosenfarven af min Kind.
Et stort, et herligt Rige venter ham,
En Old gjør Regning paa hans Heltedaad.
Saa lad Maria være da den Alf,
Som redder hendes Væn, før hun forsvinder.

EREMITEN.

O, skønne Siæl! du havde vel fortient
At vorde lykkelig.

MARIA.

Er Lykken da

Det Høieste i Livet for en Siæl?
Gud skabte denne Aand til Kiærlighed;
O, lad den elske saligt, og forsvinde!

EREMITEN.

Velan, saa kom, du hulde Grækerinde!
Vær sværmende din Haralds Redningsengel.

De gaae.

HARALDS FÆNGSEL.

Han ligger sovende paa sin Leibænk.

GEORGIOS

sniger sig ind, og hen til ham.

Han sover. Er det muligt? Sove roligt
 Med slig en Skiebne, i det Øieblik
 Et Lyn har truffet ham, som ødelægger
 Hans Liv med rædselfulde Tordenbrag;
 Mens Døden hænger i et Haar ham over
 Hans Isse! O, men det er Svaghed, Lamhed.
 Henstyrtet ligger han i slappe Dødsblund,
 Som Offerdyret, før det har forblødt sig.
 Op, Harald! — Han maa vækkes. Jeg vil nyde
 Min bedste Hevn i hans Ydmygelse.
 For første Gang jeg føler Overmagten,
 I det jeg staaer for ham. Nu skal den Stolte
 Undgælde al den Haan, han viste mig.
 Nu skal du betle Livet af min Haand.
 Vaagn, Harald! Harald! Straffen venter dig.
 Harald vaagner, springer op, og seer sig om. Da han opdager
 Georgios, sætter han sig rolig paa en Bænk i Forgrunden, med Ar-
 mene over Kors, og venter med et stolt Blik paa, hvad han vil
 sige ham.

GEORGIOS.

Nu er din Time kommen, Haarderaade!
 Udspillet er din stolte Rølle. Tæppet
 Er faldet mellem dig og Verdens Lyst.
 Kun Døden venter dig.

HARALD
 tier.

GEORGIOS.

Du haaber vel,
 At dine Væringer skal frelse dig?

Det er der sørget for; thi Ingen veed,
At du est her. De troe dig død og druknet
I Bosporos.

HARALD

tier.

GEORGIOS.

Dit stolte, frække Væsen,
Der trued, som en skumfuld Flod fra Bierget,
At overskylle Grækenland, er tæmt.
Nu er der sat et Bolværk for din Trods.
Despoten, som erfaret har din Ondskab,
Dit kaade Overmod, din Troløshed,
At hidse dine Landsmænd til et Oprør,
Mens jeg formanede dem til Lydighed
Mod Keiseren, har endelig bekæmpet
En faderlig Langmodighed. Han finder
Nødvendigt — skøndt det græmmer ham — at straffe
En glimrende, men frygtelig Forbryder,
Og sender mig at melde dig din Død.

HARALD

tier.

GEORGIOS.

Jeg mærker, Skrækken lammet har din Tunge.
Du gyser for din stærke Overmand,
Kan ikke staae af Angst, og bliver derfor
Mat siddende paa Bænken, skøndt det sømte
Sig bedre dig, at styrte ned paa Knæe
Og raabe om Barmhiertighed.

HARALD

tier.

GEORGIOS.

Du mener,
Den er umulig? Tro det dog ei ganske!

Endskiøndt din frække Tunge sidste Gang
 Beskyldte mig for alle Feil og Laster,
 Er jeg dog ei saa grum, som du formoder.
 Fald ned paa Knæe, beed mig om Naade, Harald!
 Og i Betragtning af Staldbroderskabet
 I Lykkens Dage, vil jeg mage det
 Saa, at dig skienkes Livet, og du slipper
 Med Øinenes Forliis og evigt Fængsel,
 Hvori for Resten Intet mangler dig.

HARALD
 tier.

GEORGIOS
 opbragt.

Tal til mig, eller, ved min Manddoms Ære!
 Jeg render denne Daggert dig i Brystet.

HARALD
 tier.

GEORGIOS.

Elendige! du kan ei tale; Skrækken,
 Feigheden bundet har din syge Tunge.
 Med Haan.

Tal dog et Ord, at jeg kan overtydes
 Om at du ei endnu er død af Rædsel.

HARALD
 med rolig Foragt.

Skurk!

GEORGIOS.

Ha, Fordømte!

Han nærmer sig ham med Dolken. Harald springer op, vrister
 ham den af Haanden, og truer med at anfælde ham.

GEORGIOS.

Bi, Elendige!

Jeg spare vil min Hevn; dit Liv er kostbart,
 Det skal ei ødes af et Øiebliks
 Forbittrelse. Nei, Piinsler vente dig.

Beklag dig saa med hæse Jammerskrig,
At du i Galenskab forspildte Naaden!

Gaaer.

HARALD

seer smilende efter ham.

Saaledes havde jeg dog end den Trøst,
At ængste Nidingen for sidste Gang,
Og at forskaffe mig en herlig Daggert,
Hvis staaiblaa Blink mig siger muntert: Harald!
Fat Mod; jeg bringer ved et dristigt Stød
Dig over alle Dødens Pinebænke
Til Paradisets Port. — Nu kan jeg sove
En Timestid aldeles uforstyrret.
Han gaaer at hente sine blege Bødler.
Det lad ham! — Kiære Drøm, Ulykkens Ven,
Som ryster Blomster af dit Fyldehorn
I mørkest Vraa, i koldest Vinternat;
Som bringer Betleren paa Kongethronen,
Usalig Elskov i sin Glædes Favn!
Fryd ogsaa mig en Gang endnu, før Døden,
Din Broder og din Ven, afløser dig.
Viis mig det Kiære, som jeg maa forlade,
Det Salige, hvortil min Længsel stunder!

En skøn sagte Musik udtrykker den sig nærmende Slummer, Haralds Følelser og hans Drøm. Et Blindvindue i Fængselsmuren aabner sig over hans Løibænk, og i en lys Baggrund, omkranset af Roser og Lilier, staaer en Helteskikkelse, med Hielm, guult Haar, Skiæg, og Øxen paa sin Skulder. Synet bøier sig over ham, og udstrækker sin Haand, som før at velsigne ham. Han strækker i Søvn sine Arme op derimod igien, og siger med dæmpet Røst

Jeg kiender dig, du est den hellige Olaf.

DRØMMEBILLEDET.

Du siger den, jeg er.

HARALD.

Du kommer for
At trøste mig i Døden?

DRØMMEBILLEDET.

Nei, min Broder!

HARALD.

Saa skal din Broder myrdes uden Trøst?

DRØMMEBILLEDET.

Nei, han skal frelses, leve sundt og længe,
Til Lyst for sig, til Held for gamle Norge.

HARALD.

Og hvad skal redde Harald?

DRØMMEBILLEDET.

Kiærlighed.

HARALD

sukker.

Olaf!

DRØMMEBILLEDET.

Ja, Broder! Kiærlighed og Olaf. Forsvinder.

Harald sover igjen. Musiken, som har ledsaget Samtalen, tier.
EREMITEN og MARIA træde ind. Hun er hyllet i en Kappe, bærer
en Bønebog og et Røgelsekar.

EREMITEN.

Her ligger han og slumrer paa sit Leie,
Uroligt!

MARIA

seer sig om.

Himmel! hvilken Rædselsvraa.

De plumptudhugne Søiler staae som Jetter
Med tykke Hoveder, med lumske Miner;
Som Bødler, følesløse ved hans Qual.
De rustne Lænker hænge rundt omkring
I Murens Væg, og een er sluttet til

Den Kiækkes Fod. Som lænkebundet Dyr
Har man ham fanget i den mørke Hule.

EREMITEN.

Jeg løser Lænken.

Han lukker Laasen op med en Nøgle.

MARIA.

Har jeg ikke Ret:

Den bistre Fangefoged seer i dig
En Helgen, fromme Fader! Hvad du vil,
Det finder han sig i.

EREMITEN.

Jo, gode Datter!

Fuldkommen Ret. Naturen har foreent
Din Deilighed og Blidhed med Forstand.

HARALD

i Søvn.

Olaf!

EREMITEN.

Han kalder.

HARALD.

Konning Olaf!

EREMITEN

forundret.

Harald!

HARALD.

Sanct Olaf!

EREMITEN

roligere.

Hør, han kalder hellig Olaf!

HARALD

springer op.

Hvor est du, Olaf? redder du din Slægt,
Som du har lovet?

EREMITEN

tager ham ved Haanden.

Olaf redder dig.

HARALD

vaagen.

Ha — hvo est du?

EREMITEN.

Din Ven, forladte Helt!

HARALD.

Nu kiender jeg dig — gamle Eremit!

EREMITEN.

Spild Tiden ei, den er os alle kostbar.

Jeg sneg i Taarnet mig som Skriftefader,

Min Chordreng fulgte med, den vakkre Gut.

Kom, svøb dig i hans Kappe, følg mig, Harald!

Han bliver her tilbage. Midlertid

Du henter Væring, og frelser Drengen.

HARALD.

Du gode Barn! tør du vel vove Livet

For Harald Haarderaade?

MARIA.

Ædle Drot!

Jeg vover kun en Ting af ringe Værd.

Men vil du gierne tage mod min Hielp?

HARALD.

Jeg var ei Kiød, ei skabt af Jord og Støv,

Hvis Lysten til at leve, til at frelses

Fra skiændig Piinselsdød, ei var i mig.

Jeg tager mod dit Tilbud, henter Mænd,

Og bringer dig med Magt igien af Taarnet.

MARIA.

Lov mig, at du vil aldrig glemme mig!

HARALD.

Nei, aldrig glemmer jeg min Redningsmand.

MARIA.

Og lov endnu en Gang mig: uden Vægring
Du gaaer herfra, og lader mig tilbage!

HARALD.

Jeg lover det.

MARIA.

Sværg det ved hellig Olaf!

HARALD.

Jeg sværger ved Sanct Olaf!

MARIA

afkaster Kappen.

Nu velan!

Saa kom, min elskte Harald! du est fri.

HARALD.

O, alle Helgen — modige Maria!

EREMITEN

afsides.

Jeg vogter Døren. Denne sidste Stund

Tilhører ulyksalig Kiærlighed.

Gaaer.

HARALD.

Du kommer for at redde mig, min Elskte?

MARIA.

Og for at sige dig Farvel, min Harald!

HARALD.

Hvad har du vovet!

MARIA.

Intet! Den ei vover,

Som tilfredsstiller kun sit Hiertes Ønske.

Du vilde reise fra mig uden Afsked —

HARALD.

Ak, uforglemmelige, tro Veninde!

Var Skylden min, og var jeg ikke fængslet?

MARIA.

Nu — derfor kommer jeg at løse dig.
 Iil til din unge Brud, drag til dit Hiem,
 Vær Drot, lyksalig Husbond, heldig Kriger,
 Glem Grækenland og alle Sydens Drømme!

Bevæget.

Men een Ting maa du love mig.

HARALD.

Og hvad?

MARIA

med Taarer.

Din første Datter hedde maa Maria.

HARALD.

Er der endnu en saadan Engel her
 Paa denne taagefulde Jord? — Ja, ja!
 Stort, herligt er det, naar Krigsluren kalder,
 At see en Flok forvovne Ungersvende
 Med skønne Aasyn, rynketædle Bryn,
 Thors Kraft i hvert et Ledemod, og Odins
 Begierlighed at mærke Panden med
 Den hellige Geiersodd. Da vender Valhal
 Med sine vilde Glæder stolt tilbage,
 Og selv hver Christen, naar han er en Helt,
 I dette stormende Fostbrødrelag
 Sig føler atter Hedning. Men, Maria!
 Men i dit Ansigt smiler Frelseren
 Med alle sine stille, store Dyder.
 Den Salighed, som ingen Skiald kan tolke,
 Udtrykker mig dit Blik, og i dit Smil
 Er Jordens Lyst, og Trøsten i din Taare.
 O, følg med mig til Norge, vær mig der
 En huld Veninde!

MARIA.

Nei, min Harald! nei!

Vel er min Kiærlighed ulykkelig,
Men dog for god, for hellig, til at køles
Til blotte Venskab. Stor vil Smerten vorde,
Naar jeg berøves dig, naar Tid og Rum
Adskiller os; men Tid og Rum adskiller
Ei nær saa smerteligt, som kolde Pligt,
Som daglig Tvang med sine lunkne Vaner.
Nei, ædle Harald! Maanen skinner dog
Ned fra sin Himmel mangan herlig Aften
Til Thronthiem og til Syrien. Hvo veed,
Om ei den lille Nattergal, som synger
For mig i Laurbærtræet denne Vaar,
Slaaer næste Sommer i dit Birketræ?
Uskyldig Kiærlighed har Englevinger,
I bittre Malurt mange søde Draaber;
Dem vil vi nyde. Jeg vil elske dig,
Ei tvinge mig til Kuld i Haralds Nærhed,
Ei see din Elisif med sine Kiærtegn;
Det vilde vække qvalfuld Nidkiærhed
I Begges Bryst. Far evig vel, min Ven!

HARALD.

Maria! nei, jeg lader dig ei her.

MARIA.

Det har du svoret ved den hellige Olaf.

HARALD.

Du har forlokket mig ved kiærlig Svig.

MARIA.

O, kiære Helt! forsmaa ei denne Hielp.

Maaskee du troer, jeg og den gamle Mand

Først kunde gaae til Væringernes Hal,
 De kunde ile hid og frelse dig?
 Men nei! jeg kiender dem, det er umuligt;
 De kan ei liste sig umærkeligt,
 De kom med harmfuldt Gny i store Flokke,
 Og Alt var røbet, og min Harald myrdet.

HARALD.

O, min Maria! — nei!

MARIA.

Afslaaer du mig
 Min sidste Bøn, o saa er Alting tabt!

HARALD.

Kan Kiærlighed forlede hellig Eenfold
 Til slig Spidsfindighed og svagt Beviis?
 Nei, ingen Dødelig, selv ei Maria
 Fik Harald overtalt til at forlade
 Sin Elskte feig. Men en Udødelig
 Har aabenbaret sig og lovet Redning;
 Og knap var Drømmen endt, før Hielpen kom.
 Saa skee Guds Villie! Olaf vil bevare
 Den Engel, som han sendte mig.

MARIA.

Det vil han.

HARALD.

Jeg iler som en Storm med mine Kæmper
 Til Taarnet atter, for at frelse dig.

MARIA

seer kiærligt paa ham.

Farvel! — For sidste Gang i dette Liv
 Vi tale ene sammen.

HARALD.

O, Maria!

Du græder — søde Mø — min Haand du trykker
Giv mig det Kys, som Eremiten streng
Forbød os før.

MARIA.

Ja — det tilhører dig;
Den lille Synd vil Gud tilgive mig.

FEMTE HANDLING.

VÆRINGERNES GILDESHAL.

Hellig Olafs Billed hænger i Baggrunden, i Legemsstørrelse, saaledes som han viste sig for Harald i Drømme. Lysekrone under Loftet, Bænke langs ad Væggene. Mariafanen og Korsfanen staae opstillede paa begge Sider af Helgenbilledet. Under en Sørgemusik komme VÆRINGSHØVDINGERNE, alle rigt klædte, i lyseblaae Vaabenkiortler, med Sølvløver paa Brystet, med blanke Staalhielme, og med Guldkiæder om Halsen. De sætte sig med nedsænkede Hoveder, bedrøvelige Miner og foldede Hænder paa Bænkene. Naar Alt er stille, taler

ULF.

Hvi tie Luur og Krumhorn for mit Ord?
De blæse stærkt med sørgelige Toner
Langt bedre Sorgen, kraftigere Talsmænd
For vor Bedrøvelse, vor Nød, end Talen.
Vi mødte med vor Harald tusind Farer
I Afrikaners Ørk, paa vilden Sø,
Sicilien; hvor Saraceners Øine
Fast sprudled Ild, som Ætna, mod vort Pandser;
Og Modet trodsed, Styrken Seier vandt.
Nu har en Hændelse, et usselt Vanheld
I Freden, midt i Miklagard — et Feiltrin
Paa Biælken hen til Snekken — der kan hændes
Hver Høker, hver feig Tigger, hver en Kvinde,

Berøvet os vor Helt, vor kiære Drot.
 I bolde Landsmænd, nysankomne, glade
 I Haabet lang Tid til et Aftengilde,
 Der skulde bringe fra Propontos' Kyst
 Tilbage snelt i Aanden jer til Sundet,
 Til Isefiord, til Miøsen, Thems, Mælaren,
 Hvor Fader, Moder, Søster, Brud i Hytten
 Med trofast Længsel mindes os, forladte —
 Ak, selv forladte nu vi, som en Hiord,
 Der mistet har sin Hyrde, samles ængstligt
 Ved Aæn, hvor den stærke Leders Røst
 Ei kalder Flokken meer. — Jeg kan ei tale,
 Thi jeg har elsket ham, og skammer mig
 Ei ved min Venskabstaare. Den er salt
 Og bitter, men ei kold, som Havets Vove,
 Der overskyller nu hans Kæmpeliig.

Han træder tilbage, overvældet af sine Følelser.

HALDOR SNORROSØN

kommer rolig.

Hør, Ulf! har du nu læst for Brødrene
 Vor Gildeskraa? Har du alt taget dem
 I Ed, Forpligtelse?

ULF.

Hvo kan i Aften

Vel foretage Sligt?

HALDOR.

Hvorfor ei det?

Jeg haaber dog, at Ingen vil forsmaa
 En Nadver, som jeg selv har været med
 At tilberede paa det lækkreste?

ULF.

Spiis du, i Fald du kan! Vi kan ei spise.

HALDOR.

Hvorfor? Det er dog rette Spisetid.

ULF.

Est du i Sandhed da saa hierteløs,
At Haralds Død ei smerter dig, og røver
Dig Nydelysten?

HALDOR.

Røver! Haldor lader
Sig Intet røve. Hvorfor skulde Harald
Som Alf, som Spøgelse vel drille mig?
Vi var i Livet alt for gode Venner,
Til at han skulde skade mig min Sundhed
Med Kogleri, og svække mig min Madlyst.
Lad os fortære Nadveren, og drikke
Hans Minni med et roligt Sind! Nu er han,
Hvor vi skal ogsaa hen. Det haster ikke.

ULF.

Saaledes taler du, hans Ven?

HALDOR.

Det var jeg;
Og hvis jeg kunde frelse ham — Men siig mig —
Jeg veed endnu jo ret ei Sammenhængen;
Jeg havde ikke Tid — den dumme Kok
Kan tilberede Sod og Lækkerheder,
En ærlig Skinke kan han ikke koge.
Hvo bragte jer den Tidende? — I Vandet?
I Vandet er han plumpet? druknet? Harald,
Der svømmer, som en Svane?

ULF.

See! der hænger

Hans Kaabe, vaad endnu, som Fiskerne
Paa Bølgen fandt.

HALDOR

til en Væring.

Bring mig den ene Fisker!

Man henter ham.

HALDOR.

Du altsaa, du saa Kongen styrte ned
Og drukne, Fisker?

FISKEREN.

Ja, min ædle Herre!

Han vilde redde sig, og løste Kaaben;
Men, Himlen veed, hvordan det gik — han fik
Vel Krampetræk i Vandet — og vi saa ham
Ei meer. Han blev vel skyllet bort af Strømmen.
Den lette Kaabe mere langsomt flød
Paa Bølgerne, og den opfisked vi.

HALDOR

tager ham i Brystet, kaster ham paa Gulvet, drager sin Daggert.
sætter Foden paa ham, og siger rolig:

Du lyver, Fisker! Læs dit Fadervor,
Saa kan du himle, eller gaae til Helved,
Mig lige meget.

FISKEREN.

Naade, Herre! Naade!

HALDOR.

Du lyver. Harald lever.

FISKEREN.

Ja — han lever.

Alt skal jeg tilstaae dig; men skienk mig Livet!

HALDOR

slipper ham.

Hvad bryder jeg mig om dit usle Liv? —

Seer I, han lever? Sagde jeg det ikke?
 Nu kan vi uden Kummer gaae til Bords,
 Og spise Skinken, før den bliver kold.
 Dog, det er sandt, først maae vi redde ham,
 Saafremt han er i Fare.

ALLE.

Harald lever!
 Held os og Glæde! Haarderaade lever!

HALDOR.

Vist lever han. Er det at skraale over?
 Før sad de stille her, som døde Fluor,
 Nu snaddre de, som Ænder, der faae Havre.

ALLE.

Han lever! Harald lever! Held og Lykke!

DEN GAMLE EREMIT

træder ind, og hilser med Korsets Tegn.

I veed det, Væring? Nu saa behøver
 Jeg ei at melde jer, hvorfor jeg kommer.
 Han lever, lovet være hviden Christ!
 Og han er uden Fare.

ULF.

Hvorfor bragtes
 Os da den falske Tidende?

EREMITEN.

Naar Harald
 Hidkommer om en liden Stund, vil han
 Selv sige, hvad han ønsker I skal vide.
 Han gik kun med en Flok af sine Landsmænd,
 Som han paa Veien mødte, til et Taarn,
 For at befrie en ung, uskyldig Mø,
 Som der var fængslet.

HALDOR.

Vel, at Elisif

Indskibet er igien. Er han blandt Landsmænd,

Og gaaer han alt paa Qvindejagt, saa haaber

Jeg dog, Bedrøvelsen er her forbi,

Og at vi hyggeligt kan nyde Qvælden

I Gammensfryd paa gammel nordisk Viis.

Alle Væringerne sætte sig rolige ned, undtagen Ulf og et Par andre,
der blive staaende for Eremiten.

EREMITEN

med et opmærksomt, fornøieligt Blik paa den hele Forsamling.

Guds Fred, I stærke Kæmper høit fra Nord!

Hvis I tillade, vil jeg være Vidne

En liden Stund til eders Lystighed.

Jeg elsker Normænd, tappre danske Svende,

Og ofte fandt hos mig i Syrien

Og i mit Kloster Norske, Danske, Svenske

Forfriskelse, der drog den Vei til Jorsal.

ULF.

Du hædrer os med din Nærværelse.

Sid ned, og tag til Takke med vort Gilde!

EREMITEN.

Nei, spise vil jeg ei; jeg vil kun høre

Jer Tale, jer Fortælling.

Sætter sig med de Øvrige.

Siig mig dog:

Hvorledes lever Einar Tambeskiælver?

Han er dog ikke død? Jeg kiendte ham

Som vakker Gut paa atten Aar.

THIODOLF.

Nei, nei!

End lever han, en rig og mægtig Mand
 I Throndelagen, eier mange Gaarde
 Og meget Guld, har bygget selv et Skib,
 Vidunder kaldet, hvor der staaer forgyldt
 Et Spøgelse paa Stavnen.

EREMITEN.

Bygger I

End gode, store Skibe, som tilforn?

THIODOLF.

Ja, skønne Skibe, min ærværdige Fader!
 Men intet Skib blier dog berømt, som Ormen
 Hiin lange, hvorpaa Konning Olaf faldt.

EREMITEN

staaer op, og seer hen paa Billedet.

Hvem? Hellig Olaf?

ULF.

Nei, I farer vild,

Han mener Konning Olaf Tryggvason.

EREMITEN.

Hvo var den Olaf Tryggvason? Han hersked
 Da før hiin hellige Olaf?

ULF.

Længe før.

EREMITEN.

Var han berømt, og taler man endnu
 Om ham i Norge?

THIODOLF.

Om Kong Olaf, Gubbe?

FLERE VÆRINGER

leende.

Om Olaf Tryggvason? Det var et Spørgsmaal.

THIODOLF.

Han var jo Folkets Afgud.

EREMITEN.

Det var slemt;

Thi eftersom hvad jeg formoder, straffed

Han hardt Afguderiet, mens han leved.

Hvi holder man endnu saa meget af ham?

THIODOLF.

Kong Olaf Tryggvason i alle Stykker

Var bedste Idrætsmand, og mere stærk

Og rask og snar, end Nogen. Kiæk besteg

Han Smalsershorn, før holdt ustigeligt,

Og fæsted høit sit Skiold paa Klippens Tinde.

Een, som forvilded sig deroppe, tog han

Og bar ham under Armen ned igien.

Han kunde gaae paa Aarer uden Borde,

Og med tre Saxe legte han paa een Gang,

Skød med to Spiud, og hug paa baade Hænder.

I Bueskydning Ingen overgik ham.

Han svømmed under Vandet, som en Fisk.

Han spøjte gierne, han var glad og skiemtsom,

Grum mod sin Fiende, trofast mod sin Ven,

Og derfor bar man ham paa Hænderne.

EREMITEN

seer paa Billedet.

Men, som jeg mærker, har dog hellig Olaf

Fordunklet ham.

ULF.

Nei, ei fordunklet ham;

Han har kun vandret troligt i hans Spor.

EREMITEN.

Var hellig Olaf, eller Tryggvason

Den Første, der indførte Christendommen
I Norge?

FLERE.

Tryggvason!

EREMITEN.

Hvi har da Paven

Ei først canoniseret ham?

ULF.

Der skete

Heel mange Jertegn med Sanct Olafs Liig
Og efter Døden.

EREMITEN.

Nu forstaaer jeg eder:

Den hellige Olaf har udmærket sig
Fromt efter Døden, Tryggvason i Livet.

EN NORMAND.

En saadan Tale høre vi ei gierne.

THIODOLF.

Den, som i Gildeshallen med Foragt
Omtaler Væringernes Helgen — var han
En Yngling, slog vi ham ihjel, en Olding
Kan liste sig herfra.

EREMITEN.

I raske Helte!

I vise mig, en sølvgraa Gubbe, Døren?

HALDOR

rolig.

Vist ikke, Munk! Bliv du kun; jeg vil see
Paa den, der krummer dig et Hovedhaar.

EREMITEN

heftig.

Jeg siger eder, Olaf Tryggvason
Fortiente vel den samme Ærefrygt,

Som Olaf Haraldssøn, der kaldes hellig.
 Og Begge staae de dog tilbage for
 En bedre Christen, end de Begge vare,
 Og dog en Hedning.

THIODOLF.

Løs os dine Gaader!

Hvem da?

EREMITEN.

Den ædle Hakon Athelstein,
 Der lagde ned det første christne Frø
 I Norges Steengrund. Han var stærk og tapper,
 Som begge Olafer, men meer huldsalig,
 Meer skaansom over Menneskenes Liv,
 Meer Christen i sit Hierte. Derfor taalte
 Taalmodig han Forsmædelser, som Jesus,
 Og fremmed Christendom med Fred og Lærdom,
 Men ei med Piinsler og med grumme Drab.
 Og i sin rene Siæls Uskyldighed
 Han troede barnlig dog at døe som Hedning.

Med høi Røst.

Den, som fornedrer sig, han skal ophøies.

Peger paa Helgenbilledet.

Mal Hakon der, tag Olafs Billed ned!

VÆRINGERNE

springe op, og gribe deres Øxer.

Forræderi i Hallen! Han vil rive
 Vor Helgens Billed ned! Dø, galne Graaskiæg!

EREMITEN

heftig, og stolt bevæget.

Ja, lad mig døe, opløfter eders Øxer!
 Det er ei første Gang, mit Hierte mødes

Af Landsmænds Hug. For syv og treti Aar
 Ved Svolder mødte Normænd mig, og Fiender,
 Og farved Søen med mit Helteblod.
 Dengang fik de dog ikke Livet af mig,
 Skiøndt alle Skibe slog med Aarerne
 Af Glæde, da jeg sank til Havsens Bund.
 Jeg svømmed under Bølgen, under Skioldet,
 Drog paa en lille Baad til Venden, derfra
 Til Grikland og til Syrien, hvor jeg
 Som fattig Pilegrim i fierne Vraa
 Vandt Verdens Agt, ei som vredagtig Drot,
 Men som en ydmyg Broder i Guds Kirke.
 Nu vilde jeg besøge Miklagard,
 For der at hilse, sidste Gang i Verden,
 Mit elskte gamle Norges unge Sønner;
 Men mine Sønner svinge atter Øxen
 Mod deres Faders Isse — hugger til da!
 Slaaer sig med Haanden for Brystet.
 Her staaer for eder Olaf Tryggvason.

THIODOLF.

Kong Olaf Tryggvason? umuligt!

ULF.

Nei,

Høist virkeligt. Fortalte Gauter ei,
 At han har seet Kong Olaf, da han reiste
 Til Jorsal, i et Kloster?

HALDOR
 rolig.

Kiender I

Ei Ansigtstrækkene, som gaae i Arv?

ULF.

Fortæller Edvard, Olafs Ven, i England

Ei en Legende Paaskedag om ham
 Og om hans Redning? Og just Paaskedag,
 Fordi han siger, at som Paaskefesten
 I Hellighed hver anden overgaaer,
 Saa overgik Kong Olaf alle Konger.

ALLE VÆRINGERNE

styrte paa Knæe.

Vor Konge! Olaf Tryggvason! vor Helt!
 Tilgivelse! Hil være dig, vor Skytsaand!

OLAF

dybt bevæget.

Saa er ei Kiærlighedens Funke slukt?
 Den døde ei af Kummer med min Hustru,
 Den ædle Thyra? Troskab overleved
 Min Vig, den stakkels Hund, der sulted sig
 Ihiel, fordi dens Herre var forsvunden?
 O, saa er al min Længsel rigt belønnet:
 Naar i min Eensomhed bag Sydens Palmer
 I gule Sand jeg daglig tænkte paa
 De grønne Graner i den hvide Snee;
 Naar Higen efter dog en Gang imellem
 At skue norske Drotters Element,
 Den grønne Bølge, drev i Støv og Hede
 Mig ned til Kysten af det røde Hav,
 Hvorfra jeg over Vandet sendte Suk
 Til Gud for eders Lykke. — Mine Børn!
 Jeg staaer igien i eders kiære Kreds,
 Jeg har Beviis paa eders Kiærlighed,
 Og gaaer tilbage til min stille Ørk.
 Modtager min Velsignelse!

Han breder sine Arme ud, og velsigner dem; de bøie Alle Hovederne mod Jorden, dybt bevægede, med Armene i Kors over Brystet.

En kort Taushed hersker.

HARALD

styrter fortvivlet ind, men standser studsende, ved at see alle
Væringerne knæle.

Du skienker

Dem alle din Velsignelse, min Fader?

Kun ikke mig? O, du har Ret, thi Harald

Blier ei velsignet; Sorgen ruger over

Hans Hoved, som en Tordensky, hvorfra

Kun vild Bedrift nedsender sine Lyn.

VÆRINGERNE

staae op.

Vor Harald reddet! lever!

HARALD.

Ja, her staaer han,

Et Gravens Gienfærd, som hiin gamle Konge.

Vild.

Velan! saa lad os i det mindste giøgle

Som frygtelige Spøgelser i Mørket.

Nu er din Time kommen, Miklagard!

Nu synker du, som Sodom, i din Pøl.

En mægtig Steenhob skal betegne kun,

Hvor Babel stod, og vildt, som Nastronds Aander,

Skal Nordens Sønner trampe paa dit Gruus.

OLAF.

Min Søn! hvad fattes dig? Hvor er Maria?

Ak — er Maria død?

HARALD

smeltet.

Jeg veed det ei,

Og denne søde Tvivl med samt sin Pine

Jeg bortgav ei for alle Jordens Skatte.

Maaskee det store Hierte slaaer endnu,

Hvis Lige findes aldrig, naar det brister.
 Hør, mine Brødre! — jeg kan ikke tale —
 Ei sammenhængende — Forræderi —
 Den usle Argyros — den lumske Zoe —
 Min Avindsmand Georgios — jeg bragtes
 Til Fangetaarnet — men Maria frelste
 Sin Ven fra Døden, blev i Fængslet for mig —

Vrider sine Hænder.

Og da jeg kom igien, var hun forsvunden.

VÆRINGER.

Op, lad os tugte de Forrædere!

HARALD.

Nei! ikke før vi først har reddet hende.
 Der skal ei krummes dem et Hovedhaar,
 Hvis de frigive hende. Jeg vil vikle
 En Blomsterkrands om Miklagard af Roser,
 Og gjøre hver en Tigger rig paa Guld,
 I Fald man skaante hende.
 Vi binde Filt os under Saalerne,
 Ei at forstyrre nogen Borgers Søv, n,
 I Fald hun gives uskadte os tilbage.
 Op, til Triklinion, til Keiserborgen!

OLAF.

Ja, min Maria! vi skal hente dig.
 For Intet stiger ei to norske Konger
 Af Graven fra formeente Død. Vogt dig,
 Konstantinopel! hvis du har forgrebet
 Dig paa paa din Skytsaand, hvis paa blodige Vinger
 Hun foer til Himlen, hvis ei, som en Due

Om Noahs Ark, hun svæver over Borgen
Med Fredens Olieblad.

HARALD.

Op, alle Kæmper!

De ile ud.

HALLEN I KEISERBORGEN.

ZOE. SIMEON.

ZOE.

Er Grækerhæren samlet?

SIMEON.

Alle Græker,

Som findes vaabendytige og troe,
Har vor Georgios i store Skarer
Forsamlet, nogle ved Sophiakirken.
Endeel paa Hyppodrom, endeel ved Sigma,
Augustion; den største Skare byder
Han selv paa Pladsen ved Triklinion.

ZOE.

Saa lad det enten briste eller bære!
I alt for lang Tid var vi midt i Pragten
Kun Slaver af de fremmede Barbarer.
Ei Væringernes Flok vil sige stort,
Naar alle Græker i Konstantinopel
Gjør fælles Sag. Hvor gaaer det Keiseren?

SIMEON.

Han sniger sig, som en urolig Aand,
Der ei har Fred i Graven, bleg og sagte

Igiennem Hallerne. Han drikker Viin
 Og stærke Naphthadraaber for sin Afmagt.
 Snart vil han ned i Katakomberne
 Og skiule sig bag Gravens skumle Mure;
 Snart klæder han sig i sin Keiserpragt,
 Og sætter sig med Scepteret paa Thronen;
 Men saa igien afkaster han det Alt,
 Strøer Aske paa sit Hoved, og indhyller
 Sit arme Legem i en ussel Haardug.

ZOE.

Ha, store Konstantin! det er din Throne;
 Saa dybt sank Scepteret i Tidens Haand,
 Der syntes smeddet for en Evighed.
 Men er nu Mænd forvandlede til Qvinder,
 Saa skal en Qvinde vorde Mand igien.
 Jeg falde vil, som Dido paa Carthago,
 Men hevnes først. Man bringe mig Maria!

SIMEON gaaer.

Hør, hvilke dumpe Gnye! De nærme sig
 I bælmørk Nat, de frygtelige Jordskiælv.
 De ruste sig til Strid, de grimme Normænd.
 Harald! saa lønner du min Kiærlighed?

SIMEON bringer MARIA, og gaaer paa Keiserindens Vink.

ZOE

betragter hende med Vrede og Foragt.

Forræderske! hvo drog dig af din Eensomhed
 Forældreløs og fattig til Triklinion?
 Hvo skienkte Mestre dig til din Opdragelse,
 Som lærte dig at kiende Hellas' ædle Kunst?
 Hvo hylled dig i Purpur, kostelige Liin,

Og sørged for, at daglig til Forlystelse
Du fandt Alt, hvad en Dødelig kan ønske sig?

MARIA

med ædel Fatning.

Dig skylder jeg min Ungdomspleie; gierne gav
Mit Hierte dig til Giengield sin Taknemlighed.

ZOE.

Og nu, sort utaknemlig, du forbinder dig
Med mine Fiender! Taabelig jeg klækked ud
En giftig Øgle ved et kiærligt Moderbryst.

MARIA.

Min Siæl er ingen nedrig Brøde sig bevidst.

ZOE.

Og har du ei til Fangetaarnet sneget dig,
At redde lumsk min Avindsmand?

MARIA.

En ædel Helt

Jeg frelste kun fra ufortiente Martyrdød.

ZOE.

Og hvo beføl dig Daare vel at redde ham?

MARIA.

Den Gud, som lagde Dydens Kraft i dette Bryst.

ZOE.

Og burde du ei elsket Zoe meer, end hiin?

MARIA.

Den Barm, som selv udruger kun vild Lidenskab,
Kan ikke røre Hierterne til Kiærlighed.

ZOE.

Hvem skylder du din Troskab?

MARIA.

Kun den Ærlige.

ZOE.

Og naar nu Fædrelandets Vel dig Hadet bød?

MARIA.

Saa svarer jeg dig kiæk, som hiin Antigone,
Hvem Dødens Straf ei afholdt fra med spæden Haand
At dække Broderliget tyndt med Gravens Muld:
»Medfiende var jeg aldrig, kun Medelskende!«

ZOE.

Ja, syndig Elskovsbrynde til ham bragte dig.

MARIA.

Fra Harald skiller englehvid Uskyldighed.

ZOE.

Og elsker du ham ei, du Fromme!

MARIA.

Stiernerne

Og Sol og Maane, Gud og Engle, Mennesker
Maae høre det: mit unge Hierte elsker ham.

ZOE.

Og elsker han ei dig igien?

MARIA.

Han elsker mig;

Men fiernt til Norge følger han dog tro sin Brud.

Larm af Lurer, Trommer og Kæmpernes Raab uden for Slottet

SIMEON

kommer hurtig.

Fly, Keiserinde! giennem lønligskiulte Gang.
Georgios er slagen med den hele Flok,
Nu styrter Harald op med sine Væringer.

ZOE.

Dig skal han ikke redde!

Hun støder Maria en Dolk i Brystet, og flygter med Simeon.

MARIA.

O, jeg takker dig!

Den sidste Godhed skienkte mig din Morderdolk.
Gud! tag min Siæl, men skaan mit Liv et Øieblik
Til Haralds Afsked — Frelse for mit Fædreland.

Hun raver hen, og holder sig opreist ved Apollons Billedstøtte i
Forgrunden.

HARALD

kommer, fulgt af Væringer, han aftørrer sin Øxe i sit Axelskiærf.
Dit Nidingsblod, elendige Georgios!

Skal ikke klæbe længer sig til Heltens Staal.

Han opdager Maria.

Der staaer hun — min Maria! Gud i Himlen — dræbt,
Med Dolken i sit skønne Bryst, og klamrer sig
Til Billedstøtten, selv som Marmor hvid og kold.

MARIA

mat.

Min Harald! see, den hellige Jomfru skienkte mig
Endnu en Gang, før Døden lukker Øiets Laag,
At varme mig og qvæges i din Manddoms Sol.

HARALD

tager hende i sine Arme, og bringer hende frem.

Maria! hvo har myrdet dig, min Elskede?
Den grumme Zoe? — Normænd! svinger Faklens Blus,
Og tænder Byen, raser vildt med Øxerne,
Nedstyrter alle Græker! Blodet strømme rødt,
Som Bække, hen ad Gaderne! Forvandler brat
Den babylonske Skiøge, gamle Miklagard,
Til Askehob, og blander den med Knokler af
De Myrdede!

MARIA

fortvivlet.

Barbar! skal i min sidste Stund

Til Afsky da forvandle sig min Kiærlighed?

HARALD

forfærdet.

Maria! du forbander mig i Dødens Stund?

MARIA.

Ja, hvis du raser grusomt mod mit Fædreland.

HARALD.

Hvad vil du, Engel?

MARIA.

Skaansel og Høimodighed.

Plant disse Blomster paa din arme Piges Grav!

HARALD.

Du ønsker Skaansel over disse Nidinger?

MARIA.

Nei, over Landsmænd, som du myrded ufortient.

HARALD.

Velan, for din Skyld, Engel! skal jeg skaane dem.

Jeg skaaner og foragter dem, og Verden skal

Foragte denne Øgleæt med Ret, som jeg.

MARIA

reiser sig i hans Arme, med Begeistringens sidste Kraft.

Nei — atter skal Hellas

Reise sig stærk, ædel og skøn,

Og af Laurbærrets Blad skal Krandsen paa ny

Flettes om Heltes og Skialdes Lok.

Ei Sproget forgaaer, ei det yndige Land

Med sine Kilder og Bierge blaae,

Ikke den Aand i fordærvede Slægt,

Som Europa skienked sin Kundskab og Smag.

Jeg skuer det klart giennem Dødens Nat,
Mit Fædreland vinder atter sin Agt.
Og som Epaminondas, river jeg kiæk
Dolken af mit blødende Bryst.

Hun river den ud.

Farvel, min elskede Harald!

Hun synker død i hans Arme.

TORDENSKIOLD.

TRAGISK DRAMA.

PERSONERNE.

TORDENSKIOLD, dansk Vice-Admiral.
MISS HARRIET RICHMOND, en ung engelsk Dame.
Hendes Tante af samme Navn.
KAMMERPRÆSIDENT VON GÖRTZ.
DEBORA, hans Søster.
HANS VON GÖRTZ, hans Broder.
LUISE, hans Niece.
CARL VON SPIEGELHAUSEN, hans Fætter.
WESSEL, Tordenskiolds Broder, dansk Søcapitain.
BUDDE, ligeledes.
LEYONANKAR, svensk Søofficeer.
KOLD, Tordenskiolds Kammertiener.
FRANDS LEHN.
En Student.
OBERST STAHL, en falsk Spiller.
VON FELSEN, ligesaa.
LISETTE, Miss Harriets Pige.
En Tiener.
Verten i Reiten.
Chor af Studenter.
KONG CARL DEN TOLVTES SKYGGE.

FØRSTE HANDLING.

ET VÆRELSE HOS KAMMERPRÆSIDENTEN I HANNOVER.

TORDENSKIOLD. KOLD.

TORDENSKIOLD

sidder paaklædt, Kammertieneren bukler hans Allongeparyk.

Nu, Kold! hun gaaer jo brav.

KOLD.

Ja, ikke sandt?

Fortræffligt; om just ei saa strygende,
Som paa et Orlogsskib.

TORDENSKIOLD.

Hvad kan man vel

Forlange meer af slig en selle Vogn,

Der ruller hen paa sine tunge Hiul .

Seent paa den slette Vei, endskiøndt den smøres

Med Tiære? Svogren siger: »Den, som smører

»Kun altid godt, han kører ogsaa godt«.

Godt har jeg smurt, det fik min Pung at føle;

Og dog vi maatte takke Gud, naar vi

Kom fire Miil i Vagten.

KOLD.

Men saa havde

Vi ogsaa den Fornøielse: vi saa
 Bestandig noget Nyt. Til Orlogs, Herre!
 Medbringes Dagligstuen overalt,
 Og Vand og Himmel er den samme Mark.

TORDENSKIOLD.

Man braser fuldt ei heller blot til Lyst.
 Man hører, Kold! du est en prægtig Skipper
 Til Lands.

KOLD

stødt.

Jeg var jer Kammertiener, Herre!
 Til Søes saa gierne, som til Lands.

TORDENSKIOLD

vil giøre det godt igien.

Ja ja,

Det negter jeg dig ikke.

KOLD.

Bukled eder
 Parykken til et Slag med samme Ro
 Som til et Giestebud.

TORDENSKIOLD.

Der har du Ret.

KOLD.

Jeg vovet har mit Skind, saagodt som I —
 For Ingenting, thi jeg blev Kammertiener,
 Mens I blev Schoutbynacht og Admiral.

TORDENSKIOLD.

Du taler, som den vise Salomon.
 Men Noget glemmer du dog, hvad du blev.

KOLD.

Og hvad?

TORDENSKIOLD
rækker ham Haanden.Du avanceerte fra min Tiener
Op til min Ven.KOLD
kysser hans Haand.Gud lønne jer for det;
Thi det er mig den største Hæderstitel.TORDENSKIOLD
springer op, og omfavner ham.
Min gamle Skolekammerat, min Landsmand,
Min Omgangsven i mange Herrens Aar!KOLD.
Den Tone passer ei, Herr Admiral!TORDENSKIOLD.
Ei, Narreri! Du est for ydmyg, Kold!KOLD.
Min Admiral! det er ei Ydmyghed,
Det er af Stolthed.TORDENSKIOLD.
Saa?KOLD.
Jeg vil ei være
Meer hemmeligt, end jeg er offentligt.TORDENSKIOLD.
Saa lad da Tienerskabet fare, Kold!
Jeg selv har været Tiener nogentid,
Og skammer mig ei ved at tilstaae det.
Vær Tiener ei, og bliv min Kammerat!

KOLD.

Nei!

TORDENSKIOLD.

Og hvorfor?

KOLD.

For jeg vil være Noget.

Ei eders Ven Dagdriver vil jeg være.

TORDENSKIOLD.

Men dog min Ven?

KOLD.

Og eders Kammertiener.

TORDENSKIOLD.

Nu, som du vil.

KOLD.

Og dog en Mand af Ære;

Thi ringeagte stolt en ærlig Gut,
Som er os daglig til mangfoldig Hielp —
Fra Trælletiden kommer denne Hovmod.
Dog, det var ikke Trællen, som fortiente
Foragt, men det var Undertrykkeren,
Som gjorde Mænd til Trælle.

TORDENSKIOLD

hidsig.

Nei, min Broer!

For Satan! det var Trællen; hvorfor lod
Den Hund sig undertrykke?

Mildere.

Dog — vel sandt!

Høimodig ogsaa bør den Stærke være.
Men lad os tale nu om andre Ting!
Hvor er Frands Lehn?

KOLD.

Gud veed det! Han er vel
Endnu ei staaet op, thi det er aarle.

TORDENSKIOLD.

Den Dreng er reent forbandet med at snue.

KOLD.

Ak, lad ham sove! Han har sovet sig
Sin Rigdom til; maaskee han ogsaa faaer
Forstand, i Fald han bliver ved at snorke.

TORDENSKIOLD.

Hvad skal jeg med den Satans Dreng? Hvorfor
Har jeg, som Sneglen, faaet denne Last
Paa Ryggen med?

KOLD.

Det var jer egen Skyld.

Leer.

I skulde nok optugte ham, I skal
Vel være Mentor for Frands Telemach.

TORDENSKIOLD.

Ja, du har, tag' mig Diævlen! Ret til Latter.
Jeg — Peder Wessel Tordenskiold — en Mentor!
Det kom af dette Christianshavns-Bekiendtskab.
Jeg boede hos hans Faer bag Sukkerhuset;
Frands skulde hævles lidt og lære Mores,
Jeg tog ham med — som blinde. Passageer,
Ei nænte jeg at sige Gubben Nei.
Jeg tænkte: Lad den Knegt sig skiotte selv!
Og nu — nu ligger Byrden dog paa mig.

KOLD.

Nu, megen Uro gjør han os just ei;
Han sover meest, i Sengen eller vaagen.

TORDENSKIOLD.

Og Intet træffe vi paa hele Reisen,
 Der fængsle kan det Dyrs Opmærksomhed.
 Stiv staaer han, som en Klods, et Stykke Træ,
 Og naar jeg spørger, seer han fornemt paa mig
 Med et foragteligt og næsviist Blik,
 Som om han vilde sige: »Det var Noget
 »At lægge Mærke til«; saa at jeg tidt
 Blier fristet til at slaae ham i Planeten.

KOLD

leer.

Nei, Mentor! nei, den Maade duer ei.
 Læs eders Fénelon, saa lærer I,
 Hvordan man skal opdrage Telemacher.

TORDENSKIOLD.

Der kommer han, saa Gud!

DEN UNGE LEHN

kommer.

Herr Admiral!

Tillader I mig nu at gaae lidt ud
 Paa egen Haand? Her er en Sieldenhed
 I Byen, som jeg gjerne vilde see.

TORDENSKIOLD.

En Sieldenhed? Det er en Sieldenhed,
 At I vil see en Sieldenhed.

LEHN.

O jo!

Naar virkelig den er i Sandhed sielden.

TORDENSKIOLD.

Ha ha! Naar eders Viisdom billiger
 Nysgierrigheden. Og hvad vil I see?

LEHN.

Her er en Mand i Byen, hører jeg,

Som foreviser Folk en sielden Slange.
Den har syv Hoveder.

TORDENSKIOLD.

Syv Hoveder?

Leer afsides.

Du arme Diævel! gid du havde eet.

LEHN.

Den vilde jeg nu gierne see.

TORDENSKIOLD.

Saa gaa!

For mig ret gierne.

LEHN.

Og det koster Intet.

KOLD

sagte.

Iblandt hans andre sieldne Egenskaber
Har Herren ogsaa den, at han er gnidsk —
Og det forbinder han med Ødselhed.

TORDENSKIOLD.

For mig ret gierne. Glem kun ei at komme
Til Spisetiden!

LEHN

bukker.

Det kan Admiralen

Kun være rolig for.

Gaaer.

TORDENSKIOLD.

En herlig Fyr!

Hvor dog man saadan kan belemre sig!

Dog agter jeg at kaste denne Ballast,

Der hindrer mig Seiladsen, over Bord

Ved første Leilighed. — Men hør nu, Kold!

Nu vi omtale vil det Vigtigste.

Du eier min Fortrolighed, du veed,
Hvad der især har bragt mig til Hannover.

KOLD.

Jer Ven Lord Carteret har lovet jer
En Brud paa fiirsindstyve tusind Pund,
Og deilig, ung og god og vel opdragen,
I Fald I vilde reise hid.

TORDENSKIOLD.

Ja, rigtig!

Miss Harriet Richmond fra Northumberland,
Hvis Fader var Minister her en Tid.
Hun er romantisk, skriver Lorden mig.
Hvad er romantisk egentlig?

KOLD.

Romansk.

TORDENSKIOLD.

Romansk?

KOLD.

Hun ynder, hvad i denne Verden
Er usædvanligt — stort —

TORDENSKIOLD.

Det gjør hun vel i.

KOLD.

Nu har hun i Avisen ofte læst
Om eders Heltegierning.

TORDENSKIOLD.

Er Avisen

Da en Roman? Det har jeg aldrig vidst.

KOLD.

Hvad i Romaner kun opdigtet blev,
Har I gjort virkeligt. I ti Aars Tid

Har I opsvunget eder fra Cadet
Til Admiral i Kongens Orlogsslaade.

TORDENSKIOLD.

Ja, det er ganske sandt, det har jeg giort.

KOLD.

Og det er hun forelsket i.

TORDENSKIOLD.

Men det

Er jo en selsom Kiærlighed. Man maa
Dog kiende sine Folk. Sæt, jeg var Helt,
Vanskabt som Attila, og haltede
Som Tamerlan, mon da hun elsked mig?

KOLD.

Hun hørte vel, I er en smuk ung Mand.

TORDENSKIOLD.

De Trediver forbi — det er ei ung.
Smuk? Der er Maade med. Vel muligt, Kold!
At mine tykke sorte Øienbryn,
At min bronceerte Pande, krumme Næse
Kun slet behage hende. Muligt hun
Ei heller huer mig.

KOLD.

Saa see jer for!

TORDENSKIOLD.

Ja ja! Saa faaer hun ogsaa mig at see;
Saa mærke vi, om Kiærligheden taaler
Et nærmere Bekiendtskab.

KOLD.

Ganske vist.

TORDENSKIOLD.

Jeg har betænkt, jeg kommer første Gang

Incognito til hende, som min Ven,
Som Captain Ployart, fra Lord Carteret,
Og bringer Brev fra ham om Tordenskiold.

KOLD.

Den Plan er vel udtænkt.

TORDENSKIOLD.

I Kiøbenhavn;

Thi var det der ei skeet, saa havde jeg
Ei her et Brev at forevise hende
Fra Lorden, hendes Ven. — Behager jeg
Den skønne Jomfru, er hun mig tilpas,
Saa gaae vi videre. Hvis ei, saa bukker
Herr Captain Ployart meget underdanig,
Og reiser til Grev Løvendahl i Dresden,
Den Mand, hvem jeg min første Lykke skylder.
Taknemligheden driver mig til ham.

KOLD.

Heel klogt betænkt.

TORDENSKIOLD.

Familien er her

Endnu ei oppe. Jeg vil gaae i Haugen;
Thi jeg har ingen Ro paa mig. Maaskee
Miss Harriet snart blier klar forinden Borde,
Og jeg kan praie hende først.

KOLD.

Vil I

Ei hilse først paa Verten? Præsidenten
Er meget artig. Husk, I er hans Giest!
I talte kun i Aftes silde med ham;
Og han har lovet, han vil præsentere
Familien for jer i Morgenstunden.

TORDENSKIOLD.

I Morgenstunden? troer du, Præsidenter
Nu alt har Morgenstund?

KOLD.

Jeg har dog seet

De unge Folk.

TORDENSKIOLD.

Men Søstren staaer paa Grund,
Og før den gamle Skude bliver flot
Buxeert i Havn, jeg kommen er tilbage.
Maaskee jeg møder Frøkenen i Haugen;
Det er en deilig luftig Sommerdag.
Du har dog flittig buklet mig Parykken?

KOLD.

Ja vist! Nu seer I ud som Julius Cæsar.
I kommer, seer og vinder; det er jo
Jer gamle Vane.

TORDENSKIOLD.

Ja, min Broer! med Mænd —
Men Fanden staaer i disse Fruentimmer.
De gaae.

ET VÆRELSE

med aabne Fløjdøre i Baggrunden, hvor man seer et grønt Spillebord.

OBERST STAHL. VON FELSEN.
De fegte med Floretter.

FELSEN
lader Floretten synke

Det trætter.

STAHL.

Det er Vane, kiære Ven!

FELSEN.

Jeg har for meget Blod. Stakaandetheden
Forhindrer mig —

STAHL
smiler.

Saa hviil et Øieblik,

Og hør imidlertid min Forelæsning!
I er af Fødsel Cavalleer — velan,
Det skaffer Adgang jer i store Kredse;
Der spørges ikke, hvad I duer til,
Men hvo I er. En Adelsmand? Alt nok!
En Spiller? Lige meget! Pharao
Er ofte Siælen i en stor Salon.
Saa vær og bliv en Spiller — med Forstand,
Koldblodighed! Hold Bank med gode Venner!
I vinder meer, end Greven ved sit Grevskab,
End Handelsmanden ved sit Chinaskib.
Det kan I sikkert stole paa. Forjag
Al Følsomhed, barnagtig Phantasie;
Thi den kun trives slet ved Spillebordet,
Og endnu mindre Spilleren ved den.
Bort med Medlidenheden! Mennesker
Maa I betragte nu som blotte Kort,
Og i det høieste som Herreblade,
Som Tærninger, der rystes og der kastes
Til eders Fordeel.

FELSEN.

Og naar Lykken ei

Vil smile?

STAHL.

Hold kun Bank, saa smiler den.

I har jo alt en klækkelig Formue,
Jeg ogsaa. Vi forene vore Kræfter,
Forenet virke vi med større Kraft.
Imellemstunder, naar en Tosse kommer
Til Torvs, faaer Kræm'ren Penge; stundom kommer
Man Lykken lidt til Hielp, thi, kiære Ven!
Samvittigheden og Medlidenheden —
Det er to Alen kun af samme Stykke,
Bastarder af den samme Taagekæmpe;
Men Spillerhiet, der skal slaae saa roligt
Og sikkert, som et astronomisk Uhr,
Sympathiserer ei med Ammestuen.

FELSEN.

Jeg haaber, at I blier tilfreds med mig.

STAHL.

En forulykket Officeer kan aldrig
Et bedre Haandværk øve. Jeg har tient
I Svenskens Hær, jeg drev det til Major,
Og ved min Afsked kaldte man mig Oberst.
Men uden Gage gik jeg, uden Løn.
Velan, min Broer! her lønner jeg mig selv.

FELSEN.

Vartpenge kan I aldrig ønske bedre.

STAHL.

Hvad I kun øve maa foruden Kortspil,
Er Sværdet; I maa føre Klingen godt.
Paa Kaardespidsen sidder eders Ret,
Med Kaarden hæver I den mindste Tvivl,

Og stopper Munden paa hver næsviis Spørger
Med Kaarden. Kom, endnu en lille Prøve!

De fegte; STAHL giver ham et Stød.

FELSEN

hviler igien.

I lokker hid en Dansk, den unge Lehn?

STAHL.

En dum, uvidende, naragtig Dreng,
Men — som jeg sikkert veed — uhyre rig;
Hvem Faderen har givet Tordenskiold
Paa Reisen med. Han skal opdrage ham.
Jeg leer kun sielden, men her maa jeg lee;
Det forekommer mig, som om man gav
En Biørn det Hverv at plukke sig Charpie,
Som om man hængte Luntten over Krudt,
For vel at vogte det for Ildebrand.

FELSEN.

Hvo er den Tordenskiold?

STAHL.

En norsk Matros,

Der vovet har sin Trøie, for at vorde
Dansk Admiral.

FELSEN.

Det kunde Mangen giort,
Der ei var avanceert til Lieutenant.

STAHL.

Den smukke nøgne Dame Fru Fortuna,
Som staaer paa Kuglen med det ene Been,
Med Haar i Panden, men med Nakken skaldet,
Har ogsaa hiulpet ham. Han var en Spiller,
Saa godt som vi, og han har været heldig.
Dumdristighed og Dristighed foreent —

Der har I Gaaden løst; og mellem Blinde
Seer man fortræffligt med et enkelt Øie.

FELSEN.

Saa Drengen er saa rig?

STAHL.

Saa rig, at godt

Han lettes kan for en Snees tusind Daler.

Det vil ei kiendes paa ham.

FELSEN.

Stille, Kiære!

Der kommer Nogen.

STAHL.

Rigtig! det er ham,

At see en Slange med syv Hoveder.

LEHN

kommer, og spørger studs:

Aa, med Forlov at spørge, er det her,

Hvor man kan see den Slange?

STAHL.

Ja, min Herre!

I vender eder netop til den Rette.

LEHN.

Det koster Ingenting?

STAHL.

Slet Ingenting,

Kun Høflighed. Det er mig selv, som eier

Det sieldne Dyr.

LEHN.

Maa jeg udbede mig

Min Herres Navn?

STAHL.

Jeg hedder Oberst Stahl.

LEHN

bukker.

Herr Oberst — om Forladelse! jeg tænkte,
Det var en Giøgler, en Bajats, som eied
En Samling af deslige rare Dyr,
Og lod den see for Penge.

STAHL.

Dog I veed,

At Slangen vises her for Ingenting?

LEHN.

Ja, men jeg tænkte, det var for at lokke
Folk til at see det hele Compagnie.
Man foreviser tidt et enkelt Dyr
Ved Døren gratis, for at pirre Lysten.
Bajatsen staaer med Meel i Ansigtet,
Med store Knapper i den hvide Vest,
Med graa trekantet Hat, og æder Blaar.
Jeg holder meget af deslige Kunster.
De Abekatte more mig, de see
Saa kloge ud, saa underfundige.
Og jeg har kløet en Løve selv i Manken,
Som derfor ei har sønderrevet mig.

STAHL.

Det seer jeg. Gratulerer!

LEHN.

Mange Tak!

STAHL.

For Resten jeg beklager, at jeg ikke
Kan more Herren, som jeg gierne vilde;
Jeg har, som sagt, ei meer end denne Snog,

Og ikke den engang, thi jeg har laant
Den ud, og faaer den hiem i Aften først.

LEHN.

Tillader I mig da i Morgen?

STAHL.

Gierne!

Og hvis jeg ellers kan bidrage til
At more Herren lidt, mens han er her,
Saa gjør jeg det med Glæde. Vi har ei
Comødier om Somren, det er slemt;
Men her er ogsaa anden Morskab.

Von Felsen har imidlertid med nogle Andre sat sig ved Spille-
bordet derinde, og Spillet er begyndt.

LEHN.

Hvad

Gjør disse Herrer der?

STAHL.

De spille Kort.

LEHN.

Om Formiddagen?

STAHL.

Formiddagen er

Den værste Tid at kiedes i; om Aften
Kan man dog gaae i Selskab, men hvordan
Skal morsomt man tilbringe Formiddagen?

LEHN.

Ja, det er ganske sandt; det har jeg mærket.
Hvad spille de derinde?

STAHL.

Pharao.

LEHN.

Han drukned i det røde Hav.

STAHL.

Her kan

Man druknes i det sorte, som det røde;

Men den, der slipper over lykkelig,

Han staaer i et forjættet Land.

LEHN.

Hvad spille

De om derinde? Det er vel om Penge?

STAHL.

Ja, ganske vist! om randede Ducater.

LEHN.

Det er et morsomt Spil, og det er slemt,

Jeg har slet ingen hos mig, ellers spilled

Jeg gjerne med.

STAHL.

Det siger Ingenting.

Jeg kiender Herren, og jeg laaner ham

Paa Æresord og mod hans Underskrift

Saa mange Penge, som han vil; thi kiender

I ikke mig, saa kiender jeg dog jer.

LEHN.

Ja, hvis det kan gaae an —

STAHL.

Det gaaer fortræffligt.

LEHN.

Kan jeg da faae en Plads ved Spillebordet?

STAHL.

Den allerbedste Plads.

I det han fører ham ind, raaber han til de Andre:

Op, mine Herrer!
Og rykker sammen for en Cavalleer,
Der bryde vil en Landse med Fortuna.

De gaae ind.

EN SAL HOS PRÆSIDENTEN.

HERR VON GÖRTZ. CARL VON SPIEGELHAUSEN. LUISE.

PRÆSIDENTEN.

Er Admiralen gaaet ud?

LUISE.

Jeg troer det.

PRÆSIDENTEN.

Han har ei hilst paa mig endnu.

SPIEGELHAUSEN.

Han tager

Det ei saa nøie just med Complimenter,
Og lader ikke til at have levet
Særdeles meget i den store Verden.

LUISE.

For Resten er det en beleven Mand.

PRÆSIDENTEN.

Hvor er min Søster?

LUISE.

Ak, nu kommer strax
Le vieux bon temps, som Byen kalder hende.
Hun holder sikkert os paa fransk Maneer
En Forelæsning over Admiralen.

SPIEGELHAUSEN.

Den gamle Dame taler som en Bog,
 Fortrolig med Racine, med Corneille;
Tartuffe, *Le Misanthrope* — dem kan hun næsten,
Par coeur. Hvad angaaer Livsphilosophien,
 Saa kan man aldrig høre noget Bedre.
 Jeg meget vundet har i hendes Skole;
 Og mangel ung og flygtig Pige havde
 Vel ogsaa godt af slig en Forelæsning,
 I Fald hun vilde lægge den paa Hierte.

LUISE.

Godt, Socrates paa tre og tyve Aar!
 Dit Bud skal efterkommes.

PRÆSIDENTEN smilende.

Stille, stille!

TANTE DEBORA

kommer i gammeldags Costume, hun nærmer sig langsom gravite-
 tisk, og siger først, naar hun staaer midt imellem dem:

Mine Børn! vi er her nu forsamlet tilhobe —

LUISE.

Til et Krigsraad maaskee?

DEBORA.

Baade Sværdet og Kaabe
 Har Deel i dette Raad, baade Gammel og Ung.

Til Spiegelhausen.

Min Søn! tag mig en Stol, thi mig Aldren gjør tung.

Sætter sig.

Vor Slægt, som Alle veed, er den ædleste, bedste;
 Hvert et Menneske vel er som Christen min Næste,
 Men der Forskiel er dog, og med Liden og Stor
 En guddommelig Magt har befolket vor Jord.

Hvert Dyr er vel et Dyr, og kun Dumheden negter,
At til Dyrenes Slægt bør ei regnes Insecter:
Men Insecten kan ei, skøndt den flyver i Tiørn,
Svinge Flugt over Field, som en adelig Ørn.
Ei paa Træet en Rod sig forvandler til Toppe;
Den nytter i sit Skiul, men var den først deroppe,
Da visnede den snart; i det luftige Bad
Af den tørrede Trevl voxer sielden et Blad.
Saadan Forsynet selv Alt i Skrankerne passer,
Og Naturen er strengt vel forsynet med Klasser.
Det er Viisdom og Pligt for en klog Politik,
Tifold meer, tænker jeg, end for blot Botanik.
Og hvad Dyd, hvad Natur selv et Menneske lærer,
Er et Bud af Natur, som den aldrig undværer.
Mellem Mennesker da der Forskiel være maa.
Nogle store blev født, nogle fødtes kun smaae.
Naar nu Almuen, Børn! vil sig dristigt indtrænge
Til den udkaarne Flok, bør det ei vare længe,
Før et bydende Blik, et foragtende Smil
Fræk Forvovenhed traf med sin dræbende Piil.
Dog — Fornuften er steds i Forholdene Mægler,
Og Undtagelse fandt selv de strengeste Regler;
Stundom hæver sig dog et fortrinligt Talent,
Hvormed Adelen selv er i Nøden betient,
Og vi taale ham da i vor Kreds, og vi skaane
Slig en *Roturier* — vi bør ei ham forhaane.

LUISE
smilende.

Var det Tordenskiold meent?

DEBORA.

Han os giester i Dag.

Han var simpel Matros, men i heldige Slag

Han opsvang sig til Helt; vi Matrosen maae glemme.
 Admiralen maaskee har dog Baadsmændens Stemme;
 Men det klæder ham godt, det har noget Piquant.
 Han har Danemark tient, og til Gavn, det er sandt.
 Os Lord Carteret skrev; han er her efter Freden.
 Derfor beder jeg nu, at ei Giestefriheden
 Overtrædes, at smukt og at artig Enhver
 Vel sig vogter med ham for den Fornemmes Air.
 Thi det vide vi, Børn: er han Helt, og har Modet —
 Det gier Ahner ham ei, og det gier ham ei Blodet.

PRÆSIDENTEN.

Tys! der kommer han nok. Jeg ham modtage vil.

DEBORA.

Nei, min Broder! det mig fremfor Hver hører til.
 Jeg er Damen, er ældst, og i mig vil han finde
 Jo for Fremtiden her en bevaagen Vertinde.
 Lad mig stemme ham kun! Imponeres han maa.
 Han er god af Natur, men forfærdelig raa.

TORDENSKIOLD kommer, og hilser Familien meget venligt.

DEBORA

neier dybt for ham, bestandig meget gravitetisk.

Min Herr Vice-Admiral! det ret meget os glæder,
 Da I reiser omkring nu til fremmede Steder,
 For at lære, hvad ei man kan faae af Natur;
 Jeg mener nemlig her: *comme il faut*, Politur,
 Og den Slebenhed, som blandt fornemme Personer
 Blot erhverves, men ei mellem Bomber, Kanoner —
 Det fornøier os ret, I Hannover udsaae
 Til en Høiskole for hvad I sigtede paa.
 Ei det skikker sig just, at sig selv man berømmer;
 Men Enhver, som med Smag, med Opmærksomhed
 dømmer,

Vil tilstaae mig, at her I erhverver en Skat,
 Som erobres ei kan med en Tordenfregat.
 Thi den Anstand, den *Grace*, som I ei kan undvære,
 Da I Adelsmand blev, og som først I maa lære,
 See, den lærer I her; og jeg byder mig til,
 At som Hovmester jeg eder optugte vil.

TORDENSKIOLD

bukker med lunefuld Ironie.

Med Erkiendtlighed varmt jeg, min naadige Frue!
 Eder takker. Men dog skal I Hunden ei skue
 Just paa Haarene strax. Tag Usødet for Raat!
 Er jeg sleben just ei, dog jeg bider ret godt.
 Complimenter forstaaer jeg vel daarligt at dreie,
 Og min Courtoisie kunde trænge til Pleie;
 Jeg var god dog nok til i min mørkeblaa Kiol
 At staae dagligen nær ved Kong Frederiks Stol.
 Jeg var god nok til ham. I til Takke maa tage!
 Jeg for gammel er alt, hvis man vil mig opdrage;
 At dresseres som Hund er ei efter mit Sind,
 Og mit Lær'er er for stivt til at garves til Skind.
 Jeg har troet, hvis jeg kan paa Lord Carteret stole,
 At jeg kom til et Hof, ei som Dreng til en Skole.
 Og hvis her jeg kun staaer for at dadles for Feil —
 Lettet Ankeret er, og jeg heiser mit Seil.

Debora neier dybt for ham, og gaaer; Spiegelhausen følger hende,
 efter ligeledes at have giort Admiralen sin Compliment.

PRÆSIDENTEN

smilende.

Jeg mærker, Admiral! I er en Helt,
 Der ei blot Kaarden bruge kan, men Tungen.
 I — som sædvanlig — vundet har et Slag,
 Saasnart I kom, og det med største Lethed.

I Munden bandt paa denne gamle Dame,
Betalte hende med sin egen Mynt.
Tilgiv! Det er en god, en ædel Pige.

TORDENSKIOLD.

En Pige?

PRÆSIDENTEN.

Hun er ugift, hvad man kalder
En gammel Jomfru; og i dette Navn,
Jeg tænker, ligger strax Undskyldningen
For hendes Adfærd. Hendes Klædedragt
Har, som I seer, endnu det gamle Snit,
Og saa har hendes Følelser og Tanker;
Men vær forvissat om, hun agter høit
Jer Tapperhed og eders Character.
Jeg her er Verten — byder jer af Hiertet
Velkommen. Jeg er stolt af, Admiral!
At I har valgt mit Huus til Opholdssted.
Alt skal jeg gjøre for at more jer
Den Tid, som I tilbringer her. Min Søster
Er eengang nu min Søster; hende kan
Jeg ikke fjerne bort. Men hvis der stod
Et gammelt Træ ved eders Kammervindve,
Som skilte jer ved Solen nogle Timer,
Lod I dog Træet staae, forlangte vist
Af Verten ei, han skulde kappe det.
Betragt min Søster som en saadan Stamme
Fra gammel Tid, og dobbelt vil jeg takke
Den sieldne Tordenskiold for sit Besøg.

TORDENSKIOLD.

Min ædle Herre! denne Venlighed
Ydmyger og forvirrer mig. Jeg føler,

Jeg burde taalt — Tilgiv! Det er min Feil,
Jeg er lidt kort for Hovedet.

PRÆSIDENTEN.

Ei meer

Om denne Sag! I har alt været ude?

TORDENSKIOLD.

Ja, jeg stod tidligt op, for tidligt op —
Og træffer Ingen — det var alt for tidligt.
Jeg vilde hilst paa jer — det var for tidligt;
Jeg vilde gjort i Byen et Besøg —
For tidligt!

PRÆSIDENTEN.

Denne Raskhed er elskværdig.

En Sømand ei kan Hurtighed undvære;
Thi han forholder sig til sene Landmand,
Som lette Fugl til et firbenet Dyr.
I spiser dog hos mig?

TORDENSKIOLD.

Jeg takker skyldigst.

PRÆSIDENTEN.

Jeg sammenbudet har et lille Selskab
Af Stadens ædleste, dens bedste Kreds,
Som Alle meget længes efter Æren
At hilse jer og drikke Heltens Skaal.

TORDENSKIOLD.

Der vises mig for stor Opmærksomhed.

PRÆSIDENTEN.

God Morgen, Admiral! — Luise! kom.

Præsenterer Luise for ham.

Min lille Niece hilser eder venligst.

LUISE.

Min Herre! ja, jeg er min Onkels Niece;
Men Tanten, som I saae, var ei min Tante,
Cousin'en, der gik bort, ei min Cousin;
Men jeg er — Tordenskiolds Beundrerinde.

Neier dybt, og gaaer.

PRÆSIDENTEN.

En lille Spøgefugl. — *A revoir*
Til Spisetid!

TORDENSKIOLD.

Naar spises der? Dog ei
Før Klokken tolv?

PRÆSIDENTEN.

Vi spise Klokken tre,
Paa engelsk Viis. Alting er sildigt her.
Jeg raader eder at forsyne jer
Først med en dygtig Frokost, som skal komme.

TORDENSKIOLD.

Nei, mange Tak! jeg spiser aldrig Frokost.
En Sukkertvebak, et Glas Brændeviin,
Det nød jeg alt ved Solens Opgang.

PRÆSIDENTEN.

Nu

Geneer jer ei, og vær, som I var hiemme!

Gaaer.

KOLD kommer med LEHN ind ad en anden Dør.

KOLD.

Jo, det var smukke Løier, Admiral!
Det kommer af at lade slige Herrer
Gaae ud paa egen Haand!

TORDENSKIOLD.

Hvad er der sket?

KOLD.

Frands Lehn er lokket i et Spillehuus.

TORDENSKIOLD.

Hvad siger det? Han har jo ei Ducater.

Han sine Lommepenge faaer af mig,

Og ei en Skilling meer.

KOLD.

Men han har tabt

Sit Uhr, sin skønne Brystnaal og sin Ring,

Og siden paa Credit —

TORDENSKIOLD

hidsig.

For Diævlen, Herre —

LEHN

koldt drillende.

Jeg tabte fem og tyve tusind Daler

Paa Æresord.

TORDENSKIOLD.

Paa Æresord? Hvordan?

Nu, saa gid Satan havde slig en Ære!

Er I da reent forbandet?

LEHN.

Nei, det er jeg

Slet ikke.

TORDENSKIOLD.

Fem og tyve tusind Daler!

LEHN.

Jeg min Forskrivning givet har for Summen.

TORDENSKIOLD.

Hvo er den Kieltring, som har narret jer?

LEHN.

Det er slet ingen Kieltring, Admiral
Det er en Oberst.

TORDENSKIOLD.

Oberst?

LEHN.

Oberst Stahl.

TORDENSKIOLD.

Nu, var han Staal og Flint, jeg træffer ham!

LEHN.

Han holder Bank; det er en Svenske, troer jeg.

TORDENSKIOLD

med Lune.

Det havde jeg dog ikke tænkt, at jeg
Var kommen ned til Tydskland, til Hannover,
For end at slaaes med Svensken.

KOLD.

Han har tient

I Svenskens Hær, men han er tydsk af Fødsel.
Man veed ei ret, hvorfra han er; han kalder
Sig Oberst Stahl.

TORDENSKIOLD.

Lehn! han skal give jer

Forskrivningen tilbage, eller jeg
Skal knække ham hans Hals.

LEHN.

Jeg takker jer.

TORDENSKIOLD.

Og hvis I tiere gaaer i Spillehuus,
Saa knækker ogsaa Halsen jeg paa jer.

LEHN.

Jeg takker skyldigst.

TORDENSKIOLD.

Og med første Post

Jeg sender eder hiem igien.

LEHN.

Jeg takker.

TORDENSKIOLD.

Thi jeg vil ikke passe meer paa jer.

LEHN.

Deri fortænker Ingen Admiralen.

TORDENSKIOLD.

Gaa nu ad Helved til!

LEHN.

Ja, meget gierne.

Bukker, og gaaer.

KOLD.

Det var en slem Historie.

TORDENSKIOLD.

Alt stormer

Ind paa mig her. Jeg mærker, at jeg er

Ei længer i mit Element, og Lykken —

Den svigter mig. Jeg gik at hilse paa

Den smukke Miss; men det var da for tidligt.

KOLD.

Saa slaa jer lidt til Ro!

TORDENSKIOLD.

Det kan jeg ikke.

Jeg reiser bort igen i Morgen, Kold!

KOLD.

Og vil ei hilse paa den smukke Miss?

TORDENSKIOLD.

For Fanden, Kold! hun er ei ung og smuk.

Lord Carteret har holdt mig her for Nar.
 Jeg gik lidt ud i Haugen, og der vandred
 En gammel Jomfru, ret en Gribbenille,
 Som løb for Sundheds Skyld en Morgentour;
 Og tænk dig, Kold! det var Miss Harriet.
 Jeg spurgte Fleer, og fik det samme Svar.

KOLD.

Tag ikke feil, min Herre! Der er to.

TORDENSKIOLD.

Hvordan?

KOLD.

Hun har en Faster, hører jeg;
 Som løber Toure. Hendes egen Ungdom
 Er selv saa frisk og sund, at ei den trænger
 Til slig en Tour.

TORDENSKIOLD

glad.

Hvad? det var Fasteren?

KOLD.

Ja, ganske vist.

TORDENSKIOLD.

Saa er jeg glad igien.

Jeg veed ei rigtigt, Kold! hvordan det er;
 Men den Idee om min romanske Miss
 Har slaaet Rødder i mit Hiertes Grund.
 Mig tykkes, at jeg er forelsket alt,
 Endskiøndt jeg aldrig saae det smukke Barn.
 Lord Carteret har ei bedraget mig —
 Det glæder mig; jeg elsker denne Mand,
 Og meget havde det naturligviis
 Forbittret mig, hvis jeg var krænket af ham.
 Nu, saa er Alting godt.

KOLD
betænkelig.

Men Spilleren!

TORDENSKIOLD
lystig.

Hvad Spilleren? — Peer, som i Dynekilen
Og som ved Marstrand kapred Svenskens Flaade,
Troer du, han skulde frygte for Klørknegt?

De gaae.

ANDEN HANDLING.

VÆRELSE HOS MISS HARRIET RICHMOND.

SPIEGELHAUSEN. TANTE HARRIET.

TANTE HARRIET.

God Morgen, Charles!

SPIEGELHAUSEN.

Naadige Veninde!

Jeg kommer fra min Onkel som et Bud,
At invitere jer i Dag til Middag;
Jer og Niecen.

TANTE HARRIET.

Hvad betyder dog

Det selsomme Gesandtskab? Ved Neveuen,
Ei ved sin Tiener? Paa den samme Dag?

SPIEGELHAUSEN.

En overordenlig Begivenhed
Udkræver overordenlige Midler.
Vi faaet har en Giest i Aftes silde,
Og ham til Ære feires denne Fest.

TANTE HARRIET.

En Giest? Jeg smægter af Nysgierrighed —

SPIEGELHAUSEN.

Ja, giet engang!

TANTE HARRIET.

Det er mig reent umuligt.

SPIEGELHAUSEN.

Saa vil jeg sige det, men paa det Vilkaar,
At ei min Hemmelighed bliver røbet
For Niecen.

TANTE HARRIET.

Skal hun ikke med derhen?

SPIEGELHAUSEN.

Jo, Klokken tre; men nu er den først ti.

TANTE HARRIET.

Den Mellemtid er jer af Vigtighed?

SPIEGELHAUSEN.

Af største Vigtighed; thi den bestemmer
Min Fremtids Lykke.

TANTE HARRIET.

Charles! I er dog

Et selsomt Menneske. Man mærker, at
I er en *bel esprit*, en *homme de lettres*,

Og ikke ganske fri, uagtet al

Den sikke Tact og fine Verdenskundskab,

For lidt Extravagance. Men tal kun I!

Jeg er ret oplagt til at høre jer;

Jeg er i godt Humeur — jeg gaaer en Tour

Om Morgnen, og mig synes alt, den hjælper.

SPIEGELHAUSEN.

Særdeles! Morgenluften skienker eder

Sin Glands og Friskhed.

TANTE HARRIET.

Ak, I er en Smigrer!

Men Fruentimret er saa svagt, at skiøndt
Hun veed, at Manden smigrer — det behager.
Han vil behage — det er altid Noget.
Men nu til eders hemmelige Giest!
Steengiesten dog vel ei i Don Juan?

SPIEGELHAUSEN.

Nei — det er eders Nieces Ideal.

TANTE HARRIET.

Umuligt! Tordenskiold?

SPIEGELHAUSEN.

I nævner ham.

TANTE HARRIET.

Nu har jeg aldrig hørt! Han i Hannover?

SPIEGELHAUSEN.

Ja, I har Ret, det er den selsomste
Begivenhed, men sørgelig for mig,
Hvis ikke pludselig jeg faaer min Skiebne
Bestemt. Troer I, hun elsker mig?

TANTE HARRIET.

Gud veed!

Thi hun er fuld af Særhed, Egensind.
Men Tordenskiold — ja, ham beundrer hun
Som Helt, som sieldent Menneske. Men aldrig
Hun saae ham. Og nu er han i Hannover!
Siig, Charles! er han smuk?

SPIEGELHAUSEN.

Paa ingen Maade.

Et Ansigt, daglig udsat mangt et Aar

For Regn og Blæst, for Sol og Nattekuld,
Af det —

TANTE HARRIET.

Er alt Forgylldningen forgaaet?

SPIEGELHAUSEN.

Man kunde sige tværtimod, det er
For meget nu forgylldt: rødmosset, bruunt —
Et Arr i Hagen, stærke Øienbryn —

TANTE HARRIET.

Velskabt?

SPIEGELHAUSEN.

For stærk og fører for en Adonis.

TANTE HARRIET.

Ung?

SPIEGELHAUSEN.

Meer Neptun og Æolus med Skiæg,
End Bacchus og Apoll.

TANTE HARRIET.

Hvis det er saa,

Da staaer jeg inde jer for Ingenting.

SPIEGELHAUSEN.

Hvordan?

TANTE HARRIET.

I kiender Harriets vilde Smag.

Men er han gift maaskee?

SPIEGELHAUSEN.

Det veed jeg ikke.

Maaskee. O, gid han var! Det lettede —
Den Tanke letter.

TANTE HARRIET.

Charles! I har Ret,

Endnu i Dag det alt afgjøres maa;
Og før min Niece veed, at Tordenskiold
Er her, maa hun bestemme sig for eder.

SPIEGELHAUSEN.

Hun har befalt mig sidste Gang: jeg skal
Beskrive Kiærligheden i en Sang.
Hun meente, Kiærlighed udtog sig slet
I blotte Prosa.

TANTE HARRIET.

Har I føiet hende?

SPIEGELHAUSEN

tager et Papir op af Lommen.

I dette Vers har jeg forsøgt at skildre
Mit Hiertes Tilstand

TANTE HARRIET.

Er det godt?

SPIEGELHAUSEN.

Det kan

Jeg ikke selv bedømme. Hun har lovet
At svare mig paa Vers igien.

TANTE HARRIET.

Hun bliver

Alt meer phantastisk. Ung og smuk og rig —
Saa klæder Alting godt. Hun lader sig
Ei sige mere. — Ven! jeg ønsker jer
Af Hiertet Lykke. Præsidentens Huus
Det bedste Huus maa kaldes i Hannover,
Og gierne ønskede jeg besvogret mig
Med en saa gammel ædel Slægt. Men prøv
Nu eders Lykke selv! Der kommer hun.
Jeg gaaer; jeg vil ei være Vidne til,

I Fald I faaer en Kurv. Min Tante-Magt
 Er længst forbi; hun har afkastet Aaget —
 Det sidste. Prøv nu, Charles! om I mægter
 At smedde denne Fugl i Amors Lænker. Hun gaaer.

MISS HARRIET

kommer ind ad en anden Dør.

God Morgen, Charles!

SPIEGELHAUSEN.

Huldeste Veninde!

God Morgen.

MISS HARRIET.

Hvad forskaffer os saa tidligt

Alt den Fornøielse?

SPIEGELHAUSEN.

En Reisende.

Min Onkel sender mig. En Mand af Stand
 Er kommen her, og reiser snart igjen;
 Min Onkel maa som Kammerpræsident
 Beverte ham — han havde Brev til ham,
 Han boer hos os. Vi ønske Gildet prydet
 Med vore britiske Veninders hulde
 Nærværelse. Tør vi vel haabe, Harriet!
 I kommer Klokken tre?

MISS HARRIET.

Ja, ganske vist.

Hvad hedder han?

SPIEGELHAUSEN.

Jeg husker ei hans Navn.

Det klinger saa barbarisk, udenlandsk.

MISS HARRIET.

Jeg kommer gjerne; men min Tante tør
Jeg ikke love for, hun har besluttet
For Fremtiden at holde streng Diæt,
Hun vover neppe vel at gaae til Gilde.

SPIEGELHAUSEN.

Jo, hun har lovet det for ganske vist.
Men, bedste Miss! før vi til Middag samles,
Lad Alt bestemt da være mellem os.

MISS HARRIET.

Jeg holder, hvad jeg lover. Naar I bringer,
Et Vers med eders Følelser og Tanker,
Paa Vers jeg svarer eder strax igien.

SPIEGELHAUSEN.

Hvis Digtet hielpes kan — det er forfattet.

MISS HARRIET.

Kan I det udenad, saa siig mig det!

SPIEGELHAUSEN.

Det er umuligt. Mine Følelser —

MISS HARRIET.

Har I det skrevet hos jer?

SPIEGELHAUSEN.

Det er her.

MISS HARRIET.

Tillader I mig da, jeg læser det?

SPIEGELHAUSEN.

Ja, gjerne!

MISS HARRIET.

Hvis jeg gjør en Feil — tilgiv!

Det er just ikke let at læse strax

Correct fra Bladet, skjøndt det skrevet er

Paa fint Velinpapir med gyldent Snit
Særdeles elegant og tydeligt.

SPIEGELHAUSEN.

I roser Skriften; denne Ære kan
En Skriver dele med mig. Digtet selv —

MISS HARRIET.

Maa tale for sig selv. Nu lad os høre!
Jeg er alt ganske skamfuld, thi jeg veed
Det forud alt, at I flatterer mig.

Hun læser:

Ei, Hyrdinde! min Barm holder længer i Lænker
De Følelser, som, ak! mig min Glæde kun skienker,
Men tillige min Sorg; thi af Kiærligheds Rod
Sig udfolder en Frugt, som saa sielden er god.
Hvis den modnes i Sol, hvad ligner da dens Rødme?
Da den skienker vor Siæl — o, den sødeste Sødme;
Den beruser vor Aand, og paa Kiærligheds Bud
Føler Mennesket sig i Naturen en Gud.
Hvor man skuer, er Vaar, Rosens Torn har ei Pile,
Maanen græder ei meer, de veemodige Smile
Sig forvandle til Lyst, lystigt bølger hvert Hav,
Og selv Munterhed leer paa Bedrøvelsens Grav.
Men, Cupido! hvis, ak! i Melpomenes Skygge
Dine Ferskenes hang, hvor Uglerne kun bygge —
Da de modnes ei meer, Maanen stirrer da stivt,
Og den qvægende Saft sig forvandler til Gift.
Vælg, Hyrdinde! nu selv. Viis mig hen i den Have,
Hvor mig Skiebne bestemt har sin vigtige Gave.
Skienk mig Liv i et Smil, send mig Død i et Ord;
Men den Tvivl blot forjag, som i Hiertet mig boer!

Flyer ham det høfligt tilbage, og siger:

Det var fortræffelige Antitheser,
Et brillant poetisk Broderie,
Hvori jeg grandt erkiender Lærlingen
Af Tante Debora; kort, kiære Charles!
Det var paa Fransk. Nu svarer jeg paa Engelsk,
Som I mig selv har kaldt, som Hyrdepige.

Med Kiærlighed det er en egen Sag —
Ak, hvad man ofte kalder Kiærlighed!
Tidt er den blot et flygtigt Selvbedrag,
En lille Feber, der gjør kold og heed.
Men den helbredes let, som Alle veed,
Naar man sig paa Helbredelsen beflitter,
Og taer lidt China, skøndt den er lidt bitter.

Man bragte tidligt til et Hof mig hen,
Et blot Naturens Barn, en britisk Mø;
Tidt ønskede jeg tilbage mig igien,
Og aldrig glemte jeg min Friheds-Ø,
Og aldrig glemte jeg den stolte Sø,
Og raske Gutter, som fra fjerne Kyst
Tilbagevendte til en Moders Bryst.

Saa fik jeg Havet, fik jeg Landet kiær,
Hvor rige Bonde dybt i Kornet gaaer,
Og hvor fra Riddertiden gamle Træ'r
Ved brune Borg for Porten plantet staaer,
Der leged jeg min Ungdoms første Vaar.
Jeg qvad den gamle Sang om Kæmpen bold,
Og kiær for Alting blev mig Hedenold.

Derfor jeg elsker ikke denne Tid,
Den er mig alt for listig, alt for fin,
Forfænglighed med Hiertet fører Strid,
Man elsker Guldet kun i lukte Skriin;
Man deler vel med Vennen et Glas Viin,
Men raske Dyder man med Faren skyer,
Og Storhed kalder man et Eventyr.

Men hvor jeg seer endnu et Glimt af Kraft,
Beundrer jeg, og fletter jeg min Krands.
Ei Frugten er endnu reent uden Saft,
Og Stiernen har endnu ei tabt sin Glands.
Og funkler den just ikke hertillands,
Det er det samme — jeg min Stierne seer,
Fra Firmamentet ned den til mig leer.

Jeg har for eder kastet intet Garn,
Thi qvæl mig ei med Kiærlighedens Bøn;
Jeg er Forgangenhedens, Drømmens Barn,
Og I er Tidens, Virkeligheds Søn.
En saadan Pagt kan aldrig vorde skøn.
Jeg hader Stivhed, Smaalighedens Muur,
Og flagrer, som en Fugl, i min Natur.

Om jeg min Mage finder, vides ei;
Men Eensomheden volder mig ei Skræk.
Jeg flagrer modig dog min Klippevei,
Og skuer i min Morgenrøde kiæk,
Og drikker af min kiære Digterbæk.
Saa er jeg lykkelig, saa er jeg fri,
Om ikke virkeligt — i Phantasie.

Hun neier, og gaaer.

SPIEGELHAUSEN.

Det var et Tordenslag; dog kunde jeg
Mig vente sligt af hendes Egensind.

TANTE HARRIET

stikker Hovedet ind ad Døren.

Nu, Ven! hvorledes gik det?

SPIEGELHAUSEN.

Miserabelt!

TANTE HARRIET.

En Kurv?

SPIEGELHAUSEN.

Saa kaldes det i Billedsproget.

Jeg veed ei selv, hvorfra det dumme Navn
Har sin Oprindelse.

TANTE HARRIET.

Det kan vi siden

Studere sammen i vor Eensomhed.

Kom ind til mig, og lad mig trøste jer!

SPIEGELHAUSEN.

Jeg er forstemt, min Naadige! særdeles
Forstemt, og jeg vil hurtig gaae herfra,
For ei at falde jer besværlig med
Mit onde Lune.

TANTE HARRIET.

Fald mig kun besværlig!

Det morer mig at trøste. Unge Folk,
Som have Lykken med sig, bryde sig
Kun lidt om ældre; men i Sorgens Time
Tyer man taknemlig til Erfarenheden.

SPIEGELHAUSEN.

Min Naadige! jeg har ei megen Tro

Til Doctorne, saavel i Siælesyge,
Som Legemssygdom; der er kun to Læger,
Der hielpe stundom i en saadan Nød:
Det er Naturen selv, og det er Tiden.

Bukker, og gaaer.

TANTE HARRIET

sukker.

Ak, Gud! Naturen visner selv med Tiden.

Gaaer.

TORDENSKIOLD kommer med LISETTE.

TORDENSKIOLD.

Men var det ei Herr Carl von Spiegelhausen,
Som gik os der forbi?

LISETTE.

Jo, ganske rigtig.

TORDENSKIOLD.

Han havde Hastværk, han fik neppe Tid
At hilse mig igien; han undgik mig.
Har han besøgt din Frøken?

LISETTE.

Det er muligt.

Maaskee den ældste.

TORDENSKIOLD.

Vil du melde mig

Nu hos den yngste?

LISETTE.

Gierne. Deres Navn?

TORDENSKIOLD.

Søcaptain Ployart, kommen hid fra Danmark
Med Brev til Frøkenen fra Lord Carteret.

Giver hende et Brev.

LISETTE.

Da er I sikkert hiertelig velkommen.
Behag at sidde ned! Miss Harriet kommer
Paa Øieblikket vist.

TORDENSKIOLD.

Jeg takker dig.

Lisette gaaer.

TORDENSKIOLD.

Ha, det var vel, at ei han kiendte mig;
Han kunde røbet mit Incognito.
Men — lad mig fatte mig! Mig synes fast,
Jeg trækker Veiret som en Candidat,
Der skal til Attestats. Ja, gjøre Cour —
Maaskee — til et elskværdigt Fruentimmer,
Og dog forstille sig — det holder haardt.

MISS HARRIET kommer glad med det aabne Brev i Haand, fulgt a
LISETTE.

MISS HARRIET.

Hvor er han dog, Lisette?

LISETTE.

See, der staaer han!

MISS HARRIET
hilser venligt.

Min Herre, Herr Captain! I bringer mig
Fra Danmark — fra Lord Carteret et Brev —

TORDENSKIOLD
bukker dybt.

Ja, naadige Frøken!

MISS HARRIET.

O, jeg takker eder,
Skøndt Brevet kun er kort. Han skriver mig,
At egentlig I være skal hans Brev,

Og at I bedre kan fortælle mig
 Alt mundtligt, hvad jeg gjerne vide vil,
 End han kan skrive det.

Lisette gaaer.

TORDENSKIOLD.

Det er naturligt,

I Fald I Noget vide vil om Danmark;
 Jeg kommer lige just derfra. Men, Miss!
 Undskyld min Dristighed — hvad kan vi takke
 For slig Opmærksomhed? Thi det er sieldent,
 At udenlandske Piger — unge, smukke —
 Bekymre meget sig om fremmed Land,
 Og mindst om mindre Stat i fjerne Nord.

MISS HARRIET.

Er det forunderligt, at jeg bekymrer
 Mig om mit Fædreland?

TORDENSKIOLD.

Og er I ei

En Engelænderinde?

MISS HARRIET.

Ganske vist!

For tyve Somre siden bragt til Verden
 Paa Kysten af Northumberland.

TORDENSKIOLD.

Og dog?

MISS HARRIET.

Jeg skal dog ei fortælle Captain Ployart,
 At min Provinds med samt Ostangeln
 Befolket blev i gammel Tid af Danske,
 Og at vi altsaa stamme ned fra dem?

TORDENSKIOLD.

Det er en Ære for det lille Danmark,
At være Moder til det store England.

MISS HARRIET.

Men hvilket Barn, om nok saa stort, forsmaaede
Sin ædle Moder? Sæt, at I det bragte
Til Admiral — at eders Fader var
En ærlig Borger — mon I glemte ham?

TORDENSKIOLD

bevæget.

Nei, sandelig — jeg glemmer aldrig ham.
Og eders Følelser — jeg deler dem.
Jeg er en Normand, Frøken! men min Slægt
Er dog til Throndhjem kommen op fra Holland;
Og neppe saa jeg Digerne dernede,
Den flade Græsgang, før jeg glemte Fieldet
Et Øieblik, og varme Taarer væded
Den Jord, som giemmer mine Fædres Aske.

MISS HARRIET.

Ja, seer I vel? Saa gaaer det ogsaa mig.
Fra lille Barn alt sang jeg disse Viser,
Som endnu prise Danskernes Bedrifter.
Vel var de grumme tidt; og naar Kong Alfred
Ved Harpen sang i Danskens Leir, saa holdt jeg
Med Alfred. Men har var blandt Angelsaxer
Selv en Undtagelse.

TORDENSKIOLD.

I er bevandret

Min Frøken! i Historien.

MISS HARRIET.

Nei, Herre!

Paa ingen Maade; kun det Vigtigste,
Det Skønne, Herlige, det fængsled mig.

TORDENSKIOLD.

Historien er skøn. Jeg har som Dreng
I Throndhjem læst min Snorre Sturlesøn,
Som alle Bønder der; men siden fik jeg
Saamange Ting at passe, maatte høvles
Lidt af og lære Sprog, naar jeg var fri
For Tienesten; saa læste jeg kun lidt
Historier. Den sidste, som mig hued
Særdeles godt, var om Cort Adeler,
En norsk Matros, som svang sig i Venedig
Til Admiral ved sielden Tapperhed
Mod Tyrkerne.

MISS HARRIET.

Men det har Tordenskiold

Giort i sit Fædreland imod de Svenske,
Og Fædrelandet høstet Frugten af
Hans Heltedaad.

TORDENSKIOLD.

Ja, det var lykkeligt

For ham.

MISS HARRIET.

Og Fædrelandet. — See, min Herre!

Jeg sige skal, hvoraf det kommer sig,
At denne Mand særdeles huer mig.
Ak, seer I, jeg er voxet op med ham;
At sige med hans Krigsbedrifter. Jeg
Var lille, men jeg læste dog min Shakespeare,
Og det var meer, end Nogen kunde sagt
Om mange Store; Shakespeare var foragtet,

Og han er saa endnu af Gammel-England,
 Som danne vil sig taabeligt paa Fransk,
 Og foretrækker svagt en lunken Cato
 Af Addison for Hamlet og Kong Lear.

TORDENSKIOLD.

Jeg kiender ei de Helte, som I nævner.

MISS HARRIET.

Shakespeare har i sin Henrik Fierde tegnet
 En Helt, som ligner Wessel: Harry Percy,
 En Søn af Jarlen i Northumberland —
 Min Landsmand — kaldet Hotspur, thi hans Ild
 Fremspored ham til Heltedaad, og gav ham
 Elskværdighed, som selv elskværdig blev,
 Naar han forløb sig.

TORDENSKIOLD.

Altsaa — Tordenskiold

Har stundom dog forløbet sig?

MISS HARRIET

smilende.

Ja, ja!

Hans Heftighed ham bragte tidt i Fare,
 Hvor Lykken —

TORDENSKIOLD.

Bedre var, end hans Forstand.

MISS HARRIET.

Det vil jeg ikke sige. Tordenskiold
 Har god Forstand; men, kiære Herr Captain!
 Forstanden langsomt gaaer, som Elephanten,
 Og Heltemodet flyver, som en Ørn;
 Tidt giver sig den stærke Fugl ei Tid
 At oppebie sene Følgesvend.
 Saa meget er nu baade vist og sandt,

At uden dette Træk, den Character
Var Tordenskiold mig ikke nær saa kjær.

TORDENSKIOLD.

Hvorfor?

MISS HARRIET.

Et Uhr kan være meget godt
Og nyttigt; men det er og blier et Uhr —
Jeg kan ei elske det. Naturen har
Særdeles viist tildeelt de store Mænd
Een eller anden lille Svaghed. Den —
Den ene gjør os Hverdagsmennesker
Det muligt, at forenes nærmere
Med dem. Thi blot Beundring, Ærefrygt
Frembringer aldrig Kiærlighed og Venskab;
Nei, Ven bør overbære med sin Ven.
I Solen kan man ei bestandig staae,
Et venligt Arnested behøver Skygge.

TORDENSKIOLD

rørt.

Det var fortræffligt sagt: Et Arnested
Behøver Skygge! Helten trænger ogsaa
Til Arnestedet; thi det salte Hav,
Det er en deilig Mark for Ærens Rug,
Men det er ingen Hytte, høiest kun
En Grav, som reiser selv sit Monument
For Kampens Søn, naar Stormen taarner Bølgen.
Men Fred er ogsaa god; og hvorfor springe
Med dragen Klinge lige ned i Graven?
En Børneflokk kan ogsaa lege først
Med Fadersværdet i den sikke Balg,
Og klappe ham med lille spæde Haand
Paa brunen Kind, som før kun Blæsten kyssed.

MISS HARRIET.

Gud give Tordenskiold den Fred og Glæde,
Som han saa fuldeligt, saa vel fortienet!
I er hans Ven?

TORDENSKIOLD.

Ja — hans Fortrolige.

I Dynekilen selv var jeg med ham;
Jeg fulgte ham paa alle Tog. Vi ere
Fra Thronthiem begge, og jeg kiendte ham
Fra lille Dreng.

MISS HARRIET.

O, det var herligt! Nu,
Saa skal I ogsaa see min Tegnebog.
Jeg viser den just ikke til Enhver;
Thi de urimelige Mennesker —
De lee mig ud, og spørge: »Hvor har det
»Nu kunnet more dig, at tegne ham,
»Den Fremmede, saa tidt, i alle Forhold?«
Ubillige Spørgsmaal! Naar en Botanist,
Som lægger sig særdeles efter Planter,
Har Bogen fuld af Blade, Væxter, Svampe,
Det finder man fornuftigt, hensigtsmæssigt,
Til Videnskabens Tarv; men naar et Hierte,
Naar Tanken følger Manden paa hans Vei,
Naar Mennesket interesserer sig
Med Kraft for Mennesket, og gjør sig hans
Bedrifter fattelige, præger dem
Dybt i Hukommelsen, i Følelsen,
For at bekæmpe Sindsdespoterne,
Der myrde meer, end mangel tyrkisk Sultan:

Forglemmelsen og Utaknemligheden —
Det kaldes Daarskab og Barnagtighed.

TORDENSKIOLD.

I tegner altsaa?

MISS HARRIET.

Til min egen Morskab

Og mine Venners.

TORDENSKIOLD.

Tør jeg haabe, Miss!

Som gammel Kammerat af Tordenskiold,
At I betragte vil mig som en Ven?

MISS HARRIET

henter en Mappe med Tegninger, og sætter et lille Bord frem.

Det seer I, da jeg viser tillidsfuld
Jer mine Skizzer, i det Haab, at I
Udfylder Manglen med Jer Phantasie,
Og skaaner for Kritik et svagt Forsøg.
Først har jeg, som I veed, jo aldrig seet ham —
Kun tænkt mig ham — omtrent som eder.

TORDENSKIOLD.

Nu,

Der har I ikke taget meget feil;
Thi vi er Søskenbørn paa Moders Side,
Og ligne virkelig hinanden noget.

MISS HARRIET

lukker Mappen op, og tager smilende en Tegning frem.

Der staaer han første Gang som — Skrædderdreng
Paa Thronthiems Gade, trykker Mesteren,
For hvem han bære maa en Klædebylt,
En Sneeboldt dybt i Nakken.

TORDENSKIOLD.

Ha! ha! ha!

Saa har I ogsaa hørt det? — Det er ganske
Fortræffligt!

MISS HARRIET.

I den skarpe Vinterkuld
Barhovedet og i en lille Trøie.

TORDENSKIOLD.

Ja, saadan var det just. Hvor veed I det?
Og I foragter ikke Tordenskiold,
For han var Skrædderdreng?

MISS HARRIET.

Nei, tværtimod!

Jeg finder denne Skiebnens Ironie
Særdeles sindrig — yndig — elskelig.
Hvad mindst han var, det satte man ham til;
Men alt til Skrædderdrengen sendte Thor
Jo Krudt og Kugler i den hvide Sne,
Og han forstod med den at kaste Bomber.

Tager et andet Stykke frem.

Men Ironien gik endnu et Skridt,
Og for at hæves blot langt mere høit,
Sank han for Verdens Fordom end et Trin.
Der staaer han som en Tiener.

TORDENSKIOLD.

Gud velsigne

Den ædle Doctor Jespersen, vor Konges
Confessionarius; hvis Peder Wessel
Ei kommen var i Kiøbenhavn til ham,
Maaskee gik han i Throndhiem end som Skrædder.

Men Jespersen lod heller ikke Knegten
Ret længe stikke der i Liberiet.

MISS HARRIET.

Jeg veed det: Kiolen med en broget Tresse
Forsvandt for Trøien blaa, en kantet Hat
For lettere Kabus.

Viser ham et andet Billede.

Der staaer Matrosen.

TORDENSKIOLD.

Og saadan foer han Jorden om, han saae
Guinea, tvende Gange foer han til
Ostindien.

MISS HARRIET.

Og lærte Sømandskab,

Krøb i det høie Tougværk, som en Kat,
Hang over Raaen i det bælne Mørke,
At binde Seilet i den stærke Storm.
Og som en Murer vorder Architect,
Saa lærte Tordenskiold Matrosens Pligt,
Ved at erhverve sig hans Egenskaber.

Tager et andet Billede frem.

Her er Cadetten.

TORDENSKIOLD

rørt.

O, du gode Gud!

Hvor blev han glad, da Kongen hæved ham
Fra slet og ret Matros til Søcadet;
Da han fik Uniform, den lille Kaarde
Ved Siden. Miss! han blev ei gladere,
Da han blev Admiral.

MISS HARRIET

som før.

Her Lieutenanten

Staaer paa den lille Snav.

TORDENSKIOLD.

Ja, paa min Siæl!

Paa Ormen. Ja, den Orm, den liden Orm,
 Den nytted Peder Wessel meer, end Ormen
 Hiin Lange nytted Olaf Trygvesøn.

MISS HARRIET.

Men her er Løvendahls Galei.

TORDENSKIOLD.

Hvor Fanden

Har I dog saadan lært at bygge Skibe?

Ja, det er ganske rigtigt.

MISS HARRIET.

En Copie. —

Men nu maa I forlade mig, at jeg
 Ei følger ham paa alle Heltetog.
 Et Skib af Røgen skiult er ingen Gienstand
 For Malerkunsten, naar det kommer tidt.
 Til Takke tag med den Caricatur!

TORDENSKIOLD.

En latterlig Person med tyk Paryk,
 Med tynde Been og stive Kioleskiøder,
 Med Chapeaubas i Armen, strækker ud
 Stivt alle Fingre paa den venstre Haand,
 Og aabner Munden, som han havde faaet
 Et Been i Halsen?

MISS HARRIET.

Det er Sø-Fiskalen,

Der klager over ham, og som vil have
 Ham degraderet strax, fordi han bruger
 For meget Krudt.

TORDENSKIOLD

kysser henrykt hendes Haand.

O, Gud velsigne jer!

I er en herlig Pige. Fanden tae mig,
Om nogentid jeg saa en saadan Pige!

MISS HARRIET.

Men Kongen agter ei Fiskalens Klage;
Han hæver Tordenskiold i Adelstand.
See, her er Vaabnet: Lynild i det Blaa,
En Ørn med spilte Vinger, Guldkanoner,
Og Norges Løve for den raske Normand.

TORDENSKIOLD.

Jeg bad ham ei derom. Gud veed, det var
Hans egen Naade.

MISS HARRIET.

Kiender I det Billed?

TORDENSKIOLD.

En Præst, en Officeer, en Bonde — Svenske!
Jeg kiender dem. Dem hentede Tordenskiold
Hans Majestæt, der sad ved Taffelet,
Da Kongen gierne vilde vide, hvad
I Sverrig der yttret blev af Stænderne.
Han bragte dem, før Kongen havde spiist.

MISS HARRIET.

Der staaer han med sin Raaber paa et Skib,
Og spørger Grib derhenne paa det andet,
Om de skal gieste Svensken.

TORDENSKIOLD.

Ja — det var

I Dynekilen.

MISS HARRIET.

Det blev for Kong Carl
Et kostbart Giestebud. — Men seer I her?
Der gaaer han om i Marstrand som en Fisker,
Og sælger Torsk, og speider Leiligheden.

TORDENSKIOLD.

Et dristigt Indfald!

MISS HARRIET.

Det var mere dristigt,
Da han i Fæstningen alene gik,
Og skiendte bandende paa Commandanten,
Fordi han endnu ei var draget ud.
I Fald man havde smækket Porten til?

TORDENSKIOLD.

Hvor Diævlen veed I Alting dog saa nøie?

MISS HARRIET.

Hans ædle Liv har svævet tidt i Fare.

Viser ham det sidste Billede.

Paa dette Billed her er Faren størst.
Omringt paa Kysten staaer han af de Svenske,
En Rytterflok omringer ham, hans Folk
Er alt i Baaden, Officeren fordrer
Hans Kaarde; ha — »men ikke denne Gang!«
Han svarer, hugger Svensken over Armen,
I Havet springer, leer ad alle Kugler,
Og kommer frelst i Baaden til sit Land.

TORDENSKIOLD

kysser heftigt hendes Haand.

Min ædle Miss!

MISS HARRIET.

Nu er der ingen fleer.

TORDENSKIOLD

staaer op.

Saa maa jeg ogsaa vise jer et Billed,
 Et Mummespil, ret som det forrige.
 Lord Carteret, en Ven af Tordenskiold,
 Fortalt har om en herlig britisk Pige,
 Som aldrig havde seet, men yndte Gutten;
 En deilig Mø, med Hierte, med Forstand.
 Da Kampen nu var endt, og Freden smilte,
 Da Tordenskiold var smykt med Kongens Naade,
 Med Folkets Yndest — see, da tænkte han:
 Hvad er det Alt dog uden Elskovs Lyst?
 Dit Hierte, som kun mødte Fiendens Kugler,
 Skal det ei smeltes, aldrig banke ved
 En deilig Piges Barm? Ha, jeg vil see
 Min Engelænderinde! — Derpaa drog han
 Til Fastland, til Hannover. Og formummet,
 — Som Fiskeren i Marstrand — staaer han her
 Som Captain Ployart. Speide vilde han
 Sin Skiebne, see, om dette Drømmebilled,
 Der længe fyldte Hiertet ham med Haab,
 Vel kunde vorde virkeligt. Det er det;
 Thi Harriet Richmond overgaaer hans Drøm.

Knæler, og griber hendes Haand.

Her knæler han for dine Fødder, Harriet!
 Han, som tilforn kun knælte for sin Gud
 Og Frederik den Fierde. Harriet!
 Hvis jeg skal vinde dig, da maa det skee
 Rask med at løbe Storm. Jeg duer ei
 Til langsom Smægten, og til gradeviis
 At nærme Maalet mig. — Jeg aabner dig

Min Favn, og vil du være min — saa kom!
Hvis ei — giv mig et Vink, og jeg gaaer bort —
Du seer mig aldrig meer.

MISS HARRIET

synker i hans Arme.

Min elskte Ven!

Min Tordenskiold! saa tag din Harriet.
Troer du mig mere stærk, end hele Sverrig?

TREDIE HANDLING.

EN SAL HOS KAMMERPRÆSIDENTEN.

CARL VON SPIEGELHAUSEN. VON FELSEN.

SPIEGELHAUSEN.

Jeg føler mig et omskabt Menneske,
En Invalid, der i en Træfning misted
Sin høire Arm. Ja, Rudolf! sikkert stod
Det Maal for Øine mig, at vinde Harriet.
I hendes Vægring saae jeg Pigeknibskhed,
Blot for at stramme Knuden fastere.
Jeg i Hannover gjaldt hos unge Damer
Dog for en vakker Mand; min Slægt er af
Ældgammel Adel, Kammerpræsidenten,
Min Onkel, en af Stadens første Herrer.
Jeg har erhvervet mig en Dannelse,
Som end er sielden i det tyske Rige.
Alt, hvad der mangled mig, var Penge. Penge
Har Harriet nok af; naar hun først var min,
Da blev den hele Gield en ringe Sag.
Nu voxer Dvergen til en hæsliq Kæmpe,
Som truer mig; nu blier hver Creditor,

Der før kun var et luftigt Giøglebilled,
 En Steen, der hænger over mig, og knuser,
 Saasnart den løsner sig. Og al den Nød
 Mig foraarsages af en Eventyrer,
 Som intet kiender end til fine Sæder;
 En Jagthund, som blev løst af Kobbelet
 I Farens Stund, og siden ikke bundet.
 Han kommer her, betaler Høfligheder
 Med plump Uartighed, han glemmer, hvad
 Han er en gammel fornem Dame skyldig,
 Vertinden i det Huus, hvor han er Giest,
 Og svarer grovt paa venlige Formaning.
 Saa vinder han et uerfarent Barn,
 Et egensindigt, vildt phantastisk Hierte.
 Ha, Rudolf! jeg kan ikke sige dig,
 Hvor al min Harmen vender sig mod ham.
 Alt sig forener, som den sorte Plet
 I Skiven — blot i denne Tordenskiold.
 Hans Navn er mig alt vederstyggeligt,
 Og seer jeg ham, da koger Blodet mig
 I alle Aarer.

FELSEN.

Hevnen kan vel køles.

Endnu er han ei Harriets Mand. Det gielder
 Kun om, at dygtigt han forløber sig,
 Og gør sig latterlig, foragtelig;
 Det gielder kun at bringe ham i Fare.

SPIEGELHAUSEN.

I Fare han? Det forekommer mig,
 Som om du drukne vil en Aal i Vand.

FELSEN.

Nu nu! Hvert Dyr har dog sit Element.
Der gives Fiske — Silden, for Exempel,
Den vevre Svømmer i et Sølvharnisk,
Der døer, saasnart den kastes op i Græs.
Jeg veed dog Noget, som kan drille ham,
Kan gjøre Skaar i denne Fest, der feires;
Og muligt render han sig selv derved
En Kniv i Livet.

SPIEGELHAUSEN.

Troer du det? Hvordan?

FELSEN.

Jeg lider heller ikke denne Danske,
Og det skal glæde mig, hvis vi kan sætte
En Dæmning imod disse taabelige
Forgudelser, især af Qvinderne,
Som af Henrykkelse nu neppe vide,
Hvor de skal hen, og skabe sig saa sært,
Som Bonden, da han saae en Abekat.

SPIEGELHAUSEN.

Saa siig mig da, hvori bestaaer dit Haab?

FELSEN.

Har du ei seet den Dreng, der følger ham,
Som Lammet Klokkefaaret?

SPIEGELHAUSEN.

Herr Frands Lehn?

FELSEN.

Han har i Morges tabt til Oberst Stahl
Den Summa: fem og tyve tusind Daler.

SPIEGELHAUSEN.

Ha, det er aldrig muligt!

FELSEN.

Han er rig,
Og derfor tog vel Tordenskiold ham med,
Som Malkeko; men nu vil Andre malke
Den samme Ko, og det forbittre Helten.

SPIEGELHAUSEN.

Ha, det var herligt! Det er just mit Hvery,
Til Middag at indbyde Standspersoner;
Thi Gallataffelet skal være stort.
Og vi har ogsaa Narre her i Huset:
Luise, Ven! min Onkels Øiesteen,
Har faaet pludselig en Sang forfattet,
Som synges skal, mens hun bekrandser ham.

FELSEN.

Hun gierne være vil Copie af Harriet.
Før syntes mig ret godt om denne Pige,
Men saadant Fias gør hende væmmelig.

SPIEGELHAUSEN.

Nu, bedste Ven! nu vil jeg sende strax
Et Brev til Oberst Stahl, saa kommer han.
Og seer ham Tordenskiold, saa tro du mig,
At det vil ikke vare længe, før
Det trækker op til Torden. Harmonien
Vil ende sig med hæsleg Dissonants.

FELSEN.

Det var det just, jeg vilde foreslaae.
Slig Sæd maa sikkert bære gode Frugter.

SPIEGELHAUSEN.

Godt! Følg med mig, saa vil jeg skrive Brevet.
Maaskee du er saa god og bringer det?

I slig en Hurlumhei kan Formerne
Saa strengt ei følges.

FELSEN.

Nei, det gaaer i Dag
A la Campagne, som man kalder det.
Giv mig kun Brevet, jeg besørger Alt.
En Sag af saadan Vigtighed betroe
Man ikke til en Tiener. Oberst Stahl
Maa komme vist. Jeg lover, han skal komme!

De gaae.

TANTE DERORA kommer med sin Broder, HANS VON GÜRTZ, der er
i Jagtklæder.

DEBORA.

Det glæder mig at see dig her, min Broder!
En Evighed det er jo siden, da
Du sidst os gjorde den Fornøjelse.
Hvad kan vi nu tilskrive vel den Ære —

HANS.

Du møder mig i Døren strax med Finter,
Min gode Debora?

DEBORA.

Paa ingen Maade.

Jeg ønskede kun at vide —

HANS.

Du skal faae det
At vide; thi du veed, jeg er oprigtig,
Og at mig Ærligheden gaaer for Alt.
Altsaa — for din Skyld er jeg ikke kommen.

DEBORA.

Usigelig galant og hierteligt!

HANS.

Galant vel ei; men hierteligt — o, jo!
 Det er af Hiertet talt, og skiøndt lidt diærvt,
 Det er just Følelsen for dig, min Søster!
 Der gjør mig diærv, thi det gjør tidt mig ondt,
 At jeg kan ikke komme her for din Skyld.

DEBORA.

Ak, jeg beklager —

HANS.

Vi er Søskende,
 Men saa forskiellige, som Mennesker
 Vel findes kan paa denne Jord. Jeg elsker
 Det Fædrelandske; du est kun forgabet
 I hvad der fremmed er og udenlandsk.
 Et slikt Forræderi mod Fødelandet
 Og mod Naturen kan jeg ikke taale;
 Og derfor seer du mig saa sielden her.

DEBORA.

Du er en Særling, *mon cher frère!* Taal,
 At jeg betaler dig din Ærlighed
 Med samme Mynt. For dine sidste Penge
 Du kiøbte dig den gamle Borg paa Fieldet;
 Der klined du, som Svalen, dig da Reden
 I de forladte Haller, kiøbte Bægre,
 Hvoraf de gamle Riddre fordum havde
 Beruset sig. Til Heste saa, til Hunde
 Blev Resten anvendt. Nu du gaaer paa Jagt,
 Et Spøgelse — fast som den vilde Jæger,
 Der hører meer ei vort Aarhundred til —
 Og drømmer kun om den forsvundne Tid.

HANS.

Og deri gjør jeg vel, den Drøm er smuk;
Imens I puddre jer i Dalen her,
Og snakke Fransk. Jeg siger dig det, Søster!
Det var det feigeste Forræderi
Mod Fædrelandet, mod Nationens Ære,
Da Adelen i Tydsland ret begyndte
Med Praten paa Fransøsisk. Aldrig smedede
Sig før et Folk i værre Slavelænker.
Thi underkaster jeg min Smag en Fremmed,
Saa underkastes ogsaa min Forstand,
Og selv jeg gjør mig til en tosset Pebbling.

DEBORA.

Man dannes ved at lære kun af Andre.

HANS.

Nei! ved at modnes ret kun indenfra.
Jeg giver ikke fire Skilling for
Den Dannelse, som med en Form af Blik
Du trykke kan paa hver en Marvebudding.
I med jer Dannelse! — I Riddertiden,
Da Minnesangren qvad for Hohenstaufen,
Da var der Dannelse. Da Luther skrev
Paa Wartburg, da Melanchton, da Erasmus,
Da Reuchlin leved, var der Dannelse.
Men Trediveaarskrigen — denne Hai
Har Alting opslugt. Ja, den Ørk af Sand
I Tidshistorien, langt mere gold
Og blomsterløs end Lüneburgerheden,
Har slettet Alting ud. Versailles Ludvig
Blev Aandsdespot ved den westphalske Fred.
Nu snakker I Fransøsisk, puddre jer,

Nu Ridderstøvlen veg for Silkestrømpen;
Og aldrig Adelen var meer hovmodig,
End da den ganske havde givet Slip
Paa Diærvhed og paa Nationalitet.

DEBORA.

Men, Herregud! hvad vil da Heltetiden,
Blot i en gammel Jæger travesteert,
Her i Hannover?

HANS.

Jeg har sagt, jeg kommer
Ei her for din Skyld; men min Broder Fritz
Vil jeg besøge, Kammerpræsidenten.
Det er en Mand, som Ære gjør sin Slægt,
Hvem alle Tider kunde være tient med.
Desuden veed jeg, Tordenskiold er kommen.
Ham vil jeg see. I Norden er endnu
Der Kæmper; der har franske Skræddere
Og Haarfriseurer eller Gouvernanter
Saa meget ei rumsteert. Der staaer endnu
Paa Markerne de gamle Kæmpehøie;
Der findes end i Hobetal i Furen
Stridsøxerne fra Hedenold; der skeer
Dog Eet og Andet. Vandet taaler ei
Saa stor Forandring, som det faste Land.
Jeg trykke vil den bolde Vikings Haand,
Saa rider jeg tilbage til mit Field.

DEBORA.

Og naar nu denne Tordenskiold fornærmet
Din Søster har, hvad da?

HANS.

Hvad har han gjort?

DEBORA.

Jeg foreholdt ham i en venlig Tale
Hans Mangel paa Cultur og Conduite,
Jeg tilbød ham, at ville danne ham;
Og han — han svarede mig ubehøvlet:
At han var ikke længer Skoledreng.

HANS.

O, Gud velsigne ham! saa maa jeg kysse
Ham til paa Munden, dersom det er saa.

DEBORA.

Nei, det er ikke til at holde ud.

HANS.

En Times Tid kan du dog sagtens holde
Din Broder ud, som du har ikke seet
I flere Aar. Jeg mener det ei ilde;
Jeg føler, at du est mit Kiød og Blod,
Min stakkels Debora! og jeg har sand
Medlidenhed med dig.

DEBORA.

Min Broder! jeg

Frabeder mig al Condolence.

HANS.

Nu,

Giv mig din Haand, og lad det være glemmt.
Vi vil ei disputere meer, min Søster!
Om Politik. Du forestaaer et Huus
Saa godt som Nogen, det er Hovedsagen;
Bedømme Helten, det er Mandens Sag.

DEBORA.

Jeg vil ei heller meer bedømme dig.

Sagte.

Desværre! du er under al Kritik.

Hun gaaer.

PRÆSIDENTEN kommer med LUISE.

PRÆSIDENTEN.

Min kiære Hans! velkommen.

Kysser ham.

HANS.

Broder Fritz!

Gud signe dig. Lad mig ret see paa dig.
Den Samme! smuk og munter! Jeg begriber
Ei, hvordan du det holder ud, min Broder!
I denne Daarekiste. Men jeg agter
Din Flid, din Iver og din Driftighed.
Og var i Verden ingen dygtig Mand
At finde meer, saa gik den reent til Grunde.

PRÆSIDENTEN

leer.

Altsaa — du agter mig, fordi jeg er
Forvalter for en Daarekiste?

HANS.

Fritz!

Det er en vigtig Post. Forvalteren
Maa have god Forstand for hele Kisten.
Og Præsident for Kamret eller Kisten,
Det kommer ud paa eet.

PRÆSIDENTEN.

Jeg kiender dig,

Du mener mig det godt. Men, kiære Hans!
Vær dog lidt tolerant. Troer du da ikke,
Man ogsaa spotter dig, fordi du lever
Kun i Forgangenhedens Ridderborg?

Men jeg — jeg finder, du gjør vel deri.
 Thi der maa være Folk med Aand og Siæl
 For Alt i Verden; og mens Tidens Børn
 I Tiden lever, og udfylde den,
 Saa agter jeg Undtagelsen, der skuer
 Tilbage tro, og med sin Kiærlighed
 For hvad i gammel Tid var Stort og Smukt,
 I Flugten standser os Erindringen.

HANS.

Du er for billig, Fredrik! Billigheden
 Kan ogsaa gaae for vidt Du søger at
 Besmykke, hvad der skeer; det gaaer ei an.
 Der Forskiel gøres maa paa Godt og Ondt.
 Vor Søster Debora, hun er dog reent
 Forbandet; jeg gad høre, hvordan du
 Undskyldte vil den hvide Kakadue.

PRÆSIDENTEN.

Man hænger Kakaduen i et Buur,
 Bespiser den, og gier den daglig Vand,
 Man morer sig ved Ord, som den har lært;
 Og skulde Broderen ei ynde meer
 Sin egen Søster, ligned hun end lidt
 Slig Kakadue, naar hun forestod .
 Hans Huus med Orden og Oeconomie,
 Og har en Dannelse, som Tiden hylder?

HANS.

Ja, Tiden! det er just Ulykken, Broer! —
 Hvem er den Frøken der?

LUISE

kysser hans Haand.

Min Onkel kiender

Ei meer Luise, som han dog har staaet
Selv Fadder til?

HANS.

Nei, disse Pigebørn
Er allergalest til snelt at forandres.
Med dem ei løber Tiden selv omkaps.
Du var jo ikke størr' end saa, da sidst
Jeg saae dig — og nu er du alt en Dame!

PRÆSIDENTEN.

Du veed, min Broder! vi har sieldne Giester
Foruden dig — den vakkre Tordensklold —

HANS.

Jeg veed det.

PRÆSIDENTEN.

Og han spiser her til Middag.

HANS

seer ud af Scenen.

Hvo kommer der?

PRÆSIDENTEN.

Det er Miss Harriet Richmond.

HANS.

Det var paa Engelsk. Som jeg mærker, staaer jeg
I Noahs Ark imellem alle Dyr.
Kom ind et Øieblik alene med mig
Først paa dit Kammer! Du har sagtens dog
Et Qvarteers Tid at skienke mig?

PRÆSIDENTEN.

Det har jeg;

Men saa maa du ei heller være sær,
Og kommer du at hilse Tordenskiold,
Saa maa du ogsaa hylde ham.

HANS.

Det skal jeg.

Præsidenten og hans Broder gaae.

MISS HARRIET kommer, Luise gaaer hende i Møde.

LUISE.

Min bedste Harriet! hvor det glæder mig
At høre denne Tidende. Du er
Forlovet alt med Tordenskiold.

MISS HARRIET

smilende.

Nu vil

Vist Gæssene paa Capitolium
Forraade Gallierne med ivrig Snaddren
Om det Usømmelige ved at give
Sin Haand, sit Hierte bort i første Stævne.
Men, lige godt, Luise! lad dem det.
Han Fæstningen har vundet, jeg er hans.
Lad de forsigtige, de kloge Finker
Kun narre Fuglefængerer en Stund;
Lad ham taalmodig løbe med sin Liimstang,
Indtil de sætte sig og klæbe fast.
Jeg havde lidt kun før at tale med dem,
Og mindre nu. Jeg reiser bort i Morgen
Med Tordenskiold, og kommer ei tilbage.
Den Eneste, jeg mister her, er dig;
Det vilde jeg saa nødig, gode Pige!
Derfor jeg gjør det Forslag dig, Luise!
At følge med.

LUISE.

At følge dig?

MISS HARRIET.

Til Sachsen,

Berlin, til England, endelig til Danmark.
Det herligt er, at see sig om i Verden,
Jeg mister ei Veninden for en Ven,
Og, naar du vil, du vende kan tilbage.

LUISE.

Ak nei, min Harriet! nei, det gaaer ei an.
Det vil bedrøve mig særdeles, Harriet!
At du forlader mig; men reise bort,
Det kan jeg ikke.

MISS HARRIET.

Koster det saa meget,
At rive dig fra Tante Debora?

LUISE.

Nei — men at rives fra min Onkel Fritz.
Han er nu bleven vant til mig i Huset.
Han overbærer gierne med sin Søster;
Men, ærlig talt, han trænger ogsaa til
Et Menneske med jævn og sund Fornuft,
En munter, blid Natur, et venligt Hierte,
Der ei forskrues af Spidsfindigheder,
Forhærdes ei af Egensindighed.
Min Fætter Carl kan ei husvale ham;
Og naar han kommer fra Forretninger,
Saa trænger han dog til at vederqvæges.

MISS HARRIET.

Luise! gode Siæl! du har din Onkel
Særdeles kjær.

LUISE.

Jeg mistet har min Fader
Og Moder som et lille Barn, jeg har

Ei Søskende, jeg stod i Verden ene,
Han blev mig Alt.

MISS HARRIET.

Alt?

LUISË.

Ja — en anden Fader.

Nu er min Glæde kun at lyde ham,
At tiene ham, at see af Øiet ham
Hans Ønske, før det kom; opmuntre ham
Med venligt Spøg, naar han er lidt forstemt,
Og hielpe ham i Huset med at bringe
Den Tone frem, som han saa gierne vil:
Den muntre, sindrige, der ikke næres
Af Særhed eller smaalig Lidenskab.

MISS HARRIET.

Han overbærer alt for meget med
Din Fætter Carl. Tro mig, han duer ei!
Han er ei blot en Nar. Der gives Narre,
Selv gode, selv elskværdige; men han —
Nei, Narrekappen er ham kun en Kaabe
For koldest Egennytte; tro du mig!
Og derfor har jeg ogsaa hevnet mig.
Men godt og vel, at snart vi reise bort;
Thi meget skulde jeg vist tage feil,
I Fald han ikke hevner sig igien.

LUISË.

Det kan vel være.

MISS HARRIET.

Men du bliver dog?

LUISË.

Hos Onkel!

MISS HARRIET.

Onkel er ei længer ung,

Men sandelig, han bærer Aldren godt,

Og mangen Springfyr maatte ønske sig,

At han saa ud, som han.

LUISE

tager hendes Haand.

Min Harriet!

Jeg kunde blive vred paa dig, hvis ei

Du reiste bort saa snart; men nu er Tid

Til Omsvøb ei, og hvad vort Hierte føler,

Bør det betroe til Venskab — sidste Gang.

Nei, Harriet! jeg tænker ei paa Sligt;

Og dig, en fin, en ælddannet Pige,

Behøver jeg vel ei at sige det:

Naar Qvindehietet er af god Natur,

Det nøies gierne med blot at beundre

En herlig, aandeligbegavet Mand,

Lyksaligt nok, fordi det er ham nær.

Thi evig ung, o Harriet! er vor Siæl,

Udødelig, men Fødselen tilfældig;

Tidt træffer ind det ene Hiertes Mai

Først i det andets kraftige September,

Men begge blomstre dog —

MISS HARRIET.

Og Rosenknoppen

Kan med Reseda blande Duft endnu.

Veninde! jeg forstaaer dig.

LUISE

kysser hende.

Lad det være

Dig et Beviis paa mit oprigtige Venskab.

Reis, og vær lykkelig! — Du elskte jo
Tilforn kun en Idee. Det hændte sig,
At den blev virkelig; var det ei skeet,
Saa sværmed du endnu i Phantasien
Ret vel tilfreds. Men jeg har meget meer.

PRÆSIDENTEN kommer med TANTE DEBORA og med sin Broder HANS.

DEBORA.

Det gaaer ei an, min Broer!

PRÆSIDENTEN.

Jo fortræffligt, min Søster!

DEBORA.

En fremmed Admiral fra Nabo-Vennekyster,
Som gieste vil vor Stad, som os gjør et Besøg,
Om hans Artighed end blev mislykket Forsøg,
Behandles bør med Agt. Jeg nys hørte desuden,
Ham personlig Kong George har til England indbuden;
Han talte med vor Helt paa Reisen tre Qvarteer
Midt paa Veien i Støv — kan man ønske sig meer?
Med en Mand, hvem vor Drot viser saadan en Ære,
Privatømfindtlighed bør kiærligt overbære.
Han desuden er jo nu forlovet med den,
Som i Huset hos os fandt saa mangen en Ven.
Min Harriet! tør jeg vel gratulere?

MISS HARRIET.

Jeg takker.

Præsidenten gjør det sagte, medens Debora taler.

DEBORA.

Lidt ubændig, lidt — diærv, men oprigtig og vakker.
Jeg gierne slaaer en Streg over hvad der er skeet;
Og for at vise blot ei her Neutralitet,

Jeg paastaaer det med Fynd, og Medhold ogsaa venter.
Assembleen i Dag aabnes ei for Studenter.

MISS HARRIET.

Veninde! siig mig dog —

DEBORA.

Min Broder er lidt sær,
Som vi Alle jo veed. God for sig er Enhver,
Men der Forskiel er paa. En Student uden Dadel
Er et agtbart Subject; men er han ei af Adel,
Indlades han ei kan i fornem Assemblée.

PRÆSIDENTEN

smilende, men bestemt.

Om han indlades kan, det faaer du nu at see.

DEBORA.

Ja, naar du taler saa, da maa jeg sagtens tie.

PRÆSIDENTEN.

Aldrig ædlere Flok kunde Festen indvie.

HANS.

Men, Broder! siig mig dog —

MISS HARRIET.

Herr Præsident!

Jeg svæver i en saadan Uvished —

PRÆSIDENTEN.

Hvoraf jeg strax udbringe skal min Harriet.
Thi — kort og godt — i Sideværrelset
Sig Selskabet forsamler, hilser der
Den bolde Tordenskiold. Luise havde
Bestilt os nogle Musicanter, vilde,
Man skulde synge først en lille Sang,
Før vi til Bordet gaar. Det var ret smukt;
Men, gode Pige! nu du forekommes,
Og paa en Maade, tænker jeg, som ei

Mishager dig. Studenterne fra Halle
 Hidvandret er, at hilse Tordenskiold.
 De staae i Haugen, og der kommer alt
 En Deputation at tale med mig.

EN STUDENT MED FØLGE kommer.

STUDENTEN.

Herr Kammerpræsident! tillader I
 En Flok Studenter, kommen hid fra Halle,
 At hilse Helten Tordenskiold med Sang
 I Salen her og Haugen?

PRÆSIDENTEN.

Megen Ære!

Jeg venter Alle her i Salen.

STUDENTEN.

Nei,

Vi er for mange. Hvis jer synes, komme
 De bedste Sangere; de Andre staae
 I Haugen tæt herved og synge Chor
 Ind ad det aabne Vindve.

PRÆSIDENTEN.

Det var herligt!

Og hvis I ei forsmaaer et ringe Maaltid,
 Skal det i Haugepavillonen strax
 Beredes eder.

STUDENTEN

bukker.

Nei, Herr Præsident!

Vi takke. Vi har alt for længe siden
 Til Middag spiist.

PRÆSIDENTEN.

Men et Glas ædel Rhinskviin,
 Det tømmer I dog med paa Heltens Sundhed?

STUDENTEN.

Ja, med Fornøjelse, Herr Præsident!

Præsidenten giver en Tiener et Vink. Fløjdørene til Sideværelset aabnes. Musicanterne komme, spillende en Marsch, og stille sig hen ved Væggen. Præsidenten, Tante Debora, Broder Hans og Miss Harriet gaae ind, men Studenterne ud, for at hente de Andre. Derpaa kommer PRÆSIDENTEN tilbage med TORDENSKIOLD ved Haanden, og SELSKABET følger. Der bliver fremsat en prægtig Lænestol, hvori Tordenskiold, efter at have vægret sig, maa sætte sig, midt i Kredsen. Naar STUDENTERNE komme, springer han atter op, og bukker dybt flere Gange, men tvinges atter til at tage Plads i Lænestolen. Derpaa synges

STUDENTERNE:

Du Helt, som i det fjerne Norden
Har høstet Roes paa Østresalt,
Som mødte med dit Skiold den Torden,
Der hen ad Søens Vover gialdt!
Germanien dit Værd paaskjønner,
Studenten kan din Kraft forstaae.
En Hilsen af Minervas Sønner
Matrosen aldrig vil forsmaae.

Vort Maal er eet, vort Hverv det samme:
Soldat, Matrosen og Student
Begeistres af den Guddomsflamme,
Pallas-Athene selv har tændt.
For Intet ei Pallas-Athene
Med Hielmen staaer, med Landseskæft;
Thi hun alene kan forene
Høi Videnskab med Heltekraft.

Høiskolen kan en Fæstning kaldes,
Saagodt som nogen Borg paa Field.
Den kun af Dumhed overfaldes,
Den virker Fædrelandets Held.

Og Helten virker, som den Lærde,
Mod Barbariets skumle Vold;
Thi snart med Bog og snart med Sværde
Forjage vi den lede Trolld.

Velkommen her blandt tydske Gutter,
Du Tappre! fra det danske Bælt.
Vi stamme ned fra Martin Luther,
Og vi forstaaer os paa en Helt.
En Krands vi bunde dig til Ære,
Paa Wartburg af en Egeblok;
Og hvis du den vil venligt bære,
Da hædrer du en Ynglingsflok.

Formanden har imidlertid givet Krandsen til Luise, som sætter
den paa Tordenskiolds Hoved. Gientaget Hurra, og Fanfare med
Instrumenterne.

TORDENSKIOLD

springer op, dybt bevæget.

Jeg skulde tale — men jeg kan det ei;
Jeg skulde takke — men den Graad, som sielden
Mit Øie fylder, qvæler her min Røst.
Der er ei Ord for slige Følelser.
Men det er vist, at sligt et Øieblik
Betaler Farer og Anstrengelser.
Tak, Brødre! ja, Matrosen og Soldaten
Det er Studentens Broder — det er vist.
Og Held den Tid — den kommer nok engang —
Hvor det erkiendes grandt!

Til Tieneren.

Et Bæger Viin!

Han faaer det.

Det tømmer jeg — beruust af Æren alt —
En dansk Matros for sorte Kammerater!

Almindeligt Hurra.

Marschen spilles igien, og Alle gaae ud i Haugen, uden Carl von
Spiegelhausen.

SPIEGELHAUSEN.

Naar Bomben steget er saa høit til Veirs,
Som den kan komme, daler den, og springer.
Nu dygtig Viin, Ven Tordenskiold! Champagne,
Madera, selv Tokaier, om du vil.
De bedste Vine: Kiærlighed og Smiger —
Af dem est du jo næsten drukken alt.
Saa efter Maaltidet igien i Haugen!
Der præsenterer jeg dig Oberst Stahl —
Og vi vil see, hvorledes den Dessert
Bekommer dig. Gaaer.

FIERDE HANDLING.

EN AFSIDES PLADS I PRÆSIDENTENS LYSTSKOV.

CARL VON SPIEGELHAUSEN. VON FELSE.

SPIEGELHAUSEN.

Nu har vi Spillet gaaende. Beruust
Han er vel ikke just; endskiøndt, Gud veed,
Jeg stræbte nok, men det er skrækkeligt,
Hvad slig en Ulk fra Danmark taaler Viin.
Han drak det som sød Melk, og han beholdt
Sin hele Fatning. Virkningen deraf
Var blot, at han blev mere hiertelig
Og mindre stolt. Han reiste sig og drak
Vertindens Skaal, han holdt en lille Tale
Til Tante Debora, hvorved hun reent
Forglemte Grovheden i Formiddags,
Stod op og neied, saa det var en Ynk.
Den gamle Onkel har naturligviis
Paa Øieblikket drukkert Duus med ham.
Han vinder Alles Hierter, den Barbar;
Men dit og mit — det vil han neppe vinde.

FELSEN.

Nei, sikkerlig! Luise selv er ganske
 Forgabet i ham; men hvad venter man
 Sig meer af disse taabelige Piger,
 Hvem Knaldet af en Nøglebøsse skrækker,
 Og dog forgabe sig i Tapperhed.

SPIEGELHAUSEN.

En Liniedanser, som fra Taarn til Taarn
 Sin Snor udspænder, har, naar han er klog,
 En Hielpelinie, som holde kan,
 I Fald den anden brister.

FELSEN.

Hvordan det?

SPIEGELHAUSEN.

Maaskee behøve vi ei Oberst Stahl.
 Til ham i Nød jeg tager kun min Tilflugt;
 Han er en Spiller, maadeligt hans Rygte.
 Men, Rudolf! men her er en ægte Svensk
 I Byen, en Captain, en Søcaptain,
 Som kæmpet har engang mod Tordenskiold;
 Ham har jeg faaet hid, han hilser ham
 I Haugen her i denne Skyggegang.
 Og meget skulde jeg vist tage feil,
 Om Krigen mellem Danemark og Sverrig
 Ei bryder ud paa ny, saa ei vi trænge
 Til Hielp af Linietropperne til Lands.

De gaae tilside.

TORDENSKIOLD kommer med HANS VON GÖRTZ.

HANS.

Mig fattes ei det Bitterste, det kan jeg
 Forsikkre dig. Troer du, en gammel Ridder

Ei drikke kan saa godt, som nogen Viking?
 Vel er jeg noget ældre, gode Ven!
 End du; jeg kunde være Fader til dig.

TORDENSKIOLD.

Du kunde være Diævlen! Lad os høre,
 Hvor gammel er du?

HANS.

Ja, hvor gammel er jeg?

Nu skal der regnes, og med Regninger
 Det gaaer kun slet, naar man har drukket ægte
 Johannisberger. Men, min tappre Ven!
 Jeg vil ei heller være Fader til dig,
 Jeg være vil din Broder, derfor har
 Jeg drukket Duus med dig.

TORDENSKIOLD
 seer ud af Scenen.

Der kommer Herr
 Von Spiegelhausen, Kammerpræsidentens
 Neveu.

HANS.

Ja vist, han er i Slægt med ham,
 Omtrent som Røgen er i Slægt med Flammen.
 Jeg beder dig, giv dig ei af med ham.
 Jeg kiendte ham som halv opløben Dreng,
 Og han er neppe bleven bedre siden.
 Hukommelse han har, som Papegøien,
 Til Ord at lære udenad. Den Lærdom
 Og Siælekraft vurderes meest i vor Tid.
 Dog mangler ham ei heller List, som Ræven,
 Til Sand at kaste Folk i Øinene.
 Han var som Barn en grumme artig Pog;
 Dorsk, uden Følelser og Phantasie,

Sad han og lærte Lectier paa sin Skammel,
 Tirader af Moral og Sædelære;
 Og naar Spectakelmagerne fik Riis,
 Græd han — andægtig ærbar — men af Glæde.

TORDENSKIOLD,

der adspredt har seet ud af Scenen, og ikke hørt efter.
 Hvo er den Fremmede, han bringer der?

SPIEGELHAUSEN

kommer.

Tilgiv, Herr Admiral! Her er en Fremmed,
 Som reiser strax igien, men som udbeder
 Sig kun et Øieblik den Ære — Lykke —
 At hilse paa en Helt, hvem alt han kiender
 Fra ældre Tid.

TORDENSKIOLD.

Jeg er til Tieneste.

HANS.

Du arme Diævel! jeg beklager dig.
 Begynder alt din Nød? Ha, Tordenskiold!
 Jeg kiender mine Landsmænd. Skal du nu
 Dig lade see for Reisende, som ønske
 Sig Timer, for at see og tale med
 Den store Mand — ja, saa Gud naade dig!
 Der komme fiir og tyve vist hver Dag,
 Og Døgnet har kun fiir og tyve Timer.

SPIEGELHAUSEN.

Den Mand, som ønsker det, er ingen Tydsker,
 Det er en Skandinav.

TORDENSKIOLD.

Særdeles gierne!

HANS.

Men gjør nu Pinen kort, og lad mig vide,

Naar jeg alene træffer dig igien;
Thi jeg har endnu meget, jeg maa spørge
Dig om, og som du maa forklare mig.

TORDENSKIOLD.

Det skal jeg.

SPIEGELHAUSEN.

Maaskee Onkel taer til Takke
Med mig saa længe?

HANS

med lunefuld Foragt.

Nei, min Dreng! det var

At sætte Bonden paa en Herremand. Gaaer.

SPIEGELHAUSEN

med en Compliment.

Herr Admiral! her er den Fremmede. Gaaer.

EN SVENSK SØOFFICEER

kommer, og hilser ærbødigt.

Fortryd ei paa, Herr Admiral! en Svenske,
Som gjorde jert Bekiendtskab ved Kanoner,
Fregat imod Fregat, halvtredie Time,
Paa Landet møder eder her som Ven.
Jeg har alt drukket eders Skaal paa Havet.

TORDENSKIOLD

trykker og ryster hans Haand.

Ei, kiære Nabo! skal vi træffes her?
Med Glæde rækkes eder Vennehaand,
Nu er jo Kampen endt. Velkommen, Broder!
Jert Navn?

DEN SVENSK.

Mit Navn er Captain Leyonankar.

TORDENSKIOLD.

Ha, det var eder, som jeg sloges med
Ved Bergen, til jeg havde reent skudt op
Mit Krudt?

LEYONANKAR.

Ja, rigtig! Admiralen vilde,
Jeg skulde laane noget ham af mit.
Tilgiv mit Afslag! Det var, som jeg sagde:
Jeg havde nok kun til mit eget Brug.

TORDENSKIOLD
leer.

Ja, ja! Jeg maatte finde mig deri.

LEYONANKAR.

Da først I havde kæmpet som en Løve.
Vi skiltes ad som redelige Mænd,
Der slog for vore Konger, for vort Land,
Men uden Had; vi agtede hinanden.
Jeg drak jer Skaal, og I drak ogsaa min.

TORDENSKIOLD.

Jeg bad jer hilse mine gode Venner
I Gothenborg.

LEYONANKAR.

Jeg eder mine Venner

I Kiøbenhavn.

TORDENSKIOLD.

Da var det halvt i Spøg.

LEYONANKAR.

Nu kan vi gjøre det for ramme Alvor.
Og derfor har jeg taget mig den Frihed,
At komme hid i dette fremmede Huus,
At see og hilse jer et Øieblik.
Tilgiv! Jeg reiser strax igien.

TORDENSKIOLD.

I Morgen?

LEYONANKAR.

Ja, ganske tidligt. — Men naar Admiralen
Tilbagevender til sit Fædreland,
Tør jeg da haabe vel, at I besøger
Mig paa min Gaard i Skaane, hvor jeg boer?
Jeg lover, I skal blive vel tilfreds
Med eders Naboer; og vi skal drikke
Den Skaal, vi drak paa Skibet, meget bedre
Paa fredelige Landjord.

TORDENSKIOLD.

Hiertens gierne!

Gid Freden altid os forene maa.

LEYONANKAR.

Vi er jo dog eet Folk, een Moders Børn.

TORDENSKIOLD.

Vort Sprog er næsten eet.

LEYONANKAR.

Som Mol og Dur

Af samme Melodie.

TORDENSKIOLD.

Jeg taler Svensk

Saa godt, som Dansk.

LEYONANKAR.

Det skønne Øresund

Forener vore Kyster; skal kun Splid

Adskille?

TORDENSKIOLD

lægger sin Haand paa hans Skulder.

Vi vil ei bedrøves over

En Kamp, som gav os begge Leilighed
Til smukt at vise vore Heltekræfter.

LEYONANKAR.

Vi kæmped, som Einheriar i Valhal,
Nu drikke vi, som de ved Odins Bord.
De forrige Bedrifter, Eventyr —
Den fordums Kiv — som gyldne Brikker findes
I Græsset kun. Nu skal Erindringen
Med dem blot spille Skaktavl.

TORDENSKIOLD.

Bolde Svenske!

Maaskee jeg kommer hiem, før Nogen troer;
Maaskee besøger jeg til Vinter Sverrig
I Kane, naar de skaanske Bønderkoner
Med Lærred gaae til Kiøbenhavn, naar kun
En lille Revne skiller Danemark
Fra Sverrig, som Hesten springer over, naar
Den faaer et Pidskesnert. Da kommer jeg
Til Malmø, til Landskrona, drikker Skaaler
Med vore Venner. Og som Lutheraner
Jeg blande skal i Lund min stærke Røst
Med eders, i den gamle hellige Kirke.
Thi alt i Kiøbenhavn, i Holmens Kirke,
Jeg førte Sangen an som Søcadet.

LEYONANKAR.

Nu, det er vel! Saa vil de skaanske Qvinder
Ei meer jer holde for en Bussemand
Og skrække de uartige Børn dermed:
»Hvis du ei tiger, kommer Tordenskiold!«

Rækker ham Haand.

Gud signe Tordenskiold!

TORDENSKIOLD

kysser ham.

Og Leyonankar!

De gaae Arm i Arm.

SPIEGELHAUSEN

kommer frem.

Det var en deilig Kiv, jeg der fik yppet.

Nu til Pligtankeret, det andet Toug!

Og brister det — men det vil ikke briste;

Thi Lykken staaer mig bi. Der kommer Stahl.

Han har alt faaet fat paa Tordenskiold.

Maaskee han haaber, Admiralen strax

Vil honorere Spille vexelen.

TORDENSKIOLD kommer tilbage med OBERST STAHL.

STAHL

Tilgiv, Herr Admiral! at selv jeg vover

At gjøre mig bekiendt med eder, skiøndt

Jeg ei er eder forestilt.

SPIEGELHAUSEN.

Slig Dadel

Med Rette træffer mig.

STAHL.

Paa ingen Maade,

Min bedste Herr von Spiegelhausen! Blandt

Saa mange Giester — Admiralen var

Jo aldrig ledig. — Men da dog jeg seer

En Fremmed, som ei var ved Taffelet,

Aflægge sit Besøg, saa vover jeg

At haabe samme Godhed, som min Landsmand.

TORDENSKIOLD.

I er en Svensk, min Herre?

STAHL.

Jeg har tient

Den svenske Konge, men er tydsk af Fødsel.

TORDENSKIOLD.

En Sømand?

STAHL.

Nei! jeg førte som Major
En Bataillon. Jeg tog ved Krigens Ende
Som Oberst Afsked; nu er jeg civil.

TORDENSKIOLD.

Ei meer i Uniform?

STAHL.

Er Kampen endt,
Saa lægger man sin Rustning.

TORDENSKIOLD.

Eders

STAHL.

Von Stahl!

TORDENSKIOLD

opfarende.

Von Stahl? Hvad? I er Oberst Stahl?

STAHL

rolig.

I kiender mig?

TORDENSKIOLD

fatter sig, og rynker Panden.

Kun lidt af Renomee.

Dog — der er meget Staal i denne Verden,
Af høist forskiellig Værd, forskiellig Priis;
Maa jeg den Frihed tage mig og spørge:
Er det Herr Obersten, som ogsaa dyrker
Naturhistorien? som har en Samling
Af sieldne Dyr i eders Cabinet,
Den I, af Kiærlighed til Videnskaben,
Og for at være Ungdommen til Nytte,
Tidt foreviser gratis?

STAHL.

Det er mig.

SPIEGELHAUSEN

sagte, i det han sniger sig bort.

Nu ei tilstede, men ei langt herfra!

TORDENSKIOLD.

Det glæder mig usigeligt, at jeg
Har truffet jer. I deler sikkert —
En Mand med ægte Kundskab, Videnskab —
Min Harm og min Foragt mod en Bedrager,
Som, for at lokke Tosser i sin Fælde,
Paadutter den uskyldige Natur
Vanskabninger, som den har aldrig havt.
Skøndt Himlen veed, der er Vanskabninger
I Verden nok, især af de moralske.

STAHL.

Maa jeg den Frihed tage mig og spørge:
Hvad mener Admiralen?

TORDENSKIOLD.

Slangen er

Et lumpent Dyr, den kryber paa sin Bug,
Den snoer sig smidiglumsk i sine Bugter,
Den Eva har forført i Paradiis,
Og al vor Brøst og Bræk, den kom fra Slangen.
Den fattes ikke Hoved; dog den havde
Dengang kun eet. Med Tiden Kunsten stiger,
Og nu — nu siger man, at i Hannover
Der er en Snog, som giekker Folk med syv.

STAHL

leer.

Ja, nu forstaaer jeg Admiralen. Ja,
Det er en Sieldenhed. Jeg har slig Slange

I Spiritus. Vil I besøge mig,
 Saa skal I see den. Ak, Naturen er
 Forunderlig, selv i Undtagelser;
 Et Dyr faaer tidt for mange Hoveder,
 Og Mennesket har sielden eet engang.

Spodsk.

Selv Helte kunne gierne mangle Hoved;
 Hvad vil det sige, naar de blot har Hierte?

TORDENSKIOLD

rynker sine Bryn dybere.

Der er en hellig Eenfold, paa Latin
 Jeg troer benævnt: *sancta simplicitas*,
 Som Snedigheden ofte kalder dum;
 Der er en vis Forstand, som kaldes sund,
 Naturlig simpel Menneskeforstand,
 Men den sit Navn med Rette neppe bærer,
 Thi Ingenting er mere sielent just,
 End denne Ædelsteen i Møddingen.
 Det er ved den blot, at man skielner Dagen
 Fra Natten, Sort fra Hvidt, og Varmt fra Koldt,
 En ærlig Mand fra Nidingen, og Pligt
 Fra Nederdrægtigheden.
 Spidsfindighed forsvarer, hvad den vil;
 Men denne simple Menneskeforstand
 Bedaares ei og blændes ei af Skaller,
 Selv i en Oberst kan den see Klørknegt,
 Den nævner Barnet ved sit rette Navn,
 Og kalder Skurken ligefrem en Skurk.

STAHL

drager forbitret sin Kaarde, saa at Skeden følger med.

I taler her som en gemeen Matros;
 Jeg fordrer Satisfaction.

TORDENSKIOLD

tager Kaarden fra ham.

Den skal

Du faae, min Broer! som du fortienet den.
 Men først endnu en lille Sørgetale
 Ved din Begravelse — den borgerlige!
 Du kalder mig Matros — jeg er Matros;
 Det er en Hæderstitel. Hvis du var
 Gemeen Soldat, og var en ærlig Karl,
 Jeg skulde slaaes med dig, som du forlanger;
 Men see, du er en Spitsbub, du er Tyv,
 Ja værre! Tyven selv er mere ærlig
 Og mere tapper: thi han lyver dog
 Ei for sig selv; han veed, han stæler; vover
 At blive pidsket, brændemærket, hængt.
 Men dit Filureri dig skaffer Fordeel,
 Ja største Fordeel, uden mindste Fare;
 Du blander dig i ærligt Compagnie,
 Og med subtile Talemaader blænder
 Du Verdens Dom og din Samvittighed.
 Derfor — tag her den Satisfaction,
 Du har fortient: Her brækker jeg din Kaarde;

Han brækker den.

Jeg slaaer med Stumpen dig om Ørerne.

Han slaaer ham, og kaster ham til Jorden.

Din Krop i Støvet kaster jeg, som du
 Har kastet selv din Ære. — Negt det nu,
 At Tordenskiold dig gav Satisfaction!

Gaaer.

STAHL

springer op.

Jeg er beskæmmet — dødelig beskæmmet!

SPIEGELHAUSEN

kommer.

Jeg Alt har seet, Herr Oberst! Følg mig hiem!
Erstatning maa han give jer i Morgen.

STAHL.

Han kommer ikke levende fra Stedet.

De gaae.

ET STED I HAUGEN UDEN FOR PAVILLONEN.

Man hører af og til Dandsemusik.

MISS HARRIET. TANTE DEBORA. PRÆSIDENTEN. LUISE.

DEBORA

munter og ivrig.

Hvor er min Admiral? Ei nok, ham bindes Krandsse,
Men han er ung endnu — *ma foi*, han maa dandse.
Jeg selv er nu for stiv, tog mig latterligt ud;
Men en Engelskdands maa han os dog med sin Brud
Opføre til Valet. Hvis et Stykke jeg kiendte,
Som han ynder især — Jeg vil selv strax ham hente.

MISS HARRIET

sagte til Præsidenten.

Hun er omskabt jo reent.

PRÆSIDENTEN.

Ja, der seer man, hvor let

Man erobrer en Siæl, naar man adbær' sig ret.
Et Glas Tokaier kan den hele Stolthed smelte:
Hendes Hierte nu slaaer kun for Seir og for Helte.
Hendes Skaal høit han drak, hele Tanten han vandt;
Og selv Følelsen for hendes Ahner forsvandt,
Da hun mærked: Enhver vilde Helten behage.
Lykke, Medgang og Glands imponere den Svage.

DEBORA,
som har seet sig om.

Men hvor er han?

PRÆSIDENTEN.

Han gik med vor Broder lidt bort.

DEBORA.

Ha, den Særling! han gjør kun Familien Tort.
Han misunder os vel den uskyldige Glæde,
At i Selskabet er Admiralen tilstede?
Han bortslæber ham glubsk paa sin eensomme Vei,
Og opsluger ham heel, som den graadige Hai.
Alexander maa sig i Diogenes finde;
Hvis i Tønden vi see -- sidde begge derinde!

EN TIENER kommer.

DEBORA.

Nu, hvad mangler igien?

TIENEREN.

Arak, Sukker, Citron.

DEBORA.

Ha, du er mig dog ret en naragtig Person.
Veed du ei, hvor det staaer? hvor Citroner, hvor
Sukker —

TIENEREN.

Ja, hvad hielper det til, naar dog Frøkenen lukker?

Hun følger ham hurtigt, utaalmodigrystende paa Hovedet.

PRÆSIDENTEN.

Min bedste Harriet! vil I virkelig
I Overmorgen bort?

MISS HARRIET.

Ja! Tordenskiold

Har megen Lyst dertil. Han længes efter
At komme til Grev Løvendahl i Dresden.

PRÆSIDENTEN.

Og Brylluppet skal staae hos ham?

MISS HARRIET.

Maaskee.

PRÆSIDENTEN

smilende.

En klog, fornuftig Brud, som strax sig føier
I kiære Brudgoms Villie. Det var ret,
Min Harriet! Bliv saaledes ved, og sikkert
Jert Ægteskab vil vorde lykkeligt.

MISS HARRIET.

Maaskee det er det sidste Øieblik,
Herr Kammerpræsident! jeg taler ene
Med jer og med Luise. Saa modtag
Min inderligste Tak for al den Godhed,
I viste mig. O, hvor mit Hierte ønsker
At yttre sin Taknemlighed i Daad!
Og jeg vil tage Mod til mig og handle,
Det har jeg lært af Tordenskiold. Jeg saae
Ham aldrig før i Dag, og Rummet skilte
Ham milevidt fra mig; dog blev han min.
Jeg kiender To, som ikke Rummet skiller,
De troe, at Tiden skiller dem, og tie.
De see hinanden daglig mangt et Aar,
Og blive fremmede dog for hinanden.
Den skønne Tid gaaer hen, og Følelsen
Sig finder venligt i sin Slavelænke.
O, lad os bryde den! Hvad ei de To
Udtale tør, det vover her en Tredie.

Hun tager en Blomsterkost af sin Barm.

Seer denne lille Blomsterkost: Reseden
 Og Rosen! Passe de ei for hinanden?
 Og blusser ikke Rosens Purpur sødt
 I dette friske Grønne, som vil holde
 Sig længe grønt, og som i liflig Duft
 Vel kappes kan med Rosen?

PRÆSIDENTEN.

Min Luise!

LUISE.

Min faderlige Ven!

MISS HARRIET.

Nei, ingen Fader!

PRÆSIDENTEN

griber rask Luises Haand.

Min Brud!

LUISE

i hans Arme.

Min elskte Ven!

MISS HARRIET

begeistret.

O, Tordenskiold!

Hvor vil det glæde dig, naar du erfarer,
 At Harriet kan ogsaa hielpe dem,
 Hun elsker, med en rask og dristig Bistand.

PRÆSIDENTEN

kysser hendes Haand.

Ha, skal en Pige lære mig at handle?
 Jeg næsten skammer mig.

MISS HARRIET.

O, skam jer ei

For en ungdommelig Undseelighed,
 Som mangan Yngling savner, og som gjør
 Den Mand, der føler fiint, til Yngling atter.

PRÆSIDENTEN.

Luise! Frygt kun for at misforstaae dig
 Bandt mig min Tunge. Nu er Gaaden løst;
 Tak være denne dristige Heltinde!

MISS HARRIET.

Jeg lægger eders Hænder i hinanden.

Hun gjør det.

Og følger mig nu hen til Kildevældet,
 Som, mig til Minde, kaldes Harriets Kilde!
 Der kaster jeg min Urtekost i Vandet;
 Der holder den sig længe blomstrende.
 Luise tidt skal binde slig en Kost,
 Og lade den i Bækkens Vover flyde.
 Og naar da Harriets Kilde græder, Kiære!
 Det er kun Glædestaarer.

LUISE.

O, min Harriet!

Gid aldrig Sorg afpresse dine Taarer.

De gaae.

ET VÆRELSE.

TORDENSKIOLD. CARL VON SPIEGELHAUSEN. VON FELSEN.

TORDENSKIOLD

til von Felsen.

Jeg har alt svart: jeg skylder ingen Skurk
 Satisfaction.

SPIEGELHAUSEN.

Herr Admiral! tillader

I os, at vi med al den Ærefrygt,

Der skyldes eders Rang og eders Daad,
 Fremsætte Sagen i det Lys, hvori
 Vi see den? Vi ere begge Slægtninge,
 Veed I, af Kammerpræsident von Görtz;
 Han selv er eders Vert, og I vil neppe
 Bedrøve, krænke, mindre skade ham.

TORDENSKIOLD.

Nei, paa min Ære! nei, det vil jeg ikke.
 Det er en Mand, som vundet har mit Hierte,
 Han høit har hædret mig, jeg skylder ham
 Taknemlighed.

SPIEGELHAUSEN.

Og Oberst Stahl er nær
 Beslægtet med ham.

FELSEN

sagte.

Du kan lyve godt.

TORDENSKIOLD.

Det gjør mig ondt for Kammerpræsidenten.

SPIEGELHAUSEN.

I ønskede da for Præsidentens Skyld,
 At Oberst Stahl var ingen Skurk?

TORDENSKIOLD.

Hvad kan
 Mit Ønske hielpe?

SPIEGELHAUSEN.

Til at høre mig
 Taalmodigt ud, naar jeg beviser eder,
 At denne Mand er ingen lav Bedrager.
 Forsvares kan det ei: han er en Spiller,
 Og Spillesygen er en hæslig Last;
 Dog det vedkommer hans Moralitet,

Og ingen borgerlig Forbrydelse.

Han er en Spiller — men en ærlig Spiller.

TORDENSKIOLD.

Jo, jo! det maa man sige, han er ærlig.
Først lokker han en Tosse med en Løgn,
At see en Slange, han vil forevise,
Med flere Hoveder.

SPIEGELHAUSEN.

Han lokked Ingen;
Det var et Rygte, som Herr Lehn erfoer.
Nysgierrigheden drev ham selv derhen,
Og der blev Ingen sendt, at hente ham.

TORDENSKIOLD.

Hvi spreder Stahl da Løgneren ud i Byen
Om Slangen med syv Hoveder?

FELSEN.

Hvad kan

Han for, at Byen overdriver Smaating?
Men det er ingen Løgn.

TORDENSKIOLD.

Hvor er da Slangen?

FELSEN

tager en lille Flaske op af Lommen.

Her er den. Jeg, en Ven af Obersten,
Der bragte hans Cartel, beviser jer,
At han er ingen Løgner. Her er Slangen,
Et lille Monstrum med syv Hoveder.

TORDENSKIOLD

tager og betragter den.

Det er den hele frygtelige Snog,
Som vækker slig Alarm?

FELSEN.

Hvad kan den for det?

Den saa uskyldig er, som Oberst Stahl.

TORDENSKIOLD

giver ham Flasken tilbage.

Og Lehn er heller ei bedraget der
For sine Penge?

FELSEN.

Nei, Herr Admiral!

Jeg var tilfældigviis tilstede ved det,
Og kan bevidne, det gik ærligt til.
Desuden er der heller ingen Klager;
Han er tilfreds, som tabte Pengene.

SPIEGELHAUSEN

giver Tordenskiold en Seddel.

Her er et Brev fra Lehn.

TORDENSKIOLD.

Han er jo reist?

SPIEGELHAUSEN.

Ja, han er reist. Han siger, I har viist ham
Ad Helved til.

TORDENSKIOLD.

Ja, det er ganske sandt.

Jeg takker Gud, hvis jeg blev af med ham.
Dog var det ei min Mening, at han skulde
Paa egen Haand forlade mig. Men binde
Med Seilgarn Drengen fast til Kakkellovnen,
Det kan jeg ei; og hvis han løber bort,
Saa maa han tage Skade selv for Hiemgiæld.

SPIEGELHAUSEN.

Behag og læs hans Brev!

TORDENSKIOLD

læser:

»Jeg her bevidner,
 »At fem og tyve tusind Daler jeg
 »Har tabt i ærligt Spil til Oberst Stahl.
 »Frands Lehn.«

FELSEN.

Hvad vil I meer? Det er beviist,
 At Stahl er ingen Løgner og Bedrager.

TORDENSKIOLD

sagte.

Den dumme Diævel! taabelig hovmodig
 Han lyver heller i sin egen Pung,
 End tilstaaer, man har taget ham ved Næsen.

FELSEN.

Herr Admiral! hvad skal jeg svare Stahl?

TORDENSKIOLD

efter at have betænkt sig et Øieblik.

Velan — jeg skylder ham Satisfaction.
 Jeg ei bevise kan, han er en Skurk,
 Og møder ham i Morgen paa Pistoler.

Spiegelhausen og Felsen see forbausede paa hinanden.

SPIEGELHAUSEN.

Det jer tilkommer selv at vælge Vaabnet,
 Da I er fordret ud; men, Admiral!
 Tillad mig end et Ord i Sagen, ei
 Til Officeren, men til Mennesket,
 Men til den ædle Tordenskiold, hvis Høimod
 Hver agter værdig til hans Tapperhed.
 Herr Oberst Stahl — det er en fattig Mand,
 Afskediget, ulønnet efter Krigen,

Med stor Familie, nedtrykt i Gield.
 Han saae: den unge Lehn har Penge nok,
 Men Ingenting i sin Personlighed,
 Som just indtager for ham; han betænkte
 Sig ikke længe, vandt — det er hans Brøde,
 Og derfor vil I myrde ham?

TORDENSKIOLD.

Jeg myrde?

SPIEGELHAUSEN.

Ja! den, der skyder Proppen af en Flaske
 Med Terzerol, som I ved Bordet før;
 Som selv tilstaaet har, at tidt for Spøg
 Han Flippen skiød af Trøien paa Matrosen,
 Naar han i Merset dvæled ham for længe —
 Den træffer vist i en Duel sin Mand
 Ved første Skud. Det kan ei kaldes Kamp,
 Hvor Sagens Udfald forud er bestemt.

TORDENSKIOLD

utaalmodig.

Nu da, for Diævlen, lad det være Klinger!

SIEGELHAUSEN.

Dermed I giver Stahl en lille Rift,
 Og Alt er glemt; og denne Draabe Blod
 Bortvasker hurtig Pletten af hans Ære.
 Men ikke blot af hans; thi Præsidenten,
 Som sagt, er ham en nær Paarørende,
 Erfared andre Hoffer denne Skam,
 At her i Præsidentens eget Huus
 Hans Frænde pryglet var, i Støvet kastet
 Som Falskner af en fremmed Adelsmand,
 Der gik, og agted den Fornærmede

Saa haant, at ei engang han skienkte ham
En Tvekamp til Erstatning — Admiral!
Som Stahl, da Præsidenten var beskæmmet.

TORDENSKIOLD.

Det skal han ei. Jeg slaaes med Stahl paa Kaarder.
Men kan I ikke laane mig en større?
Jeg har kun denne lille Stadsetingest.

SPIEGELHAUSEN

leer.

Den træffer dybt nok. Som jeg siger eder,
Det er jo blot paa Skrømt, blot for at redde
Den arme Diævel reent fra Undergang.

TORDENSKIOLD.

Nu, lad saa være!

FELSEN

bukker.

Jeg skal bringe Svaret

Til Obersten. Jeg er hans Secondant.

Gaaer.

SPIEGELHAUSEN.

Og hvis I ei forsmaaer, Herr Admiral!
Saa er jeg eders.

TORDENSKIOLD.

Godt! Jeg takker skyldigst.

SPIEGELHAUSEN.

Og for at undgaae stor Vidtløftighed,
Ophævelser og Afsked, Dameklynk,
Saa kunne vi nu strax i Aften kiøre
Til Reiten; der er et fortræffligt Vertshuus
Paa Grændsen mellem det Hannoverske
Og Hildesheimske. Thi Duellen tør
Ei føres inden Landets egne Grændser.
Men det er kun en smuk Spadserefart,

Et Par Miils Vei. Jeg har alt Vognen forspændt;
Vi sove der i Nat. I Morgen tidlig
Paa Engen møder Stahl os Klokken syv.

TORDENSKIOLD.

Jeg er tilfreds.

Kalder :

Kold!

KOLD

kommer ud af Sovekamret, og siger sagte :

Jeg har hørt det Alt.

TORDENSKIOLD.

Du følger mig og Herr von Spiegelhausen
I Aften ud til Reiten. Læg i Vognen
Min Kappe, min Kabus; den spidse Hat
Er mig i Vognen til Uleilighed.
Skynd dig! Jeg gaaer kun bort et Øieblik.

KOLD.

Pistolerne — skal de ei tages med?

SPIEGELHAUSEN.

Nei, her er ingen Røvere paa Veien.

KOLD

sagte.

Men kun i Vognen.

TORDENSKIOLD.

Giør, hvad jeg har sagt!

Jeg kommer strax. Jeg gaaer et Øieblik
Kun til min Harriet.

SPIEGELHAUSEN

urolig.

Vil I sige hende,

Hvad der skal skee?

TORDENSKIOLD.

Nei, nei! paa ingen Maade.

Jeg vil ei ængste hende. Kun et Kys
Jeg hente vil til Afsked hos min Pige.

Gaaer.

SPIEGELHAUSEN

sagte.

Jeg haaber, dette Kys — det blier det sidste.

Følger ham.

KOLD.

De Mordere! de alt omspænde ham.
Hvorledes skal jeg redde ham? Jeg kan
Ei redde ham; thi sagde jeg ham Grunden
Til min Bestyrtelse, min Frygt, saa jog
Han mig for evig fra sit Aasyn bort.
Han vil ei være sig det selv bekiendt;
Han veed det ikke, vil ei vide det,
Dog er det saa. Hvorledes fik de Skurker
Den Hemlighed opdaget? Har Frands Lehn
Maaskee til Afsked sagt dem det? Det er
Som i den gamle Sang, hvor Tronni Hagne,
Den Niding, lærte lumske den Plet at kiende,
Hvor Spydet kunde giennembores Siegfried
Imellem Skulderbladene. — Han kan
Ei fegte. Sablen bruger han fortræffligt,
Og med Pistoler er han største Mester;
Men Kaarden fører han kun maadeligt.
Det lumske fine Spil med Spidserne,
Hvortil ei hører Styrke, Dristighed,
Men smidig Lethed og det kolde Blod —
Det ligger langt fra hans Natur. Han brugte
Det ei som Sømand. Jeg forstaaer det bedre,
Langt bedre vist, end han. O, gid jeg turde,

Gid, Tordenskiold! jeg turde fegte for dig. —
 Men selv jeg tager med min gode Klinge.
 Jeg vil dog see at faae ham til at bruge
 Min stærke Kaarde. Mens mit Hierte slaarer,
 Jeg staaer dig bi, min ædle, gode Herre!
 Du hædred mig og kaldte mig din Ven —
 Ja, ja! i Verden har du ingen bedre.

Gaaer.

MISS HARRIETS VÆRELSE.

Hun sover i Forgrunden paa en Sopha.

TORDENSKIOLD kommer med LISETTE.

LISETTE

sagte til ham.

Herr Admiral! ja, Frøkenen er her.
 Men lad det ei forundre jer, at hun
 Er falden lidt i Søvn der paa sin Sopha.
 I Morges var hun oppe Klokken fem
 Med Tanten. Hele Dagen har hun været
 I Sindsbevægelse, Urolighed.
 Nu skal jeg vække hende.

TORDENSKIOLD.

Lad det være!

Gaa du! Jeg bliver kun et Øieblik;
 Men jeg forstyrrer ikke hendes Ro.

Lisette gaaer.

TORDENSKIOLD.

Sover hun, den hulde Glut?
 O, hvor sødt! — I Guds Navn, nu, saa lad hende sove!
 Hun forlades af sin Gut,
 Som sit Liv mod en Niding maa vove.
 Hun er tapper, hun er kiæk;
 Men en Mø er en Mø, som dog let blier forfærdet,
 Og det voldte hende Skræk,
 Hvis hun saae mig at gribe til Sværdet.
 Sov, min Harriet! drøm kun, drøm!
 Du er kiælen, blid og øm.
 Ei din Elskovs første Dag
 Skal forstyrres af Angest og Nag.

Kun een Dag har jeg dig kiendt,
 Og jeg vandt dig med Lyst, uden Længsel og Sukke.
 Himlen har vor Flamme tændt,
 Ingen Diævel den atter skal slukke.
 Hvis den ogsaa sluktes her —
 Nu, hvad var det saa meer? Om end Døden os fierner,
 Luen atter flammer der,
 Hvor de blinke, de kraftige Stierner.
 Livet er en Morgenstund,
 Døden selv er kun et Blund.
 Harriet! nei — en evig Nat
 Følger ikke paa Dagen saa brat.

Før jeg kun Bellona saae
 Svøbt i Damp, i en Storm, paa mit Hav, i en Torden;
 Dine Himmeløine blaae,
 De har lært mig, at glædes ved Jorden.

Nu gjør Blomsten mig saa varm,
Som den skumklædte Bølge med Kommen, Forsvinden,
Og nu svulmer mig din Barm
Mere stolt, end et Bramseil i Vinden.

Denne Rose, dette Kys
Røver jeg til Afsked. — Tys!

Han tager Rosen af hendes Bryst, og kysser hende.

Naar jeg næste Gang dig seer,
Ingen Niding adskiller os meer.

Han gaaer.

FEMTE HANDLING.

VERTSHUSET I REITEN.

Et mørkt Værelse, svagt oplyst af en Lampe paa et lille Bord.

TORDENSKIOLD ligger sovende paa en Leibæk.

KOLD

kommer sagte ind, tager Lampen af Bordet, holder den over ham, og siger:

Han sover trygt paa Vertens Canapee
I sine Klæder og med Støvler paa.
Jeg vil ei aabne Vindvesskodderne,
Han lider ikke Dagen, hvor han sover.
Jeg vil ei slukke Lampen; vi har Tid
Endnu. Han vaagner snart vist af sig selv.

Sætter Lampen paa Bordet, og gaaer.

En sagte Musik lyder, som udtrykker Tordenskiolds Drøm. Drømmebilledet bliver til Syne. Lampen begynder at brænde med et stærkt, blaat Skiær. I en Straale derfra seer man Kong Carl den Tolvtes Skygge; Ansigtet dødblegt; han er i den Dragt, han levende bar, nærmer sig Tordenskiolds Leie, og siger med høj Røst:

Du, som der sover, kiender du mig ikke?
Hæv endnu vaagen ei dit Øielaag,
See mig med Siælens, Phantasiens Blikke
I Morgendrømmen, i den mørke Krog!

Den Mand, du seer, som du, var flink og tapper,
Dit Navn hos hans i Krøniken skal staae.
See! kiender du ei disse Kobberknapper,
Stridshandsken guul, og denne Kiortel blaa?

Heel lige, Tordenskiold! vi var hinanden,
Jeg kongefødt, du kun af ringe Stand.
Som Helte kæmped vi paa Afgrundsranden,
Paa Havet du, jeg paa det faste Land;
Hvor Skoven bruser, og hvor Stormen tuder,
Du paa din Kiøl, jeg paa mit snelle Hors.
Og derfor elsked os Valhallas Guder,
Endskiøndt vi bøied Knæ for Christi Kors.

Vor Kamp var Lyst, den var kun Modets Prøve,
Blidt Hiertet slog, det banked uden Had;
Vi kæmped blot for Heltekraft at øve,
For Æren, for det grønne Laurbærblad.
Med ringe Magt vi drog til større Stævne,
Og slog den Stærkere saa tidt paa Flugt;
Og Narva, Clissow skal man altid nævne
Med Marstrand og med Dynekilens Bugt.

Lægger sin Haand paa hans Pande, og vender Ansigtet bort.

Men nu du seer den sidste Morgenrøde,
Og som Kong Carl den Tolvte dig det gaaer.
Som han, du ei i Slaget skulde bløde,
En Niding giver dig dit Banesaar.
Hist slutter jeg dig fast i Broderarme,
Et Kys jeg trykker paa din Heltemund.
Og føle skal man denne Brodervarme
Engang ved Kiølen og ved Øresund.

Drømmebilledet forsvinder. Lampen brænder naturligt igien.
Tordenskiold kalder. KOLD kommer.

TORDENSKIOLD

staaer op.

God Morgen! Hvad er Klokken?

KOLD.

Den er sex.

Vi har endnu god Tid. I drikker dog

En varm Kop Kaffe?

TORDENSKIOLD.

For at føie dig.

Hvordan er Veiret?

KOLD.

Deiligt Sommerveir,

Lidt koldt endnu.

Han aabner Vinduesskodderne, og slukker Lampen.

TORDENSKIOLD.

Ha, hvilken herlig Morgen!

Saa gaa, hent Kaffeen.

KOLD

sagte.

Han læse vil

Sin Morgenbøn. Det aldrig han forsømmer. Gaaer

TORDENSKIOLD

knæler med foldede Hænder.

Forsvunden er den mørke Nat,

Nu lyser over Mark og Krat

Den røde Morgenlue.

Den blege Stiernehær forsvandt,

Og Duggen staaer som Diamant

Mod blaalig Himmelbue.

Skoven,

Voven,

Mark og Enge,
Harpestrænge
Til Guds Ære,
Høit hans Lovsang ham frembære.

I Aftes qvad i Skyggedal
Den veemodsfulde Nattergal
Om Graven og om Døden;
Men Maanen svandt med blege Horn,
Nu synger Lærken i sit Korn
Saa frisk i Morgenrøden.

Mægtigt,
Prægtigt
Lyder Røsten.
Haabet, Trøsten
Den os bringer
Fro, paa sine Fuglevinger.

Og slaaer engang min sidste Stund,
Skal dog til sidste Time sund
Min Siæl Guds Godhed love.
Jeg stiger af mit mørke Skiul,
Som af sin Rede kiække Fugl,
Høit over alle Skove.

Modigt,
Frodigt,
Uden Smerte
Lad mit Hierte,
Jesu Christe!
Kraftigt end i Døden, briste.

Han reiser sig.

KOLD kommer med Kaffeen.

KOLD.

Her er en herlig Drik. Det maa man sige,
At Verten laver en fortræfflig Kaffe.

TORDENSKIOLD.

Du har alt smagt den?

KOLD.

Jeg har været oppe
For tvende Timer siden. Jeg har næsten
Slet ikke sovet.

TORDENSKIOLD.

Ikke sovet, Kold?

Da har jeg sovet godt. Hvorfor ei det?

KOLD.

Og ikke drømt?

TORDENSKIOLD.

Jo — jeg har havt en Drøm,
Men ei som den hist paa Augustenborg
Om Slangen.

Studser.

Slangen! Ha, besynderligt!

Nu kom den dog.

Gnider sig for Panden.

Bort, bort med alle Griller!

Nei, Kold! min Drøm var glædelig.

KOLD.

Hvad var det?

TORDENSKIOLD.

Mig tyktes først, jeg hørte skønne Toner,
Som naar fra Frue Kirke Nytaarsmorgen
Der blæses i Basunerne fra Taarnet;

Som naar, i Holmens, Organisten tidt
 Paa Orglet ganske sagte præludeerte,
 Mens til Fropræken Lysene blev tændt,
 Og der endnu var kommen Faa i Kirken.
 Men Tonen sig forvandlede til et Billed,
 Og Carl den Tolvte stod livagtig for mig
 I egen unge, mægtige Person.
 Han hilste mig særdeles broderligt;
 Han gjorde mig den Ære, syntes mig,
 At sammenligne mig med sig. Han lagde
 Paa Panden mig sin Haand — men den var kold.
 Og hvad tilsidst han talte, kunde jeg
 Ei meer forstaae — han vendte bort sit Ansigt.

KOLD.

Saa Carl den Tolvte selv har været her?

Sagte.

Som en Herold, for at indbyde dig
 Til Evigheden.

TORDENSKIOLD
 drikker.

Det var herlig Kaffe.

Den muntre Sindet op. Det var ret godt,
 At du bestilte den, min gamle Dreng!
 Thi man maa være lystig. — Hvad er det?
 Hvad vil de Taarer sige? Har vi ei
 Saa mangan Gang paa Skibet rustet os
 Tilforn til farlig Kamp, med kolde Blod,
 Som Intet var i Veien? Skal en Mark
 Med Græs og Blomster synes mere fæl,
 End Havet med sin Fraade, med sin Storm?
 Og vi, hvem Tyvepundinger ei traf,
 Vi skulde frygte for en Kaardespids?

KOLD

sagte.

Ha, jeg maa fatte mig, betvinge mig
 Og ei mistrøste ham; thi Kampen er
 Dog uundgaaelig. Hans Heltemod
 Ei rokkes maa; jeg har jo ene det
 At støtte Haabet til.

Høit.

Min gode Herre!

Den lille Kaarde staaer mig kun for Hov'det.
 Tag min! Thi jeg er vis derpaa, at Stahl
 Medbringer een langt mere stærk og lang,
 Og til en ærlig Tvekamp hører dog,
 At Kæmperne maae føre lige Vaaben.

Viser ham Kaarden.

TORDENSKIOLD.

Den hører ikke til min Uniform,
 Den passer heller ei i mit Gehæng.
 Det vilde være latterligt, i Fald
 Jeg kom med dette Stegespid i Haand,
 Som Holger Danske med sin Dyrendal.

KOLD.

Man vover ei sit Liv for Stadsens Skyld.

TORDENSKIOLD.

Von Spiegelhausen har forsikkret mig,
 At Stahl i Grunden er en Kryster, Kold!
 Og at han takker Gud, i Fald han slipper
 Fra dette Gilde med en lille Rift.

KOLD.

Det er vel muligt; men I kiender dog
 Ei Spiegelhausen ret. I slige Ting
 Maa man kun troe og stole paa sig selv.

TORDENSKIOLD

opdager et Silhouette paa Væggen.

Hvad er det for et Billed, som der hænger?

Ved Gud! det er min Harriets Silhouette.

Hvorledes kommer det i dette Huus?

Kald Verten! Er han oppe?

KOLD.

Han er her.

Bringer VERTEN.

TORDENSKIOLD.

Min gode Mand! siig mig engang, hvo er

Den unge Dame der?

VERTEN.

Miss Harriet Richmond.

TORDENSKIOLD.

Ha, sagde jeg det ikke nok? Min Harriet

Har, uden at jeg vidste, aned det,

Hængt i mit Sovekammer hele Natten.

Saa har jeg dog endnu den Fryd at see dig,

Før jeg til Kampen gaaer?

Tager Billedet af Væggen, og kysser det.

O, søde Pige!

Stirrer paa det.

Men hvorfor er du dog saa sort, saa sort?

VERTEN.

Det er et Silhouette, min ædle Herre!

TORDENSKIOLD.

Hvorledes kommer dette Billed, Vert!

I eders Stue?

VERTEN.

Skulde jeg ei have

Velgiørerindens Billed i mit Huus?
 Jeg takker hendes Godhed ene for
 Min Velstand. Hun har boet en Sommer her,
 Thi Huset ligger smukt. Jeg var i Trang,
 Paa Nippet til at gaae fra Gaard og Ager;
 Hun hialp mig i min Nød. Og tidt hun kommer
 End mangel Sommer ud til os, og glæder
 Sig i min Børnesflok ved alt det Held,
 Som vi kun hende takke for.

TORDENSKIOLD

kysser Billedet.

Min Harriet!

SPIEGELHAUSEN

kommer.

Herr Admiral! en glædelig Godmorgen.
 I har dog sovet vel?

TORDENSKIOLD.

Særdeles vel.

SPIEGELHAUSEN.

Det er for tidligt, I er færdig alt.
 Jeg tænker, Stahl sig sniger bort fra Gildet,
 Saasnart han mærker, det er rigtig Alvor.
 Men lige meget! I har handlet som
 En ædel Cavaleer, og Husets Ære
 Derved er reddet. Vil I gaae med mig
 Lidt ud imens saa længe? Her er smukt.

TORDENSKIOLD.

Ret gierne!

Til Verten.

Hør, min gode Ven! vil I
 Bevise mig den Godhed, høiest paa
 En Times Tid at laane mig det Billed?

VERTEN

forundret.

Det Billed? Admiral! forstaaer jeg ret —
Miss Harriets Billed?

TORDENSKIOLD.

Ja; hun er min Brud.

VERTEN.

I er Miss Harriets Brudgom?

TORDENSKIOLD.

Ja, min Ven!

VERTEN.

Med Glæde, ædle Herre! Tag det kun!
Jeg ønsker jer til Lykke.

TORDENSKIOLD.

Tak, min Ven!

Som Amulet det dække skal mit Bryst.
Farvel saa længe! Kold! du følger med.

KOLD.

Ja, Admiral! jeg viger ei et Skridt.

TORDENSKIOLD

viser Spiegelhausen Billedet.

Det ligner; ikke sandt?

SPIEGELHAUSEN

med undertrykt Harme.

Særdeles godt.

TORDENSKIOLD

seer rørt paa det, og kysser det.

Jeg lider ikkun ei, det er saa sort.

SPIEGELHAUSEN.

Det er en Skygge.

KOLD

sagte.

Saa er Jordens Glæde.

De gaae

RAVNHOLDT I SIÆLLAND.

Et Værelse med Tordenskiolds laurbærkrandsede Billed. Under
Billedet en Piedestal med en stor Pocal af slebet Glas.

CAPITAIN WESSEL. CAPITAIN BUDDE.

BUDDE.

Tilgiv mig, kiære Broer! jeg kommer tidligt,
Og bringer Budskab dig fra Kiøbenhavn
Her paa din skønne Herregaard i Siælland.

Giver ham en Avis.

See! Freden er alt proclameert.

WESSEL.

Den var

Naturligviis alt sluttet, førend Kongen
Min Broder Orlov gav til denne Reise.

BUDDE.

Nu hører atter Hertugdømmet Slesvig
Til Danemark; hans svenske Majestæt
Fraskriver sig al Toldfrihed i Sundet,
Og for de Stæder, som erobrede,
Faaer Danemark sex hundred tusind Daler.

WESSEL.

Det takker man tildeels min Broder for.

BUDDE.

Ja, det erkiendes offentligt, og selv
Hans Avindsmænd tør ikke negte det.

WESSEL.

Den danske Sømagt altid var en Hval,
Som kæmpekraftig slog med stærken Hale
Og mange Helte drog fra Kongedybet.
Et viist, erfarent Admiralitet

Har ledet Tingen; Gabel overvandt
 Den svenske Flaade ved Colbergerheide,
 Men Stormen havde drevet den paa Grund,
 Og Stormen skylder han sin halve Krands.
 Den Aand, som blæste Liv i Alting, Budde!
 Det var min Broder, det var Tordenskiold.
 Som Skioldemærket i et opreist Banner,
 Der muntert vifter i den friske Luft,
 Opildner Hærens Mod, og styrker det —
 Saa styrked Navnet Tordenskiold de danske
 Matroser, og det havde samme Kraft
 Til Søes, som Carl den Tolvtes Navn til Lands.
 Han var den letbevægelige Snildhed,
 Den vittige, den raske Dristighed,
 Der bragte disse tunge Krigsmaskiner
 I let Bevægelse. Ja, som en Pibe
 Faaer undertiden Biørnen til at dandse,
 Bevæged Peters-Piben Elephanter.
 Han gav Kanonen Vinger, saa den misted
 Jerntyngden, blev en Ørn for Jupiters
 Dødsvangre Lyn. Og Viisdom selv han tvang,
 Den værdige Matrone, til at sætte
 Sig uden Sadel paa Forvovenheden.

BUDDE.

Der har du skildret ham med stærke Træk.

WESSEL.

Jeg føler ogsaa dybt, hvad jeg ham skylder.
 Jeg var den Ældre, jeg har altid læst
 Langt meer, end han; selv i Besindigheden
 Var jeg hans Overmand, og Tapperhed
 Kan Ingen lære. Men hvad er det Alt?

En enkelt Tapperhed, en enkelt Kraft?
Geniet er det Heles Tapperhed.
Han eied blot ei selv en Arm, et Hierte;
Men, som en Trolldmand, han forstod at giøre
Hver Arm i Flokken og hver Aand til sin,
Og hvor han kom, der fulgte Lykken ham.

BUDDE.

Men siig mig, gode Wessel! det mig tykkes,
Som om du næsten med en graadqvalt Røst
Forkynder denne Roes. Hvi est du rørt?
Dog jeg forstaaer det nok — du elsker ham,
Naturligviis du længes efter ham.

WESSEL.

Ja, ja! jeg længes efter ham. Han steg
Som en Raket mod Himlen, knalded høit,
Og kasted skønne Stierner. Han har spillet
Sin raske korte Rolle, Fred er sluttet,
Han bytted Havet med det faste Land,
Nu daler han maaskee — nu slukkes han.

BUDDE.

Ei, kiære Ven! lad slige Griller fare.

WESSEL.

Sit Anker har den Dristige forladt;
I Ankeret ham fulgte Haabets Billed.

BUDDE.

Og hvorfor skulde Haabet svigte nu?
Nu lønnes han med Ære, Kiærlighed.
Vi drikke vil hans Skaal. Der staaer Pocalen.

WESSEL.

Af slebent Glas. Den gav ham Løvendahl.

BUDDE.

Med Vaabnet riflet paa den ene Side;
Med Løvendahls Galei for fulde Seil
Skjønt paa den anden. O, hvor ofte drak
Han ei af den ved alle muntre Gilder
Taknemlig, kiærlig, sin Velgiørers Skaal.

WESSEL.

Ja, Peder er taknemlig, og sin Konge,
Sin Frederik den Fierde meer han elsker,
End mangan Søn sin Fader.

BUDDE.

Husker du,
Da han i Havet dukked efter Daasen,
Som Kongen havde givet ham, og som
Ham uforvarende faldt over Borde?
Det nærvæd havde kostet ham hans Liv.
Og Kongen har ham ikke mindre kiær.

WESSEL.

Men Kongen følte, hvad jeg føler, Budde!
Ugierne gav han Orlov ham til Reisen.
Han frygted for hans Heftighed og Raskhed
Imellem Fremmede. »Vi kunde byde
»Ham her at blive,« sagde goden Konge;
»Det vil vi ei, men meget gierne saa
»Vi, at han ikke reiste.«

BUDDE.

Dog han reiste.
Misunderne har ogsaa virket, troer jeg,
Til at fordrive ham — Grev Callenberg.
Men har du hørt det skønne Vers, hvormed
Kong Fredrik parodieerte Callenberg?

WESSEL.

Nei, Kiære! Siig!

BUDDE.

Den kolde Diplomat

Har aldrig kunnet lide Tordenskiold.

Han, der Begreber brugte blot som Tal,

Hvem hver Beslutning var et Regnestykke,

Et Facit, sammensat af lutter Brøk,

Forstod ei Heltens Dristighed. En Ørn

Var ham for høi, for snar; han agted kun

Minervas Fugl i en tykhov'det Ugle,

Om Dagen blind, skarpsynet først i Mørke.

Men Kongen tugted ham.

WESSEL.

Hvordan? hvordan?

BUDDE.

Han havde gjort et Vers om Tordenskiold:

Courage sans conduite —

C'est un homme sans suite.

Men Kongen gjorde Verset saadan om:

Un homme sans courage,

C'est un pauvre personnage.

WESSEL.

O, Gud velsigne Frederik den Fierde!

Det Vers har atter gjort mig oprømt. Ja,

Nu vil jeg lade mine Griller fare,

Vil ei, som gammel Kiærling, frygte Varsler.

BUDDE.

Har du havt Varsler?

WESSEL.

Tordenskiold har havt dem.

Læs disse Linier i hans sidste Brev!

Rækker ham et Brev.

BUDDE

læser

Med Ployart reiste jeg til Augustenborg, hvor Hertugen modtog mig med den sædvanlige Naade. Vi bleve her nogle Dage, og morede os med at gaae paa Jagt. Men een Nat, da jeg laae og sov, og Døren stod aaben mellem mig og Kold, havde jeg en underlig fæl Drøm. Det tyktes mig, som om jeg kæmpede med en stor giftig Slange, der tilsidst stak mig i Brystet under den høire Arm, saa jeg vaagnede med et smerteligt Skrig i Angstens Sved, og kaldte paa Kold. Jeg fortalte ved Theebordet Hertugen og de Andre min Drøm, og de raadte mig alle fra at reise videre. Men næste Dag paa Jagten styrtede Hesten med mig, og jeg havde nær brukket min Hals. Da nu saaledes Faren var overstaaet, betænkte jeg mig ikke paa at fortsætte Reisen. Jeg er ogsaa kommen lykkelig til Hamborg, og drager herfra om nogle Dage til Hannover, hvor du skal høre videre fra mig. Lev vel! Din til Døden trofaste Broder

Peder Wessel.

Budde giver Wessel Brevet tilbage.

»Träume sind Schäume«, siger Tydsken.

WESSEL.

Gud veed,

Hvad Tydsken siger nu. Maaskee der kommer Et Brev til mig paa Tydsk med næste Post. Jeg gyser, Budde! for det sorte Lak.

BUDDE

peger paa Billedet.

Der sidder han saa kraftig og saa munter,

Og smiler lystig med sin Laurbærkrands.
 Hvo vilde frygte for en Tordenskiold?
 Der staaer Pocalen — ha, hvor ofte drak vi
 Af den hans Sundhed!

WESSEL

ryster paa Hovedet.

Men -- nu er den tom,

Og Sundhedsbægret er af skiøre Glas.

De gaae.

VÆRELSET I REITEN.

MISS HARRIET i Reiseklæder, med et stort Purpurshawl over Skuldrene, og et langt hvidt Slør nedhængende fra Hatten.

VERTEN. EN PIGE.

MISS HARRIET

ængstelig hurtig.

Alt borte? Gud! Jeg troede, han var her.

VERTEN.

For ti Minuter siden kørte de
 Til Engen hist ved Bakken; det er knap
 En lille Fierdingvei herfra.

MISS HARRIET.

O, Gud!

Til Pigen.

Lad Vognen køre strax igien af Stalden —
 Strax frem for Døren!

Pigen gaaer.

Hvad er Klokken?

VERTEN.

Nys

Den slog halv syv.

MISS HARRIET.

Til Klokken syv bestemt

Er jo Duellen først?

VERTEN.

De skyndte sig.

MISS HARRIET.

Er Stahl der alt?

VERTEN.

Jeg veed det ikke, Miss!

Her var han ei.

MISS HARRIET.

Han skal ei slaaes med Stahl.

Det er en Niding, Falskner, en Bedrager.

Jeg har Beviser her.

Tager dem frem.

Dem skienkte mig

Den gode Præsident. Beviser for,

At Stahl begik i Spillet Falskneri

Mod Flere, før han kiendte Tordenskiold.

Det var paa Nippet just, han skulde heftes.

Her er et Brev fra Kammerpræsidenten,

Hvori erklæres, at paa ingen Maade

Han er i Slægt med Stahl, at ei det sømmer

For Admiralen sig at kæmpe med ham.

VERTEN.

O, Gud! saa skynd, saa skynd jer, gode Miss!

Maaskee til rette Tid I kommer end.

Her slumred han i Nat.

MISS HARRIET

vrider sine Hænder.

O, Gud! hvor sover

Han næste Nat?

VERTEN.

Han tog jert Billed med.
 Paa Brystet bærer han det som et Skiold
 Mod Faren. Han opdaged det i Morges,
 Det havde hængt ved Sengen hele Natten,
 Og ei han vidste det.

MISS HARRIET.

Ak — veed han det,
 Naar det maaskee i Kisten følger ham? De gaae.

KAMPPLADSEN.

En Fælled med Træer til begge Sider, som i Baggrunden taber sig
 i Synskredsen.

TORDENSKIOLD. SPIEGELHAUSEN. KOLD.

SPIEGELHAUSEN.

Han staaer alt hisset, Admiral! Han venter
 Bag Bakken der, men kommer ogsaa gierne
 Herhen, hvis heller I vil fegte her.

TORDENSKIOLD.

Jeg kommer ei til ham; han kan vel komme
 Til mig. Det er for hans Skyld, jeg er her.

SPIEGELHAUSEN.

Ja, ganske vist.

TORDENSKIOLD.

Seer jeg det Menneske,
 Saa koger Bloder mig igien. Det gjør mig

Dog halvveis ondt, at jeg har ikke taget
Pistoler med.

SPIEGELHAUSEN.

Hvor kan I være grum?

TORDENSKIOLD.

Jeg tog dog derfor ikke Livet af ham,
Jeg skød ham kun saa godt i Tommelfingren,
At aldrig meer han skulde blande Kort.

SPIEGELHAUSEN.

En lille Rift, saa er det Hele glemt.

TORDENSKIOLD

seer sig om.

Jeg savner Havet her. Jeg lider ei
En saadan øde Mark, der taber sig
I Luften uden Vand. Alt er saa stille.
Storm, Torden af Kanoner, Bølgefraade,
Det er mit Element. — Dog denne Kamp
Er ussel, latterlig.

SPIEGELHAUSEN.

Og blot paa Skrømt.

TORDENSKIOLD.

Jeg ei forstaaer at kæmpe blot paa Skrømt.

KOLD.

Hvo siger ogsaa, det er Skrømt? Tillad,
Herr Admiral! en gammel Ven et Ord.

Rækker ham sin Kaarde.

Tag denne Kaarde! den er lang og stærk;
Jer egen er kun til Galanterie,
Og skøndt en Spiller svag er mod en Helt,
Han saares dog ei med en Pennefiær.

SPIEGELHAUSEN

tager Kolds Kaarde.

Nei, den er Admiralen alt for tung. —
See, der er Stahl!

STAHL kommer noget borte med sin Secondant, de tage Hattene af for Tordenskiold.

SPIEGELHAUSEN.

Han hilser eder.

TORDENSKIOLD.

Godt!

For Præsidentens, Secondantens Skyld

Jeg faaer vel lette til min Hat igien.

Han gjør det.

SPIEGELHAUSEN

gaaer hen, og taler sagte med Stahl.

KOLD

imidlertid hemmeligt til Tordenskiold.

For Guds Skyld, Admiral! hør Venneraad —

En trofast Tiener — og en ærlig Landsmand.

Seer I da ikke, Stahl har taget med

En af de lange, stærke svenske Kaarder?

Tag min fra Spiegelhausen!

SPIEGELHAUSEN

kommer tilbage.

Admiral!

Nu Obersten paa Pladsen venter jer.

Han beder kun, at I befale vil

Jer Tiener midlertid at gaae tilside.

KOLD.

O, Peder Wessel! tag min Kaarde.

TORDENSKIOLD.

Ti!

Gaa, som han siger! Giør mig ingen Spot!

Tordenskiold og Stahl fegte. Stahl falder ud i en Terts, som Tordenskiold afparerer; men i det han, alt for hurtigt, vil give Stahl et Stød igien, holder denne sin Arm stiv, og giennemborer Tordenskiold med et Stød under den høire Arm. Han trækker Kaarden tilbage.

TORDENSKIOLD

bliver endnu staaende, og raaber:

Kold!

SPIEGELHAUSEN,

som med en Tiener imidlertid har holdt paa Kold, raaber til Stahl:

Skynd jer, skynd jer, sving jer flux til Hest!

Før slippe vi ei denne Vildmand løs.

Stahl flyer, Spiegelhausen følger efter, da han først har kastet
Kolds Kaarde paa Jorden til ham.

KOLD

iler til sin Herre, som nu er siunken i Knæ, og tager ham i sine
Arme.

Min ædle Herre! tappre Tordenskiold!

Er Saaret dødeligt?

TORDENSKIOLD.

Gud! vær min Siæl

Naadig for Jesu blodige Vunders Skyld. Han dør.

KOLD.

O, Tordenskiold! udaander du dit Liv?

Ja, han er saaret i det høire Bryst,

Og Blodet flyder af ham som en Kilde. —

I Nidinger! var det en Tvekamp? Mord,

Mord var det.

Raaber efter dem med høj Røst:

Tøver, standser, har I Mod!

Du, Spiegelhausen! og du lumpne Stahl!

Her staaer en ærlig Tiener, fordrer eder

Til Tvekamp begge. Kommer, er I Mænd! —

De høre mig endnu. — Kom kun, I Skurker!

Cujoner! møder Kold for dette Sværd. —

De vige, som en Slange, der har stukket

En Helt i Brystet. — Ja, Laokoon!

Det er ei første, blier ei sidste Gang,
 At Ormen har ompændt dit Heltelegem. —
 I tre og tredve Slag han kæmpet har
 Mod tappre Svenske paa det salte Hav;
 Den raske Bølge vugged ham, Kartoven
 Til Ære dundred ham, imens han sendte
 Til Dybet Fienderne. Nu blegner han
 Paa Marken, langt fra Hav og Fædreland;
 Nu voxe Blomster om ham, som til Spot.
 Ei Marsviin og Delphiner dandse meer
 Om hans Fregat — nu staaer det tamme Lam
 Og Faar og nippe Græs, hvor Helten bløder!

Han kaster sig fortvivlet over ham.

MISS HARRIET

kommer.

Har de alt dræbt ham? Brave Kold! har du
 Din Herre fulgt i Døden?

KOLD

reiser sig fortvivlet halvoverende.

Nei — jeg ligger

Som trofast Hund og hylér over ham.

MISS HARRIET.

Jeg vil ei klynke, jeg er Heltens Brud,
 Og denne Dag — den er min Bryllupsdag,
 Med Blod indvies den, med ædelt Blod. —
 Er Saaret dødeligt?

KOLD.

Jeg saae det selv,

Hvorledes Morderklingen giennembored
 Hans Bryst, saa Spidsen stak igiennem Skuldren.

Han staaer op.

MISS HARRIET

knæler ved Liget.

Det høire Bryst. Det venstre dæktes af

Hans Konges Billed — og bag dette finder
 Jeg ogsaa Harriets. — Morder! hvorfor vendte
 Du ei din Braad imod hans stolte Hierte?
 Hans Konge det beskytted og hans Mø,
 Du havde brudt din Odd mod disse Plader.

Med Taarer.

Men jeg vil ikke klage, Tordenskiold!
 Jeg er din Brud, og du foragted Klynk.

KOLD.

Ak! var han falden blot paa Ærens Mark,
 Paa Østersøen, paa det stolte Nordhav,
 Hvor Dannebroke vaied over ham!

MISS HARRIET

springer op med en vild Glæde.

Ha! — her skal ogsaa Dannebroke vaie.
 Gud, Gud, hav Tak, som gav mig denne Tanke!
 Ja, Tordenskiold! jeg pryde skal dit Liig.
 Liigklædet breder Harriet over dig,
 Det bedste, kosteligste, skønndt ei sort.
 Nei, Dannebroke! din blodrøde Dug
 Og dit sneehvide Kors skal dække Helten.
 Hun kaster sit Shawl over ham, sønderriver sit Slør, og lægger
 det i et Kors over Shawlet.
 Og naar hans Aand paa Skyen svæver kiæk
 I Stormen atter over Kattedagat
 Med Regnar Lodbrok, Olaf Tryggvason,
 Med fierde Christian, med Cort Adeler —
 Naar Bølgen suser, og Kanonen dunder —
 Da, Dannebrog! da smeld som Flag i Masten,
 Og vink den yngre Slægt, at ligne ham.

Anmærkninger.

Væringerne i Miklagard blev indsendt til Teaterdirektionen i November 1826, udgivet i Januar 1827 i Skuespil af Oehlenschläger og første Gang opført den 17de November samme Aar, sidst opført den 5te Oktober 1893, i alt 46 Gange. I det sidste Kapitel af Romanen *Øen i Sydhavet* havde Digteren et Par Aar tidligere benyttet en Del af Tragediens Stof i en Romance.

De to første Udgaver af Stykket ere forsynede med Anmærkninger, som paa lidt nær, angaaende forskellige Meninger om Ordet Værgers Etymologi, aftrykkes her:

»I Midten af det niende Aarhundrede — fortæller Suhm — satte endeel af vore Forfædre sig ned i det nordlige Rusland og kaldtes Værger . . . Du Cange [Forfatter af Glossarier til middelalderlige latinske og græske Skrifter] . . . udleder Navnet af Ware, Werre, Guerre, og det Engelske Waring, en Kriger, hvilket er det samme Ord som Væring, der bruges af Snorro og andre islandske Forfattere. — Disse Væring, der bestode af Danske, Norske og Svenske, tiende altsaa først i Rusland (i Garderike eller Holmgard), og siden, omtrent 980, kom de til Constantinopel, hvor i det ellefte Aarhundrede endeel Engelændere forenede sig med dem, formentlig strax efter Knud den Stores Død, da hans prægtige Thinglith opløstes, og endeel udmærkede tappe Krigere bleve herreløse. Da hele Nordens Sprog i gamle Dage kaldtes den danske Tunge, saa har vel Saxo deraf taget Anledning til at gjøre Væringerne især til Danske, hvilket de dog ikke vare, hvorvel mange Danske vare imellem dem, som sees deraf, at da Absalon vandt den store Søseier over Venderne 1185, forundrede han sig over, at Rygtet derom saa hastig var kommen til Constantinopel, hvilket han fik at vide af nogle Riddere, som havde staaet i Sold der. Og

at virkelig mange Danske tiende der, bekræftede Esbern Snare, Absalons Broder, da han sagde: Hvis du vil spørge Grækenland, saa vil det svare, at det beskiernes af vore Landsmænds uforsagte Mod.

Saxo fortæller, at da Kong Erik Eiegod paa sin Pilegrimsreise kom til Constantinopel, vilde Keiser Alexios Comnenos, saa høflig han end tog imod ham, ikke tillade ham at komme ind i Staden, fordi han frygtede for, at nogle af Barangerne, som vare af dansk Herkomst, skulde gjøre Oprør, naar de saae en Konge af deres eget Folk i Spidsen for sig. De Danske fik derfor kun Lov, nogle ad Gangen at gaae ud og hilse paa deres Konge. Først da Alexios havde erfaret ved Speidere, at Erik formanede dem til Troskab mod Keiseren, aabnede han med Glæde Portene for den danske Drot, og modtog ham med Giestfrihed og Pragt i sin Hovedstad. — Constantinopel kaldte vore Forfædre Miklagard, vil sige: den meget store Gaard eller By. Alt, hvad der hørte til Kongens Bolig, kaldtes Kongens Gaard, ligesom paa Fransk: *la cour*, og paa Tydsk: des Königs Hof, hvoraf det nu brugelige Hof har sin Oprindelse.

Romanos Argyros. Denne Keisers Pedanterie er aldeles historisk, og tiener til et vigtigt Charactertræk i et Maleri, der skildrer de i Middelalderen dybt siunkne Grækere i Modsætning til de kraftige, høihiertede Nordboer. Ligesom altsaa i Zoe og Georgios List, Grumhed, Misundelse og Rænker spille Mester, saa ytrer sig i Romanos den smaalige Forfængelighed, der i Farens Øieblik bliver tragisk og betydningsfuld hos en Keiser, til hvem alt Landets Velfærd er betroet. Le Beau siger om ham i sin *Histoire du Bas-Empire*: »Forfængeligheden fordærvede ham. Han troede om sig selv, at han var en stor Kriger, skøndt han aldrig aflagde Prøver paa sin Manddom, og hans Aandsdannelse var høist overfladisk.« Alle de i Stykket forekommende Træk, om de tolv Faculteter, om Homer paa Slangehuden, om Udnævnelsen af en Panhypersebastos*), have historisk Hiemmel fra den Tid. (See Gibbon, om det morgenlandske Riges Tilstand i det tiende Aarhundrede, i hans store Værk om det romerske Riges Synken og Fordærv.)

Over-Etæriarchen og Akolythen vare Frankernes, Barbarernes og Barangernes Foresatte; hvilke leiede Udlændinge, da Nationalaanden var siunken, udgjorde Styrken i de byzantinske Hære.

Protovestiærens Embede strakte sig i Begyndelsen kun til Opsigt over Klædningskamrene; siden blev hans Magt udvidet, han blev Formand for Pragtens talrige Tienere, og

*) Den over Alle Herlige, eller Keiserlige.

han bar en Sølvstok ved offentlige og private Audientser. (Gibbon, i nysmeldte Afhandling.)

Harald Haarderaade. Om denne Konges Hændelser i Syden tale græske Historieskrivere Intet; men Snorro Sturleson fortæller udførligt derom i sin norske Krønike, omtrent halvandet hundrede Aar derefter, da endnu Haralds Bedrifter overalt i Norge vare i frisk Minde. Antage vi nu ogsaa med Schøning (see hans Forbedringer), at Adskilligt er overdrevet, især om Haralds Seiervindinger og Værker i Jødeland, saa finde vi dog ogsaa, med hiin Skribent, aldeles ingen Grund til at tvivle om Hovedsagen, hvortil saamange hjemkomne Normænd have været Vidner. I Grækenland skete paa de Tider hvert Øieblik noget Lignende. Dristige Helte, som ikke i glimrende Egenskaber stode over Harald Haarderaade, bemægtigede sig ofte ved Giftermaal med en Keiserinde Regieringen. Saaledes satte Theophano først Nicephoros Phocas paa Thronen, da hun havde dræbt sin Mand Romanos den Anden; siden lod hun ogsaa Nicephoros myrde, og hendes følgende Elsker Zimisce blev Keiser. Det Samme gjorde Zoe med Romanos den Tredie, om ikke for Haralds Skyld, saa dog siden, for at faa Michael Paphlago til Ægte. Constantin, hendes Fader, var saa svækket af Vellyst, at han ikke kunde taale at høre en Trompet blæses. Han gjorde sine Kammertienere til Over-Kammerherrer og Over-Garderobemestere, Gildingen Spondyles blev Hertug i Antiochien, o. s. v. I denne evige Giæring, hvor keiserlige Brødre og Søstre hvert Øieblik myrdede eller stak Øinene ud paa hinanden, og overlode deres Yndlinger Regieringen, var det let for en tapper og smuk Helt fra Norden, i Spidsen af en mægtig Hær at udmærke sig. Det er altsaa høist sandsynligt, at det kun var Haralds egen Villie, der hindrede ham i at blive græsk Keiser. Hans Frelse ved den skønne Maria er ogsaa historisk.

Ulf Ospakson var egentlig Islænder, men træder her op som Dansk, da jeg i mit fædrelandske Skuespil ikke vilde undvære en Formand for de danske Helte, hvorefter der mellem Væingerne vare mange.

Den gamle Syriens Eremit. Det var et almindeligt Sagn i Norge, nogle Aar efter Slaget ved Svolder, at Kong Olaf Tryggvason var undkommet, reist til Syrien og bleven Eremit der, hvor adskillige Pilegrime siden længe efter ville have seet ham som Olding. Nogle Normænd troede dette, andre ikke. Saavel Snorro, som de tvende islandske Sagaer, der ere skrevne om Kong Olaf, bekræftede dette Sagn, især udlader den ene af disse sig udførligt derom.

Et Drømmebilled. Efter Snorro aabenbarede Olaf den Hellige sig for Harald i Fængselet i Constantinopel, og

lovede at frelse ham ved en Jomfru. — Skøndt man nylig i et æsthetisk Skrift [J. L. Heiberg, *Om Vaudevillen*, 1826, Side 32] har bebrejdet mig, at jeg i mine Tragødiier undertiden indblander det Overnaturlige, har jeg dog troet at burde benytte dette Træk, paa samme Maade som jeg før har gjort, nemlig ikke som noget i og for sig Overnaturligt, men som et naturligt Tilfælde, der faaer Betydning ved hvad der følger paa; som et Slags Varsel, om hvis Mulighed Meningerne endnu ere saa deelte, at det vel kan tillades en Digter stundom at gjøre Brug deraf. Vi see nemlig ikke her hellig Olafs Aabenbaring, men kun Haralds Drøm. Denne Drøm er af Vigtighed, da den er et bestemmende Motiv for hans følgende Handling, at overlade Maria til Fængselets Fare, hvilket hans Kiærlighed og Æresfølelse ellers ikke vilde vove, dersom ikke Troen paa en overnaturlig Hielp bestemte ham.«

I Anmærkningerne til dette Stykke har Udgiveren haft god Nytte af de Oplysninger, som C. Rosenberg medgav det bag i det Tryk, som Udvalget til Folkeoplysnings Fremme besørgede 1884.

Side 2, Lin. 4. Frænke (forældet), kvindelig Slægtning.

Side 2, Lin. 5 og 6. Om Titelne Over-Etæriarch og Protovestiære se Digterens egne Oplysninger ovenfor.

Side 2, Lin. 16. Garderike, Nordboernes Navn for Rusland.

Side 3, Lin. 3. Laokoons Gruppe, den bekendte Marmorgruppe fra Oldtiden, der fremstiller Trojaneren Laokoon og hans to Sønner omslyngede af Slangere.

Side 3, Lin. 10 f. n. Fama. Rygtets Gudinde.

Side 3, Lin. 1 f. n. til Side 4, Lin. 3. Bosporos. det græske Navn paa Strædet ved Konstantinopel, hvorfra Fjorden det gyldne Horn, som danner Stadens Havn, skærer sig ind. — Thule, Norden. — Meningen er jo øjensynligt: Intet Skib finder fra Afrika til Thule en mere sikker og yndig Ankerplads end den, det gyldne Horn frembyder.

Side 4, Lin. 13 f. n. Euros, Notos, Østenvinden, Søndenvinden.

Side 5, Lin. 2. Grækere, Grækere; sammenlign 5te Bind, S. 120, L. 14-15. Forandringen af slige Folkenavnes Flertalsform er omtrent begyndt ved den Tid, da dette Stykke blev skrevet.

Side 5, Lin. 17. Hyppodrom, Hippodrom, Hesteløbsbanen.

Side 7, Lin. 8 f. n. Romulus, Roms Grundlægger.

Side 7, Lin. 3-2 f. n. Se Æneiden, 2den Bogs 390de Vers, som ogsaa citeres i Robinson i England (6te Bind, S. 141, L. 4 f. n.).

Side 9, Lin. 6. sagtens, rigtignok, ganske vist; sammenlign 6te Bind, S. 219, L. 9 f. n.

Side 9, Lin. 10. Den kristne Sekt Paulicianerne (fra det syvende til det tolvte Aarhundrede) blev med stor Grumhed forfulgt af den græske Regering.

Side 9, Lin. 4 f. n. En Glavind (eller rettere, som Oehlenschläger i Begyndelsen og siden af og til skrev: et Glavind) er et gammelt Ord, hvis Betydning var en Lanse, men som hos nyere Digtere er kommet til at betyde et Sværd.

Side 10, Lin. 6. Hvor vover Sinon atter paa at nærme sig Fienden i et eventyrligt Skiul? Sinon hed den Græker, som, efter at hans Landsmænd paa Skrømt havde opgivet Belejringen af Troja, fik Indbyggerne narrede til at føre den med græske Stridsmænd fyldte Træhest ind i Byen.

Side 10, Lin. 14. Kothurne, et eget Slags Fodtøj, som i Oldtiden den tragiske Skuespiller brugte for at se højere ud. Her er det vel brugt for Sko i Almindelighed.

Side 11, Lin. 6-13. For at hente det gyldne Skind drog Grækeren Jason til Kolchis, hvorfra han efter at have fældet en Flok Kæmper, som voksede op af udsaaede Drage-tænder, bortførte Skatten tillige med Kongedatteren Medea, der havde staaet ham bi, men siden blev forskudt af ham.

Side 12, Lin. 1. Rurik, Stifteren af det russiske Rige.

Side 12, Lin. 7. med tættet Mos, d. e. tættede med Mos.

Side 12, Lin. 1 f. n. til S. 13, Lin. 2. Halvguden Perseus fældede den slangehaarede Medusa og fæstede hendes Hoved i Minervas Skjold. Enhver, som saa paa det, blev til Sten.

Side 13, Lin. 12. Helgeninden Helena, død Aar 327, bragte efter Legenden Kristi Kors med sig fra Jorsal (Jerusalem) til Konstantinopel.

Side 13, Lin. 4-1 f. n. Da Alexander den Store tilbød Filosofen Diogenes en Gave, bad den sidste, som boede i en Tønde, ham blot at gaa til Side, saa at Solen kunde skinne paa ham, hvorefter Alexander udbrød: »Var jeg ikke Alexander, vilde jeg være Diogenes.«

— Despot, Enehersker.

Side 14, Lin. 11-10 f. n. Mig kun nære Brød o. s. v. for: mig nære kun Brød o. s. v.; sammenlign 4de Bind, S. 151, L. 12 f. n. og S. 173, L. 16-17 samt 5te Bind, S. 88, L. 2 f. n.; S. 90, L. 3-4; S. 191, Lin. 12 f. n. og S. 201, L. 10 f. n.; se ogsaa i det følgende S. 26, L. 14-15; S. 71, L. 13-14.

Side 14, Lin. 7 f. n. Trisagion, d. e. trefold hellig, et Sangstykke, som ved Nadvertjenesten blev udført af Korsangerne i Kirken; her hele den hellige Handling.

Side 14, Lin. 1 f. n. Sophia, Visdom; Hovedkirken i Staden var indviet til den himmelske Sophia.

Side 15, Lin. 3. Bigotterie (Fransk), Skinhellighed.

Side 18, Lin. 1. Fylgie, et Væsen, sædvanlig i Dyreskikkelse, som antoges usynligt at ledsage et Menneske gennem Livet.

Side 18, Lin. 13. paa Mødrene (forældet), paa mødrene Side.

Side 18, Lin. 16. Throndelagen, Landet omkring Trondhjem.

Side 21, Lin. 1-2. Se Oehlenschlägers Romance Knud den Store fra 1804.

Side 22, Lin. 8 f. n. Byzants, Konstantinopels tidligere Navn.

Side 23, Lin. 15. Kærlighedsgudinden Venus var en Datter af Juppiter; Saturn var Juppiters Fader.

Side 23, Lin. 1 f. n. Assyrerdronningen Semiramis myrdede sin Mand, Ægypterdronningen Kleopatra sin Broder for at herske ene.

Side 24, Lin. 1. Om Theophano se ovenfor, Oehlenschlägers egen Anmærkning, S. 270.

Side 24, Lin. 14 f. n. din Kiækhed . . . jeg skatter efter sin Fortieneste. Nutids Sprogbrug fordrer: . . . efter dens Fortieneste. Den samme nu forældede Anvendelse af Refleksivet forekommer ofte hos Oehlenschläger.

Side 26, Lin. 10-11. Zefir, Zefyr, Vestenvinden. — Aurora, Morgenrøden. — Flora, Blomstergudinden.

Side 27, Lin. 12 f. n. Achilles, Grækernes Hovedhelt i Iliaden; Patroklos, hans Kampfælle og Ven.

Side 27, Lin. 8 f. n. Kongedatteren Nausikaa bjærger i Odysseens 6te Sang den skibbrudne Odysseus.

Side 27, Lin. 1 f. n. til S. 28, Lin. 1. Tiggeren Iros vilde prøve Kræfter med Odysseus, da denne ukendt var kommen hjem til sin Kongsgaard; se Odysseens 18de Sang.

Side 28, Lin. 7. slæbe Hektors Liig ved dine Hiul — saaledes som Achilles gjorde; se Iliadens 24de Sang.

Side 32, Lin. 6. Himmeltegnene, de tolv Dele, i hvilke man delte Ekliptika og hele Dyrekredsen (Zodiakus, et Bælte paa begge Sider af Ekliptika), og som havde samme Navne som de tolv Stjernebilleder i Dyrekredsen.

Side 32, Lin. 6 f. n. Underøgelse er en overset Sætterfejl for Undersøgelse.

Side 32, Lin. 5 f. n. den græske Ild skal være opfundet i det syvende eller ottende Aarhundrede og skal

have kunnet brænde under Vand. Tilberedelsen kendes ikke længere.

Side 33, Lin. 5-6. Kastale (rigtigere Kastalia) var en Kilde ved Foden af Bjærgtet Parnassos; dens Vand gjorde fremsynet. Den sammenblandes tit ligesom her med Hippokrene, den af Vingehesten Pegasos paa Bjærgtet Helikon fremstampede Kilde, hvis Vand gav den, der drak deraf, Digterevne.

Side 33, Lin. 6-10. Kejser Justinian lod lærde Mænd udarbejde den Samling af romerske Love, som kaldes Corpus juris. — Pandecter og Institutioner ere to af Samlingens Afdelinger.

Side 34, Lin. 1. Lindormen er et overnaturligt, giftigt Dyr, en Slags vinget Slange, som hyppigt forekommer i Folketroen.

Side 36, Lin. 9. Sebastokrator, d. e. ophøjet Hersker. — Cæsar, Kejser.

Side 36, Lin. 11-12. Panhypersebastos, d. e. den allermest ophøjede. — Prosebastos, d. e. den øverst ophøjede.

Side 37, Lin. 11 f. n. sæl, lykkelig.

Side 38, Lin. 1. Breiden, Stridsøksen. — Herde, Skulder.

Side 38, Lin. 12 f. n. Ligesom Rom var Byzants bygget paa syv Høje.

Side 41, Lin. 15 f. n. bruger, Germanisme for behøver.

Side 41, Lin. 7. Skarlagskind eller Skarlagenssskind plejer at betyde Skarlagenskaabe foret med Skind; men her maa det vel betegne skarlagenfarvet Skind.

Side 41, Lin. 2 f. n. og flg. Silkeavlens bragtes i Midten af det 6te Aarhundrede fra Kina til Konstantinopel, hvorfra den udbredte sig til Sydeuropa.

Side 42, Lin. 8. Østers. Som bekendt faar man ikke Purpur af nogen Østersart, men af en Havsnekl (Purpursnekken).

Side 42, Lin. 16-9 f. n. Her sigtes til den Fortælling om Filosofen Diogenes, at han engang ved højlys Dag gik omkring paa Torvet i Athen med en tændt Lygte for at lede efter Mennesker.

Side 42, Lin. 3-2 f. n. Ordner paa Capitælerne, forskellige Stilarter i Søjlehovederne.

Side 43, Lin. 3. Om Pallads (med Tonen paa første Stavelse) se Anm. til 1ste Bind, S. 159, L. 11 og 5te Bind, S. 10, Lin. 2.

Side 43, Lin. 6. Tralværk, Gitter.

Side 43, Lin. 11. Triklinion, Spisesal, hvilken her var en særskilt Bygning.

Side 45, Lin. 12 f. n. Her sigtes til den bekendte For-

tælling om Elefanten, som for at hevne sig paa en Skrædder, der havde stukket den i Snabelen med sin Synaal, oversprøjtede ham med snavset Vand.

Side 47, Lin. 9 f. n. Blodsteen, Offersteen.

Side 49, Lin. 11 f. n. selv (forældet), selv.

Side 50, Lin. 11. Gige, et Strængeinstrument, omtrent som en Violin.

Side 50, Lin. 9 f. n. som sit tause Sværd i Stedet for som hans tavse Sværd (o: kunde undvære Talens Brug).

Side 51, Lin. 4. sær, i Særdeleshed.

Side 51, Lin. 14. Drapa, Hædersdigt.

Side 51, Lin. 4 f. n. Svithiod, Sverrig.

Side 52, Lin. 4. Riser, Kæmper.

Side 52, Lin. 6. Sikiløen, Sicilien.

Side 53, Lin. 6 f. n. Baldyring (forældet), Brodering.

Side 54, Lin. 7-8. Catapult og Ballist vare Kastemaskiner; Stormbuk var en ophængt Bjælke, som stødtes mod en belejret Stads Mur.

Side 55, Lin. 5-6. Taterørkener staar vel for Tatarørkener, Ørkener i Tatariet, hvorved man i Middelalderen forstod Mellemasien. Man mente tidligere, at Aserne vare komne til Norden fra Asien.

Side 55, Lin. 13 til Lin. 13 f. n. Galleren Brennus hængede Rom 389 før Chr. og vilde have taget Borgen Capitolium, hvis ikke Gæssenes Skrig havde vækket Forsvarerne. Da Romerne derefter maatte købe sig Fred med Guld, lagde Brennus sit Sværd paa Vægtskaalen for at drive Summen op. — Longobarderne fra Norden erobrede Norditalien og stiftede et Rige, der bestod i lang Tid. Saaledes ogsaa Gottherne før Longobarderne.

Side 55, Lin. 2 f. n. forfuult (forældet), forraadnet.

Side 56, Lin. 6 f. n. efter eders Herreskiold, efter eders Skjoldmærker.

Side 57, Lin. 3. Gildeskraa, Love for et Gilde, Broderskab. — Lade, Skrin.

Side 57, Lin. 12. Diser, Gudinder.

Side 59, Lin. 11 f. n. og flg. Denne Strofe tænkes sun-gen af Regnar Lodbrok til Kraka, som efter Thora Borgehjorts Død vandt hans Kærlighed. Se den sjettesidste Strofe af Sangen Kraka i Heltedigtet Regnar Lodbrok.

Side 60, Lin. 6. du raader hendes Lykke, du raa-der for hendes Lykke.

Side 61, Lin. 14. Giente (Norsk), Pige.

Side 63, Lin. 10-7 f. n. I Xenofons Mindeskrift om Sokrates fortælles, at Herkules i sin Ungdom paa en Korsvej mødte

Vellystens og Dydens Gudinder, som begge søgte at vinde ham; han valgte den sidste til sin Ledsagerinde.

Side 64, Lin. 7. Elisabeth, d. e. Elisif.

Side 64, Lin. 10. Blomme (forældet), Blomst.

Side 65, Lin. 8 til Lin. 9 f. n. Kejser Justinian sendte i Aaret 538 Eunuchen (Gildingen) Narses med en Hær til Italien, for at han skulde understøtte Feltherren Belisarius i Kampen mod Østgoterne. Aaret efter blev Narses, som var uenig med Belisarius, kaldt hjem. Feltherrernes Uenighed gav Goterne nyt Mod, og understøttede af burgundiske Hjelpetropper indtog og ødelagde de i Aaret 539 Mailand. Da senere Belisarius blev kaldt tilbage fra Italien, blev Narses atter sendt dertil med en Hær; han fuldendte Landets Erobring og styrede det i adskillige Aar med stor Dygtighed.

Side 70, Lin. 10. Lethe, Glemselens Flod i Underverdenen.

Side 73, Lin. 13. Hellespont, nu Strædet ved Dardanellerne.

Side 74, Lin. 3. nedfaldne i Stedet for nedfaldende; sammenlign 2det Bind, Anm. til S. 203, L. 4.

Side 75, Lin. 10 til Lin. 16 f. n. Artemis (Diana), Datter af Zeus og Leto, var Jagtens Gudinde. Hun dyrkedes ogsaa som Maanegudinde og sammenblandedes med Hekate, der hørte til den ældre Gudeslægt, Titanernes, og som sammen med Persefone fremtræder som en underjordisk, rædselsfuld Guddom.

Side 75, Lin. 11 f. n. I det bitre Fjendskab, der opstod mellem Brødrene Atreus og Thyestes, Konger i Mykenæ, dræbte den første den andens to Sønner og gav Faderen deres Kød og Blod at fortære.

Side 75, Lin. 7-4 f. n. Aphrodite, den skumbaarne; Cypria, den cypriske, græske Navne for Elskovsgudinden, det sidste, fordi hun særlig dyrkedes paa Cypern.

Side 76, Lin. 8-9. Charon, Færgemanden, som efter græsk-romersk Mytologi førte de afdøde over Floden Styx, der skilte Dødsriget fra de levendes Land. Denne Flod forveksles i næste Linie med Glemselens Flod, Lethe.

Side 77, Lin. 6. Akolyth, se Digterens egne Oplysninger ovenfor.

Side 77, Lin. 15. Barangerhæren, Væringerne.

Side 81, Lin. 12 f. n. Trodset, Trosknægtene, Krigerne.

Side 83, Lin. 14-12 f. n. Sigter til den gamle Fabel om Paddens Væddeløb med Haren, hvor denne i Tillid til sin Hurtighed gav sig saa god Tid, at den anden kom først til Maalet.

Side 84, Lin. 11 f. n. Skriverbord; saaledes sagde og skrev man Ordet endnu langt ind i dette Aarhundrede.

Side 84, Lin. 5-3 f. n. Phidias, den mest berømte blandt Billedhuggere, levede i Athen, medens Perikles styrede Staten (461-429 f. Chr.). Hundrede Aar senere udmærkede Billedhuggeren Praxiteles sig ved mere yndefulde, men mindre storartede Værker. Atter hundrede Aar senere skrev Theokritos idylliske Digte, stille og blide Skildringer af Hyrde- og Landlivet.

Side 85, Lin. 5. boltres, bolttrer sig; sammenlign 6te Bind, Anm. til S. 233, Lin. 12, og se nedenfor S. 151, Lin. 8 f. n.

Side 85, Lin. 7. Propontis, det nuværende Marmarahav.

Side 85, Lin. 10. Olympen, egentlig Gudernes Bolig, her hele den oldgræske Sagnverden.

Side 85, Lin. 11 f. n. Ares (Mars), Krigsguden.

Side 85, Lin. 8 f. n. Nidaros, Trondhjem.

Side 85, Lin. 8-7 f. n. Med Olaf menes Olaf den Helige, som byggede Klemenskirken i Trondhjem og skænkede denne Kirke en Klokke, som kaldtes Glad.

Side 86, Lin. 1. Ved Indiens Kunst menes vel Silkevæveriet, som blomstrede i Grækenland, efter at Silkeormen under Justinian var bleven indført, rigtignok ikke fra Indien, men fra Kina.

Side 86, Lin. 3. atter oplever din Old, din Tid vækkes atter til Live.

Side 91, Lin. 8 f. n. til Side 92, Lin. 11. Se de to sidste Sange af Heltedigtet Regnar Lodbrok.

Side 91, Lin. 3 f. n. Galt, som nu kun bruges om et gildet Hansvin, var tidligere enstydigt med Orne.

Side 108, Lin. 12 f. n. I Ragnarok mærkede Odin sig med Geirsodd (Spydsodd), før han begyndte sin sidste Kamp, hvis Udfald han forudsaa. Han fulgte herved den gamle Skik, at den usaarede Kæmpe paa sit yderste selv saarede sig.

Side 114, Lin. 14-15. drikke hans Minni, tømme hans Mindebæger.

Side 114, Lin. 7 f. n. Det forældede Sod eller Saad (med kort Vokal) betydede: Suppe, Dyppelse.

Side 119, Lin. 12. ustigeligt, ubestigeligt.

Side 119, Lin. 16 f. n. Sax, kort Sværd.

Side 119, Lin. 15 f. n. paa baade Hænder, med begge Hænder.

Side 120, Lin. 7. canoniseret, erklæret for en Helgen.

Side 122, Lin. 9. Grikland, Grækenland.

Side 122, Lin. 1 f. n. Edvard, siden kaldet Bekenderen, blev faa Aar senere Konge i England.

Side 124, Lin. 11 f. n. Nastrond, Naastrand, Ligkysten, efter nordisk Mytologi et Straffested i Niflheim.

Side 126, Lin. 13-12 f. n. Sigma, Augustion, Bygninger hørende til Kejserborgen.

Side 127, Lin. 3. Katakomber, underjordiske Gange med Begravelsessteder.

Side 127, Lin. 15 f. n. Dido, Karthagos Grundlæggerinde, forelskede sig i Æneas, da han kom som Flygtning fra Troja til Karthago, og hun dræbte sig selv, da han forlod hende.

Side 129, Lin. 4. Antigone er Hovedpersonen i en Tragedie af Sofokles. Hendes to Brødre havde dræbt hinanden, den ene i Spidsen for en Hær af fremmede, altsaa som sin Fædrestad Thebens Fjende. Derfor havde Stadens Behersker forbudt enhver at jorde hans Lig. Antigone gjorde det alligevel og straffedes med Døden.

Side 129, Lin. 11. Meningen maa vel være: englehvid Uskyldighed skiller mig fra Harald; sammenlign den tyske Oversættelse: Nein, engelreine Unschuld trennt auf ewig uns.

Side 131, Lin. 8 f. n. og flg. Hellenernes Frihedskamp imod Tyrkerne fandt netop Sted, dengang denne Tragedie blev skreven.

Side 132, Lin. 3-4. Epaminondas, Thebanernes Styrrer og Fører imod Spartanerne, blev i Slaget ved Mantinea ramt af en Pil, som han foreløbig lod sidde i Saaret for ikke straks at forbløde sig, før han vidste, om Sejren var vunden; da rev han Pilen ud og døde.

Det tragiske Drama **Tordenskjold** er skrevet i Aaret 1832 og udkom i April 1833. Paa det kongelige Teater blev det første Gang opført den 6te Februar 1833, sidst opført den 17de Marts 1867, i alt 37 Gange. Paa Dagmartheatret blev det opført 27 Gange imellem den 6te Oktober 1889 og den 19de December 1895.

Side 134, Lin. 5. Kammerpræsident er vistnok det samme som Ministerpræsident.

Side 135, Lin. 5 f. n. Svogren, d. e. (efter tysk Talebrug) Postkarlen, Postkusken.

Side 135, Lin. 1 f. n. Døgnet inddeles til Søs i seks lige store Dele, hvoraf hver kaldes en Vagt.

Side 136, Lin. 8. at brase fuldt betyder i Sømands sproget ved Hjælp af Braserne (de i Raaens Ender fastgjorte Tove) at dreje Raaen, saa Sejlet bliver fuldt. Om Ordet brase se for øvrigt Anm. til 2det Bind, S. 35, L. 11.

Side 136, Lin. 4 f. n. Schouthynacht, i ældre Tid en af de højeste Grader i Marinen.

Side 138, Lin. 14 f. n. denne Hovmod. Om dette Ords Køn se Anm. til 1ste Bind, S. 73, L. 9 f. n.

Side 139, Lin. 14 f. n. Mentor var Lærer og Raad-giver for Odysseus's Søn Telemachos.

Side 139, Lin. 8 f. n. Mores (Latin), Sæder, Levemaade.

Side 140, Lin. 13-14. Den franske Præst Fénelons pædagogiske Roman *Télémaque* udkom 1699 og fik snart en uhyre Læsekreds i hele Europa.

Side 142, Lin. 4. Carteret var Minister hos Kong Georg den Første af England.

Side 143, Lin. 11-12. Hunnernes grusomme Hersker Attila, som i det 5te Aarhundrede hærgede Sydeuropa, havde et skrækindjagende Ydre, og den mongolske Erobrer Tamerlan i det 14de Aarhundrede var baade hæslig og halt.

Side 145, Lin. 13 f. n. Her sigtes til de bekendte Ord, som Cæsar skrev hjem om den hurtigt vundne Sejr over Pharnakes: Jeg kom, saa og vandt (*Veni, vidi, vici*).

Side 146, Lin. 14. Pharao, et bekendt Hazard- eller Lykkespil.

Side 150, Lin. 7. rare, sjældne.

Side 151, Lin. 8 f. n. kiedes, kede sig; se ovenfor, Anm. til S. 85, L. 5.

Side 153, Lin. 3 f. n. *Le vieux bon temps* (Fransk), den gode gamle Tid.

Side 154, Lin. 3-5. Racine, berømt fransk Tragedieforfatter, 1639-1699; Corneille, Grundlæggeren af den saakaldte klassiske franske Tragedie, 1606-1684; *Tartuffe* og *Le Misanthrope*, to af den berømte franske Komediedigter Molières (1622-1673) mest bekendte Stykker. — *par coeur* (Fransk), udenad.

Side 154, Lin. 9 f. n. Baade Sværdet og Kaabe; her tænkes vel paa de franske Udtryk *l'épée* (Krigerstanden) og *la robe* (Dommerstanden).

Side 155, Lin. 2. kun Dumheden negter, at til Dyrenes Slægt bør ei regnes Insecter, kun Dumheden nægter, at Insecter bør regnes med til Dyrene. Saadanne dobbelte Nægtelser vare tidligere hyppigere paa Dansk og forekomme flere Gange hos Oehlenschläger; sammenlign 3dje Bind, S. 92, L. 7-6 f. n.

Side 155, Lin. 7 f. n. en Roturier (Fransk), en uadelig, en Plebejer.

Side 156, Lin. 9-10. Meningen maa jo være, at det ikke er Aner og Adelsblod, som gør en Mand til Helt, og som giver ham Mod.

Side 156, Lin. 7 f. n. *comme il faut* (Fransk), som det bør sig.

Side 157, Lin. 3. *Grace* (Fransk), Ynde, Tækkelighed.

Side 157, Lin. 11. Usødet for Raat (gammelt Mundheld; usødet d. e. ukøgt), lige for lige.

Side 157, Lin. 14. *Courtoisie* (Fransk), Artighed, dan-
net Væsen.

Side 158, Lin. 4 f. n. for sit Besøg, efter Nutidens
Sprogbrug: for hans Besøg.

Side 160, Lin. 4. *Cousin* (Fransk), Fætter.

Side 160, Lin. 8. *à revoir* (Fransk), paa Gensyn. Det
hedder almindeligst *au revoir*.

Side 164, Lin. 3. en Gribbenille, et hæsligt gammelt
Kvindemenneske.

Side 167, Lin. 10 f. n. en *bel esprit* (Fransk), en Skøn-
aand. — en *homme de lettres* (Fransk), en Lærd, en Viden-
skabsmand.

Side 167, L. 7 f. n. *Extravagance* (Fransk), Overdri-
velse, Overspændthed.

Side 168, Lin. 7. Steengiesten . . . i Don Juan. I
Molières Komædie Don Juan har den, efter hvem Stykket
bærer sit Navn, dræbt en Kommandant, hvis Datter han har
forført, hvorefter hun har begaaet Selvmord. Don Juan faar
tilfældigvis Øje paa et Marmormonument, en Rytterstatue,
som er blevet rejst for Kommandanten, og indbyder Rytte-
ren til sit Aftensmaaltid. Stengæsten kommer efter Indby-
delsen og lader Don Juan styrte i Afgrunden.

Side 169, Lin. 12. *Adonis*, en ung, udmærket smuk
dødelig, som Venus elskede, men mistede, da han paa Jag-
ten blev sønderreven af et Vildsvin.

Side 169, Lin. 16-15 f. n. *Neptun*, Havets Gud, *Æolus*,
Vindenes, *Bacchus*, Vinens, *Apollo*, Digtekunstens.

Side 173, Lin. 8 f. n. Tragediens Muse kaldes paa
Dansk sædvanlig *Melpoméne*; men her ligger det nærmest
at læse *Melpómene*, som ogsaa er det retteste.

Side 174, Lin. 2. *Antithese* (Modsætning), en Talefigur
som f. Eks. *Ewalds Vise Daare*.

Side 175, Lin. 14 f. n. qvæle i Betydningen plage,
pine (det tyske quälen) brugtes i 1832 ikke sjælden.

Side 178, Lin. 13. *Attestats*, Embedseksamen.

Side 180, Lin. 14. *Tordenskjolds Familie* stammede fra
Holland.

Side 180, Lin. 9-8 f. n. Den engelske Kong *Alfred* i
det 9de Aarhundrede maatte en Tid vige for de indtrængende
danske Vikinger og udspejdede da forklædt som Harpespil-
ler *Fjendens Lejr*.

Side 182, Lin. 3-4. *Addisons Sørgespil Cato* frem-
kom 1713.

Side 182, Lin. 11. *Hotspur* (Engelsk), Hedspore.

Side 186, Lin. 3 f. n. Confessionarius, Skriftefader.

Side 187, Lin. 16. det bælnæ Mørke, Bælgmørket. Denne og lignende Former bruger Digteren oftere; se Anm. til 3dje Bind, S. 87, L. 6 f. n.

Side 187, Lin. 1 f. n. En Snav var et Slags letsejlende Brigskib.

Side 188, Lin. 4-5. Norges Konge Olaf Trygvesson faldt paa sit Skib Ormen (Slangen) hiin Lange i Slaget ved Svolder Aar 1000.

Side 188, Lin. 4 f. n. En Fiskal var en Embedsmand, som paa det offentliges Vegne skulde forfølge Lovenes Overtrædere for Domstolene.

Side 189, Lin. 13 f. n. og flg. Den her omtalte ligesom den i Miss Harriets sidste Tegning gengivne Begivenhed fremstilles i Oehlenschlägers i 1820 forfattede Syngespil Tordenskiold.

Side 189, Lin. 5 f. n. Den tapre Søkaptajn Peder Grib deltog med Tordenskiold i alle hans Affairer i den nordiske Krig, der endte 1720.

Side 197, Lin. 5. *à la campagne* (Fransk), betyder paa Landet. Oehlenschläger mener uden Tvivl paa Feltfod, som det bedst kan.

Side 198, Lin. 12 f. n. *mon cher frère* (Fransk), min kære Broder.

Side 199, Lin. 11 f. n. Minnesangere (Elskovssangere) kaldtes de tyske Kunstlyrikere i det 12te og 13de Aarhundrede. — Hohenstaufferne, den berømte Herskerslægt, som 1138-1208 og 1215-1254 beklædte Tysklands Trone.

Side 199, Lin. 9-8 f. n. De sproglærde Forfattere Erasmus fra Rotterdam og Reuchlin vare Luthers samtidige.

Side 199, Lin. 3 f. n. Versailles Ludvig, den franske Konge Ludvig den 14de, som opførte det prægtige Slot i Versailles.

Side 201, Lin. 11-10 f. n. jeg frabeder mig al Condolence (Bevidnelse af Medfølelse), havde i Trediverne længe været en staaende Frase i københavnske Folks Dødsfalds-Avertissementer.

Side 205, Lin. 12-13. Se ovenfor, Anm. til S. 55, L. 14 f. n.

Side 207, Lin. 10. venligt Spøg. Om dette Ords Køn se 1ste Bind, Anm. til S. 294, L. 15 og 2det Bind, Anm. til S. 174, L. 16.

Side 209, Lin. 1 f. n. Ligesom Baggesen oftere, skriver Oehlenschläger blot ei i Stedet for ei blot, saaledes nedenfor S. 256, L. 3, ligeledes i 5te Akt af Sokrates: »Vi leve blot ei for at handle dydigt«, i 2den Akt af Kiartan og Gudrun: »... som forraader Slægtskab, blot i Blodet ei

...«, i Digtet Paa Christianes Grav: »Moder var du blot ei dem«. Sammenlign Anm. til 2det Bind, S. 180, L. 12.

Side 211, Lin. 4. Deputation maa læses i fem Stavelser, skønt det i Almindelighed kun udgør fire.

Side 212, Lin. 15. Østresalt, Østersøen.

Side 212, Lin. 9 f. n. Pallas-Athene, Minerva, Visdomsgudinden.

Side 213, Lin. 9. bunde (forældet), bandt.

Side 214, Lin. 2. sorte Kammerater, Studenterne. Sigter til den sorte Dragt, som den lærde Stand i tidligere Tid bar i Modsætning til Soldaternes røde.

Side 216, Lin. 5. Nøglebøsse, et Legetøjsskydevaaben for Børn.

Side 216, Lin. 6. Og dog, d. e. og som dog.

Side 220, Lin. 12 f. n. Gothenborg. Indtil Midten af dette Aarhundrede kaldte man i København Göteborg saaledes efter tysk Sprogbrug.

Side 222, Lin. 4. Einheriarne, Heltene i Valhal kæmpede daglig sammen paa Liv og Død i al Venskabelighed.

Side 222, Lin. 7. Efter Ragnarok skulde ifølge Völuspå Aserne atter mødes paa Idavold og i Græsset finde deres Guldtærninger igen.

Side 223, Lin. 8. Pligtankeret er det styrbords Rælingsanker paa et Krigsskib, Nødankeret.

Side 224, Lin. 4 f. n. Cabinet, Naturaliekabinet, Samling af Naturmærkværdigheder.

Side 226, Lin. 1 f. n. Satisfaction maa her ligesom Side 227, Lin. 11 f. n. læses i fem Stavelser, medens det Side 227, Lin. 4 f. n., S. 232, L. 4 f. n. og S. 236, L. 13 f. n. kun udgør fire. Sammenlign ovenfor, Anm. til S. 211, L. 4.

Side 227, Lin. 9. Gemeen Soldat, menig Soldat.

Side 227, Lin. 13 f. n. subtile, spidsfindige.

Side 228, Lin. 13. *ma foi* (Fransk), paa min Tro, sandelig.

Side 228, Lin. 14 f. n. til Valét, til Afsked. — et Stykke, et Musikstykke.

Side 228, Lin. 7 f. n. adbær' sig ret, bærer sig rigtigt ad.

Side 229, Lin. 13. Her sigtes til Alexander den Stores Besøg hos Filosofen Diogenes, hvis Bolig skal have været en Tønde.

Side 234, Lin. 7 f. n. Cartél, Udfordring.

Side 236, Lin. 13. at lyve i sin egen Pung bruges ellers i Betydningen: at foregive, at man har modtaget flere Penge, end man virkelig har faaet.

Side 237, Lin. 11. Terzerol, lille Pistol.

Side 240, Lin. 15. Skurker. Oehenschläger havde Til-

bøjelighed til at bruge saadanne Flertalsformer; se Anm. til 5te Bind, S. 6, L. 1 f. n. Skurker kommer igen i sidste Scene.

Side 240, Lin. 13-10 f. n. Se Das Nibelungenlied, Side 145 og flg. i Simrocks Oversættelse, 6te Oplag, Stuttg. og Tüb. 1848.

Side 240, Lin. 3 f. n. brugte staar vel her (som ofte hos Oehlenschläger) i Betydningen behøvede.

Side 242, Lin. 4 f. n. Bellona, Krigsgudinden.

Side 245, Lin. 10. Hors, Hest.

Side 245, Lin. 11-10 f. n. Ved Narva sejrede Karl den Tolvte Aar 1700 over Russerne, ved Clissow 1702 over Polakkerne. Ved Dynekilen sejrede Tordenskjold 1716 over Svenskerne, og Marstrand indtog han 1719.

Side 245, Lin. 7-5 f. n. Karl den Tolvte blev skudt 1718 ved Belejringen af Frederikshald, ifølge et uhjemlet Sagn af en Forræders Kugle.

Side 246, Lin. 15 f. n. Saaledes staar der i Original-udgaverne. Kaffeen maa altsaa læses i tre Stavelser, hvis der da ikke foreligger en Trykfejl for Kaffen nu eller Kaffen mig.

Side 248, Lin. 14-13 f. n. Om Drømmen paa Augustenborg se mere Side 259.

Side 250, Lin. 12 f. n. Dyrendal var ikke Holger Dan-skes Sværd, men Helten Rolands i Folkebogen om de tolv Jævnninger.

Side 251, Lin. 2. et Silhouette (i Almindelighed Fælleskøn), et Portræt, hvor kun Omridset gengives, medens Rummet udfyldes med sort. Den forfærdiges ofte, idet Omridset udklippes i mat sort Papir, som klæbes paa hvidt.

Side 257, Lin. 3 f. n. Grev O. C. Callenberg af en oprindelig westfalsk Slægt var født 1686. Han gik i dansk Tjeneste, blev Oberst, derefter Oberhofmarskal og hvid Ridder 1716, blev naturaliseret 1717, Overlanddrost i Pinneberg 1719.

Side 258, Lin. 15-14 f. n. *Courage sans conduite — c'est un homme sans suite* (Fransk), d. e. Mod uden Omtanke — det er en Mand uden Følge.

Side 258, Lin. 12-11 f. n. *Un homme sans courage, c'est un pauvre personnage* (Fransk), en Mand uden Mod, det er en sølle Fyr.

Kilden til den hermed sluttende Anekdote om Callenberg og Kongen findes, om ikke andet Steds, paa sidste Blad af en lille Bog: Tordenskjold. En Bog for Fædrelandets Krigere ved H. G. Karstens. Oversat af J. P. Vinge. Lit. København. 1801; kun med den

Afvigelse, at Callenberg ikke siges at have gjort et Vers om Tordenskjold, men at have villet gøre sig lystig over ham ved Verset. De fire ordsprogsagtige franske Verslinier ere ikke blevne til ved den angivne Lejlighed, men skrive sig fra ældre Tid; se Dansk biografisk Lexikon, 3dje Bind, 1889, S. 592, hvor de efter Wolframs Samling af Ridderne af Elefant og Dannebrog Ordenen fra 1660 til 1757. Kbhvn. 1757, 4to, anføres som brugte 1686 (samme Aar som Callenberg blev født) i følgende bedre Form:

Courage sans conduite

Est un seigneur sans suite,

Conduite sans courage

Est un pauvre personnage.

Side 259, Lin. 9 f. n. Träume sind Schäume, tysk Ordsprog, som kan gengives med det danske: Drømme ere Skyggen ligest.

Side 261, Lin. 13 f. n. heftes, fængsles.

Side 263, Lin. 7 f. n. Galanterie, Høflighed, Pynt.

Side 265, Lin. 1 f. n. Laokoon; se ovenfor Anm. til S. 3, L. 3.

INDHOLD.

Væringerne i Miklagard	Side 1.
Tordenskiold.....	— 133.

